

Domov>Sprožitev sodnega postopka>Mediacija>Mediacija v državah EU

Mediacija v državah EU

Stopnje razvoja mediacije v državah članicah so različne. Nekatere imajo celovito zakonodajo ali postopkovna pravila na področju mediacije, v drugih zakonodajni organi niso pokazali velikega zanimanja za ureditev tega področja. Kljub temu pa je kultura mediacije, ki temelji večinoma na samourejanju, v nekaterih državah dobro razvita.

Število sporov, ki jih obravnavajo sodišča, se nprestano povečuje, Posledica so daljše čakalne dobe pri reševanju sporov, kot tudi tolikšno povišanje pravnih stroškov, da ti niso več sorazmerni z vrednostjo spora.

Mediacija je v večini primerov hitrejši in zato ponavadi stroškovno učinkovitejši postopek kot običajen sodni postopek. To velja predvsem za države, v katerih so veliki sodni zaostanki pri sodnem reševanju sporov in povprečen sodni postopek traja več let.

Zato je zanimanje za mediacijo, kot alternativno sredstvo za reševanje sporov, ki lahko nadomesti sodne postopke, vse večje, čeprav se njena področja in metode v Evropski uniji zelo razlikujejo.

Za podrobnejše informacije o posamezni državi izberite ustrezno zastavico.

Zadnja posodobitev: 09/07/2024

Stran vzdržuje Evropska komisija. Informacije na teh straneh ne izražajo nujno uradnega stališča Evropske komisije. Komisija ne sprejema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki, vsebovanimi ali navedenimi v tem dokumentu. Pravila glede avtorskih pravic spletnih strani EU so navedena v pravnem obvestilu.

Izvirna jezikovna različica te strani je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah EU - Belgija

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in pravosodni delavci v Belgiji se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Zvezna komisija za mediacijo.

Zvezna komisija sicer sama ne izvaja mediacije, vendar pa zakonsko ureja poklic in posodablja seznam akreditiranih mediatorjev.

Sekretariat Komisije zagotavlja informacije v nizozemščini in v francoščini. Nanjo se je mogoče obrniti prek e-poštnega naslova in na naslednjem naslovu:

SPF Justice

Commission fédérale de médiation

Rue de la Loi, 34

1000 Bruselj

Tel: (+32) 2 224 99 01

Faks: (+32) 2 224 99 07

Zvezna komisija za mediacijo zagotavlja (z dovoljenjem mediatorjev) kakovost in razvoj mediacije.

Seznam mediatorjev je na voljo v nizozemščini in v francoščini.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je **dopustna** na področju:

civilnega prava (vključno z družinskimi spori);

gospodarskega prava;

delovnega prava;

obstaja tudi kazenska in odškodninska mediacija, vendar ti področji nista v pristojnosti Zvezne komisije za mediacijo.

Mediacija se **najpogosteje uporablja** v civilnopravnih zadevah, zlasti v družinskih zadevah.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je **prostovoljna odločitev strank** in se v primeru neuspeha ne sankcionira.

V skladu z najnovejšimi določbami družinskega zakonika je sodnik dolžan stranke obvestiti o obstoju in možnosti mediacije.

Obstaja „**kodeks ravnanja**“ mediatorjev, ki je na voljo v nizozemščini in v francoščini.

Informacije in usposabljanje

Na spletni strani je v nizozemščini in v francoščini na voljo veliko informacij, ki pojasnjujejo različne vidike mediacije (potek mediacije, stroški, naslovi, ...).

Kotiček za strokovnjake

V tem delu spletne strani so navedeni podatki o **merilih za akreditacijo in pogojih usposabljanja** mediatorjev.

Zvezna komisija za mediacijo je zakonsko uredila usposabljanje mediatorjev, usposabljanje pa zagotavlja zasebni sektor.

Program vsebuje skupno 60 ur, ki se delijo na najmanj 25 ur teoretičnega usposabljanja in najmanj 25 ur praktičnega usposabljanja.

Skupno jedro zajema splošna načela mediacije (etika/filozofija), obravnava različne **načine alternativnega reševanja sporov**, veljavno pravo, sociološke in psihološke vidike ter proces mediacije.

Praktične vaje zajemajo vsebine iz programa in s pomočjo igre vlog razvijajo pogajalske in komunikacijske spretnosti.

Poleg skupnega jedra obstajajo tudi posebni programi za posamezne vrste mediacije (najmanj 30 ur, ki se prosto razdelijo na teoretično in praktično usposabljanje).

Obstajajo posebni programi za družinsko, civilno in gospodarsko ter socialno mediacijo.

Merila za akreditacijo

merila za akreditacijo mediatorjev,

smernice za uvedbo vloge za pridobitev akreditacije za mediatorja v skladu z zakonom z dne 21. februarja 2005,

seznam prilog k vlogi za priznanje mediatorja (Word)

Merila za usposabljanje / redno usposabljanje

Osnovno usposabljanje

Odločba z dne 1. februarja 2007 o pogojih in postopkih izdaje akreditacije centrom za usposabljanje in usposabljanju akreditiranih mediatorjev (PDF)

Institucije za usposabljanje mediatorjev z akreditacijo Zvezne komisije za mediacijo

Redno usposabljanje

Odločba z dne 18. decembra 2008, ki opredeljuje dogovorjene obveznosti akreditiranih mediatorjev na področju stalnega usposabljanja in merila odobritve programov na tem področju

Kodeks ravnanja

Kodeks ravnanja akreditiranega mediatorja (Word)

Upravljanje pritožb

Odločba o postopku odvzema akreditacije, določitvi sankcij, ki izhajajo iz kodeksa ravnanja, in o postopku uporabe teh sankcij

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija ni brezplačna. **Plačilo** mediatorju je **odvisno od dogovora** med zasebnim mediatorjem in strankami. Zakon ga ne ureja. Praviloma vsaka stranka plača polovico.

Stranka lahko dobi tudi **pomoč** pri plačilu stroškov mediatorju, če ima majhne dohodke in če je mediator akreditiran.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

V skladu z [Evropsko Direktivo 2008/52/ES](#) mora biti mogoče vložiti zahtevo za prisilno izvršbo z mediacijo doseženega pisnega dogovora. Države članice sporočijo, katera sodišča in drugi državni organi so pristojni za sprejem takih zahtev. Belgija teh informacij še ni sporočila.

V skladu s členoma 1733 in 1736 Sodnega zakonika pa lahko dogovor, dosežen z mediacijo, potrdi sodnik, s čimer je tak dogovor verodostojen in izvršljiv.

Kar zadeva obliko, je dogovor s tem pretvorjen v sodbo.

Obstaja alternativa za potrditev. Dogovor, dosežen z mediacijo, je mogoče prenesti v notarski zapis pri notarju. Na ta način dogovor postane verodostojen in izvršljiv, ne da bi se bilo treba obrniti na sodnika. Ta možnost je mogoča le, če se strinjajo vse stranke.

Sorodne povezave

[Zvezna javna služba za pravosodje](#)

[Zvezna komisija za mediacijo](#)

Zadnja posodobitev: 06/08/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [bg](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah EU - Bolgarija

Zakaj ne bi sporov namesto pred sodiščem rešili z mediacijo? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in delavci v pravni stroki v Bolgariji se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Ministrstvo za pravosodje Bolgarije je vzpostavilo register mediatorjev, ki je del osrednjega registra neprofitnih družb, ki nudijo uporabne javne storitve.

Prek spletišča [ministrstva za pravosodje](#) je mogoče dostopati do:

[seznama mediatorjev,](#)

[zasebnih organizacij, ki usposablajo mediatorje.](#)

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna na številnih pravnih področjih. Vendar ta področja niso urejena ali omejena z zakonodajo. Večina mediatorjev, vpisanih v register, se je doslej specializirala za gospodarsko in poslovno mediacijo.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Mediacija je popolnoma prostovoljna. Čeprav je alternativni način reševanja sporov brez sodnega postopka, ni predpogoj za začetek sodnega postopka.

Za mediatorje ne obstaja poseben kodeks ravnanja. Vendar so določbe o etičnih standardih vključene v zakon o mediaciji in uredbo št. 2 z dne

15. marca 2007, v katerih so opredeljeni pogoji in postopek potrjevanja za organizacije, ki usposablajo mediatorje.

Informacije in izobraževanje

Programi usposabljanja mediatorjev nudijo organizacije iz zasebnega sektorja.

Teme na seminarjih za usposabljanje vključujejo sodni postopek in etična pravila za izvajanje mediacije ter postopek, opredeljen v **zakonu o mediaciji in**

uredbi št. 2 z dne 15. marca 2007.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija ni brezplačna; višina **honorarja** je določena s sporazumom med mediatorjem in strankami v sporu.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

V skladu z [Direktivo 2008/52/ES](#) (spodbujanje in omogočanje mediacije kot alternativne oblike reševanja čezmejnih sporov v EU) mora obstajati možnost, da stranke zahtevajo izvršitev vsebine pisnega dogovora, ki je bil dosežen v okviru mediacije.

Določbe [Direktive 2008/52/ES](#) o izvršljivosti dogovorov, ki so bili doseženi v okviru mediacije, so bile prenesene z zakonom o mediaciji.

Države članice bodo to sporočile sodiščem in drugim organom, ki so pristojni za sprejemanje takih zahtev.

Zadnja posodobitev: 08/05/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Češka

Zakaj ne bi namesto pred sodiščem svojega spora rešili s pomočjo mediacije?

Gre za obliko alternativnega reševanja sporov, pri kateri mediator strankam v sporu pomaga doseči dogovor. Prednost uporabe mediacije je prihranek časa (v primerjavi z dolgotrajnim sodnim postopkom) in pogosto pomeni tudi finančni prihranek (v primerjavi s stroški sodnega postopka).

Na koga se obrniti?

Češka **Služba za pogojni odpust in mediacijo** (*Probační a mediáční služba ČR*) je centraliziran organ, pristojen za mediacijo kot sredstvo za obravnavanje posledic kaznivega dejanja med storilcem kaznivega dejanja in žrtvijo v kazenskem postopku. Za to službo je pristojno **Ministrstvo za pravosodje Češke republike**.

Za mediacijo v civilnoprvnih zadevah se lahko obrnete na mediatorja, ki ponuja to storitev. Kontaktnne podatke mediatorjev in poravnalcev, ki delajo v Češki republiki, lahko najdete na različnih spletnih straneh, tako da kot izraz za iskanje vnesete „mediacija“.

Seznam mediatorjev in poravnalcev je na primer na voljo na spletnih straneh češkega združenja mediatorjev, češke odvetniške zbornice ter Zveze za arbitražo in mediacijo Češke republike. Kontaktni podatki Službe Češke republike za pogojno kazen in poravnavanje, ki deluje v pristojnosti ustreznih okrožnih sodišč, so na voljo na spletni strani te službe.

Seznam mediatorjev, registriranih na podlagi Zakona št. 202/2012 o mediaciji, ki ga vodi Ministrstvo za pravosodje Češke republike, je na voljo [tukaj](#).

Na področju mediacije delujejo številne druge nevladne organizacije in subjekti.

Na katerih področjih je mediacija dopustna ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna na vseh pravnih področjih, razen če je z zakonom izključena. To vključuje **družinsko, gospodarsko in kazensko pravo**. V skladu z Zakonom o civilnem postopku lahko predsedujoči sodnik, če je to praktično in primerno, strankam v postopku odredi, naj organizirajo prvi triurni sestanek z mediatorjem. V takih primerih se lahko postopek prekine za največ tri mesece.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Da, mediacijo ureja Zakon št. 202/2012 o mediaciji, na področju kazenskega postopka pa Zakon št. 257/2000 o Službi Češke republike za pogojni odpust in mediacijo.

Informacije in usposabljanje

Registrirani mediator, ki deluje v skladu z Zakonom št. 202/2012 o mediaciji, mora uspešno opraviti strokovni izpit pred komisijo, ki jo imenuje Ministrstvo za pravosodje. Mediator, ki deluje v okviru pristojnosti Službe Češke republike za pogojni odpust in mediacijo v skladu z Zakonom št. 257/2000 o Službi Češke republike za pogojni odpust in mediacijo, mora uspešno opraviti strokovni izpit.

Usposabljanje mediatorjev, ki delujejo v okviru sistema kazenskega pravosodja, zagotavlja služba za pogojni odpust in mediacijo, usposabljanje za mediacijo na ostalih področjih pa ponuja vrsta organov in izobraževalnih ustanov.

Kakšna so stroški mediacije?

Mediacija, ki jo opravlja Služba za pogojni odpust in mediacijo, je brezplačna ali pa stroške krije država.

Če sodišče prekine postopek v civilni zadevi in strankam odredi, naj se najprej sestanejo z mediatorjem, se prve tri ure mediacijskega sestanka plačajo po tarifi, določeni v izvedbeni zakonodaji (400 CZK za vsako začeto uro), pri čemer si strošek delita obe stranki enakovredno (če so stranke oproščene plačila sodnih taks, jih plača država). Če mediacija traja več kot tri ure, si nadaljnje stroške enakovredno delita obe stranki, in sicer do **zneska**, dogovorjenega med mediatorjem in strankami v mediaciji (tj. v postopku).

Ali je dogovor, dosežen v mediaciji, izvršljiv?

 Direktiva 2008/52/ES osebam, vpletenim v spor, omogoča, da zahtevajo zahtevajo razglasitev izvršljivosti vsebine pisnega dogovora, doseženega v mediaciji. Dogovor med strankami v mediaciji v civilni zadevi se lahko predloži sodišču v potrditev v okviru nadaljnjih postopkov. Državni tožilec in sodišče lahko pri odločanju v določeni zadevi upoštevata rezultate mediacije, ki jo v okviru kazenskega postopka ponudi Služba za pogojni odpust in mediacijo.

Zadnja posodobitev: 14/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Danska

Na Danskem se lahko uporabljajo storitve mediacije na zasebni osnovi. Mediacija na zasebni osnovi ni zakonsko urejena in stroške zanjo krijejo stranke. Poleg tega v skladu z zakonom obstaja možnost mediacije v civilnih zadevah pred okrožnim sodiščem, Višjim sodiščem ali pred pomorskim in gospodarskim sodiščem ter možnost reševanja sporov v kazenskih zadevah (glej spodaj).

Mediacija v civilnih zadevah

V poglavju 27 Zakona o organizaciji pravosodja so določena pravila o sodni mediaciji v civilnih zadevah, ki so v postopku pred okrožnim sodiščem, Višjim sodiščem ali pred pomorskim in gospodarskim sodiščem.

Sodišče lahko na zahtevo strank imenuje sodnega mediatorja, ki strankama pomaga, da sporazumno rešita spor (sodna mediacija).

Namen tega postopka je, da imajo stranke v postopkih pred sodiščem možnost, da skušajo rešiti spor drugače kot z običajnim postopkom poravnave na sodišču po veljavnih pravilih ali s sodbo sodišča. Sodna mediacija je lahko priložnost za dogovor o rešitvi spora; ta način naj bi bil ugodnejši za obe stranki, saj jima dogovor, dosežen z mediacijo, omogoča večji vpliv na potek dogodkov in upoštevanje njihovih glavnih interesov, potreb in prihodnosti.

Mediator je lahko sodnik ali uradnik zadevnega sodišča, ki je imenovan za mediatorja, ali odvetnik, ki ga je sodna uprava potrdila za mediatorja v zadevnem okrožju Višjega sodišča.

Mediator določi potek mediacije ob posvetu s strankama. Če se stranki tako dogovorita, ima lahko mediator sestanke s strankama ločeno.

Vsaka stranka krije svoje stroške mediacije, razen če se stranki dogovorita drugače.

Če se z mediacijo doseže dogovor o poravnavi spora, se lahko sestavi uradni zapisnik, nato pa se lahko zadeva zaključi.

V skladu s členom 478(1)(2) Zakona o organizaciji pravosodja se poravnava, sklenjena pred sodiščem ali drugim organom, lahko izvrši, če zakon dovoljuje izvrševanje sodnih odločb.

V skladu s členom 478(1)(4) Zakona o organizaciji pravosodja se lahko izvrši tudi pisna izvensodna poravnava neplačanih dolgov, če je v dogovoru o poravnavi izrecno določeno, da je ta lahko podlaga za izvršitev.

Zakon o organizaciji pravosodja je na voljo na spletni strani [Pravne informacije](#).

Mediacija v kazenskih zadevah

Zakon št. 467 z dne 12. junija 2009 o svetih za reševanje sporov v kazenskih zadevah, ki je začel veljati 1. januarja 2010, uvaja stalen državni sistem za reševanje sporov v kazenskih zadevah.

Polijski komisar vsakega policijskega okrožja imenuje svet za reševanje sporov, v okviru katerega se lahko sestanejo žrtev, storilec kaznivega dejanja in nepristranski mediator.

Mediacija v okviru sveta za reševanje sporov je možna le, če stranke privolijo v tako sodelovanje. Otroci in mladostniki do 18 let pa lahko sodelujejo samo ob privolitvi njihovega zakonitega skrbnika. Mediacija v okviru sveta za reševanje sporov je možna le, če je storilec kaznivega dejanja priznal kaznivo dejanje.

Mediator po posvetovanju s strankama določi ravnanje sveta za reševanje sporov. Mediator med reševanjem spora strankama pomaga, da se pogovorita o kaznivem dejanju, lahko pa jima pomaga tudi pri oblikovanju morebitnega dogovora.

Mediacija v okviru sveta za reševanje sporov ni nadomestilo za kazen ali kakršne koli pravne posledice kaznivega dejanja.

Zakon o svetu za reševanje sporov v kazenskih zadevah je na voljo na spletni strani [Pravne informacije](#).

Na koga se obrniti?

V civilnih zadevah se lahko obrnete na sodišče, ki obravnava zadevo. Naslov, telefonska številka in druge informacije zadevnega sodišča so na voljo na spletni strani [Domstolsstyrelsen](#) ([Sodna uprava](#)).

V kazenskih zadevah se lahko obrnete na policijsko okrožje, ki obravnava zadevo. Naslov, telefonska številka in druge informacije zadevnega policijskega okrožja so na voljo na spletni strani [danske policije](#).

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Glej zgoraj.

Ali obstajajo posebna pravila, ki jih je treba upoštevati?

Glej zgoraj.

Informacije in usposabljanje

Glej zgoraj.

Stroški mediacije

Glej zgoraj.

Ali je dogovor, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Glej zgoraj.

Zadnja posodobitev: 04/05/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Nemčija

Zakaj ne bi namesto pred sodiščem svojega spora rešili s pomočjo mediacije? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (ADR), v katerem mediator pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta.

Na koga se obrniti?

Mediacijo ponujajo številne organizacije. Spodaj so naštet nekatera večja združenja:

[Zvezno delovno združenje za družinsko mediacijo](#) (*Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V.*, BAFM: Fritschestraße 22, 10585 Berlin, Nemčija)

[Zvezno združenje za mediacijo](#) (*Bundesverband Mediation e.V.*, BM: Wittestraße 30K, 13509 Berlin, Nemčija)

[Zvezno združenje za mediacijo v gospodarskih in delovnih sporih](#) (*Bundesverband Mediation in Wirtschaft und Arbeitswelt e.V.*, BMWA: Prinzregentenstraße 1, 86150 Augsburg, Nemčija)

[Center za mediacijo](#) (*Centrale für Mediation GmbH & Co.KG*, CfM: Gustav-Heinemann-Ufer 58, 50968 Köln)

[Nemško združenje odvetnikov](#) (delovna skupina za mediacijo pri nemškem združenju odvetnikov (*Arbeitsgemeinschaft Mediation im Deutschen Anwaltverein*), Littenstraße 11, 10179 Berlin, Nemčija)

Nemško združenje za mediacijo (*Deutsche Gesellschaft für Mediation*, DGM: Friedrich-Ebert-Straße 10, 59425 Unna, Nemčija)

Nemški forum za mediacijo (*Deutsches Forum für Mediation*, DFM: Hohe Straße 11, 04107 Leipzig, Nemčija)

[Mednarodni mediacijski center za družinske spore in odvzeme otrok](#) (*Internationales Mediationszentrum für Familienkonflikte und Kindesentführung e.V.*, MiKK: Fasanenstraße 12, 10623 Berlin, Nemčija)

Ta združenja pomagajo pri iskanju ustreznega mediatorja strankam, ki ga želijo vključiti v postopek.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je na splošno vedno dovoljena, ko ni uradne zakonske zahteve, da je treba neki spor ali zadevo obravnavati na sodišču. Najpogosteje se uporablja na področjih družinskega, dednega in gospodarskega prava.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

V Nemčiji je 26. julija 2012 začel veljati Zakon o mediaciji (*Mediationsgesetz*), člen 1 Zakona za spodbujanje mediacije in drugih postopkov za zunaj sodno reševanje sporov z dne 21. julija 2012, objavljenega v zveznem uradnem listu I (*Bundesgesetzblatt I*), str. 1577. To je bil prvi del zakonodaje, ki formalno ureja storitve mediacije v Nemčiji. S tem zakonom je v nemško zakonodajo prenesena tudi evropska direktiva o mediaciji (Direktiva 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah, UL L 136, 24.5.2008, str. 3). Področje uporabe nemškega zakona o mediaciji presega zahteve evropske direktive, saj pokriva vse oblike mediacije v Nemčiji ne glede na vrsto spora ali prebivališče zadevnih strank, medtem ko direktiva ureja mediacijo le v čezmejnih civilnih in gospodarskih sporih.

Nemški zakon o mediaciji določa le splošne smernice, saj mediatorji in zadevne stranke v postopku mediacije potrebujejo veliko manevrskega prostora. Zakon na začetku opredeljuje izraza „mediacija“ in „mediator“, da mediacijo ločuje od drugih oblik reševanja sporov. V skladu z zakonom je mediacija strukturiran postopek, v katerem si zadevne stranke prostovoljno in samostojno prizadevajo medsebojno rešiti spor ob pomoči enega ali več mediatorjev. Mediatorji so neodvisne in nepristranske osebe brez pristojnosti za sprejemanje odločitev, ki zadevne stranke vodijo skozi postopek mediacije. Zakon se namerno izogiba določiti natančnega kodeksa ravnanja za postopek mediacije. Vseeno pa določa več obveznosti z zvezi z razkritjem in omejitve dejavnosti, da zaščiti neodvisnost in nepristranskost mediatorskega poklica. Poleg tega zakonodaja uradno določa obveznost za mediatorje, da strogo varujejo zaupnost strank.

Zakon spodbuja sporazumno reševanje sporov z vključitvijo številnih spodbud v uradne zakonike o postopkih (npr. Zakonik o civilnem postopku, *Zivilprozessordnung*). Odslej morajo na primer stranke, ki pri sodišču vložijo tožbo, povedati, ali so že poskušale spor rešiti z zunaj sodnimi postopki, kot je mediacija, in ali imajo posebne razloge, da o tem niso razmišljale. Sodišče lahko poleg tega predlaga, naj stranke poskusijo rešiti spor z mediacijo ali drugo obliko zunaj sodnega reševanja sporov; če stranke zavrnejo to možnost, se lahko sodišče odloči začasno prekiniti postopek. Za zdaj pravna pomoč za mediacijo ni predvidena. V skladu s členom 278(5) zakonika o civilnem postopku lahko sodišče za potrebe pravnega naroka in za nadaljnje poskuse sporazumnega reševanja spora stranke napoti k posebej za to imenovanemu pravnemu sodniku (*Güterichter*), ki ni pristojen za odločanje v zadevi. Spravni sodnik lahko uporabi vse metode reševanja sporov, vključno z mediacijo.

Zvezna vlada je izpolnila svojo zakonsko dolžnost in Bundestagu (spodnjemu domu parlamenta) poročala o učinku zakona pet let po začetku njegove veljavnosti, in sicer v poročilu z dne 20. julija 2017. Poročilo je na voljo [tukaj](#) in razkriva, da mediacija kot alternativno orodje za reševanje sporov v Nemčiji še ni dosegla zelenega obsega. Glede na poročilo sprejetje zakonodajnih ukrepov ni potrebno. Vendar bo zvezna vlada na podlagi ugotovitev v poročilu proučila, kako bolje doseči cilj spodbujanja mediacije, kot je zastavljen z zakonom o mediaciji.

Informacije in usposabljanje

Splošne informacije so na voljo na spletni strani [Zveznega ministrstva za pravosodje](#) (*Bundesministerium der Justiz*).

Poklicni profil mediatorja ni zakonsko predpisan. Prav tako ni omejen dostop do tega poklica. Mediatorji so sami odgovorni za to, da imajo potrebno znanje in izkušnje (ki jih pridobijo na ustreznem usposabljanju in nadaljnjih izpopolnjevanjih), da lahko zanesljivo vodijo stranke skozi postopek mediacije. Nemška zakonodaja določa splošno znanje, veščine in postopke, ki jih je treba osvojiti z ustreznim predhodnim usposabljanjem. Vsi, ki izpolnjujejo ta merila, lahko delajo kot mediatorji. Najnižja starost ni določena niti ni na primer določena zahteva, da mora mediator imeti univerzitetno izobrazbo.

Če bi se stranke rade prepričale, da je mediator ustrezno usposobljen in ima zadostne izkušnje na področju, lahko same izberejo pooblaščenega mediatorja (*zertifizierter Mediator*). Zvezno ministrstvo za pravosodje je v ta namen uporabilo pooblastilo za izdajo zakonskega akta in je sprejelo „uredbo o usposabljanju in nadaljnjem izobraževanju pooblaščenih mediatorjev“ (*Verordnung über die Aus- und Fortbildung von zertifizierten Mediatoren*), ki podrobneje določa pogoje za usposabljanje pred imenovanjem pooblaščenih mediatorjev in nadaljnje izobraževanje že pooblaščenih mediatorjev ter zahteve za ustanove, ki izvajajo usposabljanje in nadaljnje izobraževanje.

Za zdaj formalna pobuda ni predvidena.

Usposabljanje za mediatorje zdaj ponujajo združenja, organizacije, univerze, družbe in posamezniki.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija ni brezplačna; plačilo sporazumno določijo zasebni mediator in zadevne stranke.

Predpisov o plačilu mediacije ni, prav tako ni statističnih podatkov o stroških. Razumno je pričakovati, da je približna urna postavka od 80 EUR do 250 EUR.

Ali je dogovor, dosežen v mediaciji, izvršljiv?

Načeloma lahko dogovor, dosežen v mediaciji, postane izvršljiv ob pomoči odvetnika (kot poravnava pri odvetniku) ali notarja (kot javna notarska listina, glej člene 796a do 796c in člen 794(1)(5) zakonika o civilnem postopku).

Sorodne povezave

[Zvezno delovno združenje za družinsko mediacijo](#)

[Zvezno združenje za mediacijo](#)

[Zvezno združenje za mediacijo v gospodarskih in delovnih sporih](#)

[Center za mediacijo](#)

[Nemško združenje odvetnikov](#)

Zadnja posodobitev: 17/05/2023

Strani in jeziki držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Estonija

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator strankam v sporu pomaga doseči dogovor. Vlada in pravni strokovnjaki v Estoniji se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Spravni postopek se nanaša na dejavnosti pravnega posredovalca ali pravnega organa v civilnih zadevah. Spravni postopek ureja Zakon o spravnem postopku. Zakon o spravnem postopku je bil oblikovan v postopku prenosa Direktive 2008/52/ES o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah v estonsko zakonodajo.

V skladu z Zakonom o spravnem postopku je spravni posredovalec lahko vsaka fizična oseba, ki jo stranki zaposita, naj ravna kot spravni posredovalec.

Tudi odvetniki in notarji so lahko spravni posredovalci. Vloga pravnega posredovalca se lahko na podlagi posebnega zakona dodeli tudi organu državne ali lokalne vlade.

Seznam notarjev, ki so pripravljani delovati kot spravni posredovalci, je na voljo na [spletišču](#) notarske zbornice.

Seznam odvetnikov, ki delujejo kot spravni posredovalci, je na voljo na [spletišču](#) estonske odvetniške zbornice.

Obrnete se lahko tudi na naslednje nevladne organizacije:

[Združenje mediatorjev Estonije](#) zagotavlja informacije v estonščini in angleščini,

[Estonska zveza za dobrobit otrok](#) je nepridobitno združenje, ki podpira pravice otrok. Med njene dejavnosti spada tudi svetovanje staršem, ki se želijo razvezati, s spodbujanjem k uporabi storitev pravnih posredovalcev za zaščito interesov otrok. Zveza je organizirala več usposabljanj na področju družinske mediacije,

[Estonsko zavarovalno združenje](#) je določilo zavarovalnega mediatorja za reševanje sporov med zavarovanci in zavarovatelji oziroma zavarovalnimi posredniki.

Odbor za avtorske pravice, ustanovljen v okviru Ministrstva za pravosodje, je spravni organ v smislu člena 19 Zakona o spravnem postopku. Odbor obravnava vloge v zvezi z ukrepi, ki naj bi v nekaterih primerih omogočili svobodno uporabo dela, ki je zaščiten z avtorsko pravico ali vsebino, zaščiten s sorodnimi pravicami.

Na podlagi zakona o reševanju kolektivnih delovnih sporov imajo stranke v primeru kolektivnega delovnega spora (spor v zvezi s pogoji kolektivne pogodbe) pravico do uporabe javnega pravnega posredovalca. Javni spravni posredovalec je neodvisen strokovnjak, ki pomaga strankam delovnega spora, da dosežejo dogovor. Javni spravni posredovalec za kolektivne delovne spore je Meelis Virkebau – e-naslov: meelis.virkebau@riikikolepitaja.ee. Več informacij lahko najdete na [spletišču](#) javnega pravnega posredovalca.

Na nekaterih stopnjah je mediator lahko tudi pravosodni kancler (*õiguskantslerit*). Čeprav pojem varuha človekovih pravic ni uporabljen v Zakonu o pravosodnem kanclerju, lahko pravosodni kancler opravlja tudi naloge varuha človekovih pravic, med katere spada spremljanje, ali vladni organi spoštujejo temeljne pravice in svoboščine posameznikov ter načela dobrega upravljanja, pa tudi nadzor nad organi lokalnih skupnosti, pravnimi osebami javnega prava ter zasebnimi subjekti, ki opravljajo javne funkcije. Pravosodni kancler od leta 2011 opravlja tudi naloge varuha otrokovih pravic v skladu s členom 4 Konvencije o otrokovih pravicah in vodi spravni postopek v sporih zaradi diskriminacije. Več informacij je na voljo na [spletišču](#) urada pravosodnega kanclerja.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Spravni postopek, določen v Zakonu o spravnem postopku, se na splošno lahko uporablja za reševanje vseh civilnih sporov, ki vključujejo spravno vsebino.

V civilnih zadevah obstaja spravni postopek, v katerih spor zadeva zasebnopravno razmerje in ga obravnava okrajno sodišče. Čeprav ni primerjalnih statističnih podatkov, je verjetno, da se mediacija pogosteje uporablja na področju družinskega prava.

Pravosodni kancler rešuje spore v zvezi z diskriminacijo, kadar posameznik poda izjavo, da je bil diskriminiran na podlagi spola, rase, narodnosti (etničnega porekla), barve, jezika, porekla, vere, političnega ali drugega prepričanja, finančnega ali socialnega statusa, starosti, invalidnosti, spolne usmerjenosti ali drugih osebnih okoliščin, določenih z zakonom. Mediatorji lahko ukrepajo tudi v primeru kršitve temeljnih pravic.

Javni upravni posredovalec deluje kot upravni posredovalec v kolektivnih delovnih sporih.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba pravnega postopka je po estonskem pravu na splošno prostovoljna. Pravila, ki urejajo spravo, in pogoji za uveljavljanje dogovorov o poravnavi so določeni v [Zakonu o pravnem postopku](#).

Estonski zakon o pravnem postopku ima posebno pravilo, ki določa, da v situacijah, ko roditelj krši odredbo glede stikov z otrokom, upravni postopek vodi sodnik. V skladu s členom 563 zakonika lahko sodišče na podlagi vloge enega starša pozove oba starša pred sodišče, da se tak spor reši sporazumno. Sodišče pozove starša, da se zglasita osebno, in ju obvesti o možnih pravnih posledicah (denarna kazen ali pripor), če tega ne storita. Zakon o pravnem postopku tudi določa, da lahko sodišče od strank zahteva sodelovanje v pravnem postopku na podlagi Zakona o pravnem postopku, če meni, da je to glede na dejstva in potek postopka v zadevi nujno za rešitev spora.

Poslovnik zavarovalnega mediatorja estonskega zavarovalnega združenja je na voljo [na spletu](#).

Spravni postopek, ki ga vodi pravosodni kancler, je urejen v Zakonu o pravosodnem kanclerju. Reševanje kolektivnih delovnih sporov, dejavnosti javnega pravnega posredovalca ter pravice in obveznosti strank v postopku so urejeni v Zakonu o reševanju kolektivnih delovnih sporov.

Posebne značilnosti pravnega postopka, ki ga vodi Odbor za avtorske pravice, so določene v Zakonu o avtorskih pravicah.

Informacije in usposabljanje

Informacije o pravnih posredovalcih, ki delujejo na podlagi Zakona o pravnem postopku, vključno z notarji in odvetniki, so na voljo na zadevnih spletiščih. Seznam notarjev, ki so pripravljene delovati kot upravni posredovalci, je na voljo na [spletišču](#) notarske zbornice. Seznam odvetnikov, ki delujejo kot upravni posredovalci, je na voljo na [spletišču](#) estonske odvetniške zbornice.

Informacije o dejavnostih pravosodnega kanclerja v vlogi varuha otrokovih pravic so na voljo na [spletišču](#) pravosodnega kanclerja. Informacije o pravnem postopku v sporih v zvezi z diskriminacijo so na voljo tudi na [spletišču](#) pravosodnega kanclerja.

Informacije o dejavnostih javnega pravnega posredovalca lahko najdete na [spletišču](#) javnega pravnega posredovalca.

Usposabljanje za mediatorje zagotavlja zasebni sektor (npr. združenje mediatorjev Estonije). Usposabljanje za mediatorje ni pravno urejeno.

Kakšni so stroški mediacije?

V skladu z Zakonom o pravnem postopku tak postopek ni brezplačen; o plačilu se sporazumejo mediator in stranki v sporu.

V primerih, ko sodišče predlaga, naj se stranke v postopku obrnejo na pravnega posredovalca, ali je strankam odredilo, naj sledijo pravnemu postopku, določenemu v Zakonu o pravnem postopku, lahko vsaka stranka, ki si ne more privoščiti stroškov pravnega postopka ali jih lahko plača le delno ali v obrokih, zahteva, da se jo v smislu pravne pomoči delno ali v celoti oprosti stroškov pravnega postopka, ki naj jih krije Republika Estonija.

Kadar pravosodni kancler deluje kot upravni posredovalec, se ne plača nobena taksa. Lahko pa nastanejo dodatni stroški v zvezi s pravnim postopkom. Pravosodni kancler odloči, kdo jih mora poravnati.

Tudi reševanje kolektivnih delovnih sporov s strani javnega pravnega posredovalca je brezplačno. Stroške reševanja kolektivnega delovnega spora plača stranka, ki je kriva, ali pa se sporazumno razdelijo med stranki.

Zavarovalni mediator estonskega zavarovalnega združenja zaračuna upravno takso v višini 50 EUR, zavarovalni upravni posredovalec tega združenja pa takso v višini največ 160 EUR. Skupaj s prispevki za socialno varnost in zavarovanje za primer brezposelnosti znaša skupni znesek 214,08 EUR. Če upravni postopek ni uspešen, se plača samo polovica takse zavarovalnega pravnega posredovalca.

Ali je dogovor, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

V skladu z Zakonom o pravnem postopku je dogovor, dosežen v takem postopku, izvršljiv, potem ko je bil na podlagi vloge v ustreznem postopku razglašen za izvršljivega (člen §6271 ali §6272 Zakona o pravnem postopku). Dogovor, dosežen v pravnem postopku, v katerem je bil upravni posredovalec notar ali odvetnik, lahko razglasi za izvršljivega tudi notar v skladu z določbami Zakona o notariatu. Posebna pravila, ki urejajo izvršljivost dogovorov o postopku za stike z otrokom, so določena v členu 563 Zakonika o civilnem postopku.

Vsi dogovori, sklenjeni na podlagi pravnega postopka, ki ga odobri pravosodni kancler, so izvršljivi.

Dogovor, dosežen s pomočjo javnega pravnega posredovalca za rešitev kolektivnega delovnega spora, zavezuje obe stranki in velja od dneva, ko je podpisan, če ni dogovorjen drug datum za začetek veljavnosti. Vendar pa ta vrsta dogovora ni izvršilni naslov.

Zadnja posodobitev: 14/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Irska

[Zakon o mediaciji iz leta 2017](#) je začel veljati 1. januarja 2018. Zakon vsebuje določbe o celovitem pravnem okviru za spodbujanje reševanja sporov z mediacijo kot alternativo sodnim postopkom. Temeljni cilj zakona je spodbujati mediacijo kot izvedljivo, uspešno in učinkovito alternativo sodnim postopkom, s čimer se zmanjšajo pravni stroški, pospeši reševanje sporov ter zmanjšata stres in zagrenjenost, ki pogosto spremljata sodne postopke.

Zakon:

vsebuje splošna načela za izvajanje mediacije s strani usposobljenih mediatorjev – členi 6 do 8;

določa uvedbo kodeksov ravnanja za izvajanje mediacije s strani usposobljenih mediatorjev – člen 9;

določa, da je komuniciranje med strankami med postopkom mediacije zaupno – člen 10;

določa možnost prihodnje ustanovitve sveta za mediacijo, ki bi nadziral razvoj sektorja – člen 12;

uvaja obveznost za pravne svetovalce in odvetnike, da strankam v sporih svetujejo uporabo mediacije kot sredstva za reševanje sporov – člena 14 in 15;

določa, da lahko sodišče na lastno pobudo ali na pobudo strank pozove stranke, naj razmislijo o mediaciji kot sredstvu za rešitev spora – člen 16;

določa učinek mediacije na zastaralne in prekluzivne roke – člen 18;

določa, da lahko sodišče pri dodelitvi stroškov v zvezi s postopki iz člena 16 zakona, če meni, da je to pravično, upošteva dejstvo, da je stranka v postopku neutemeljeno zavrnila možnost uporabe mediacije ali ni razmislila o uporabi mediacije, ali da je stranka, če jo je sodišče v skladu s členom 16 pozvalo, naj se udeleži mediacije, neutemeljeno zavrnila udeležbo v mediaciji ali se mediacije ni udeležila – člena 20 in 21.

Področje uporabe zakona zajema vse civilne postopke, ki se lahko začnejo pred sodiščem, razen nekaterih izjem iz člena 3 zakona.

Zadnja posodobitev: 18/01/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zakaj ne bi sporov namesto pred sodiščem rešili z mediacijo? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (ARS), v katerem mediator pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta. Grška vlada in delavci v pravosodnem sistemu se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

V Grčiji izvajajo mediacijo naslednji organi:

V skladu z zakonom št. 4640/2019 (Uradni list, serija I, št. 190, 2019), s katerim se v nacionalno zakonodajo prenaša Direktiva 2008/52/ES, mora biti mediator: (a) visokošolski diplomant ali imetnik enakovredne diplome mednarodno priznane institucije; (b) usposobljen s strani ponudnika izobraževanja za mediatorje, ki ga priznava Centralni odbor za mediacijo, ali imetnik akreditacijske diplome iz druge države članice Evropske unije ter (c) akreditiran s strani Centralnega odbora za mediacijo in vpisan v registra mediatorjev. Imetnik doktorata ali enakovrednega tujega naslova na področju mediacije ne potrebuje nadaljnega usposabljanja s strani ponudnika izobraževanja za mediatorje, da bi pridobil akreditacijo, in se lahko neposredno udeleži akreditacijskih izpitov. Javnim, občinskim in sodnim uslužbencem ali zaposlenim v pravnih subjektih in institucijah javnega prava ter delujočim sodnim uradnikom ali javnim uslužbencem je prepovedano opravljati poklic mediatorja. Javni uslužbenci in zaposleni v pravnih osebah javnega prava lahko delujejo kot akreditirani mediatorji izključno v okviru potreb in za potrebe svojega dela.

Mediatorje kandidate vsaj dvakrat na leto izpraša izpitni odbor, ki ga imenuje Centralni odbor za mediacijo. Izpiti vključujejo pisne in ustne preizkuse ter oceno na podlagi simulacij.

Izpitni odbor odloči, kje, kdaj in kako bodo izpiti potekali. Njegova odločitev se sporoči licenciranim ponudnikom izobraževanja in objavi na spletišču ministrstva za pravosodje najmanj 30 dni vnaprej.

Centralni odbor za mediacijo pripravi in vodi registra mediatorjev v elektronski obliki, ki sta objavljena na spletišču ministrstva za pravosodje: (a) splošni register mediatorjev, ki vsebuje akreditirane mediatorje v celotni državi, navedene po strogem abecednem redu, in (b) posebni register mediatorjev, ki vsebuje akreditirane mediatorje po okrožjih posameznega sodišča prve stopnje.

Centralni odbor za mediacijo po izpiti mediatorje akreditira in jih vpiše v registra mediatorjev. Mediatorji, ki so že bili akreditirani, ko je začel veljati zakon 4640/2019, ohranijo akreditacijo.

Ministrstvo za delo, socialno varnost in blaginjo ponuja vladno storitev, ki delavcu omogoča, da zaprosi za uradno obravnavo delovnega spora. Postopek izvaja inšpektorat za delo (*Epitheoris Ergasias*). Usposobljeni inšpektor organizira zaslišanje, na katerem delodajalec obrazloži svoje stališče. To zaslihanje ni del sodnega postopka.

Varuh potrošnikov (*Sinigoros tou Katanaloti*) je neodvisen organ, ki deluje v okviru ministrstva za regionalni razvoj in konkurenčnost. Varuh je izvensodni organ za sporazumno reševanje potrošniških sporov in svetovalna institucija, ki si skupaj z vlado prizadeva za reševanje težav, ki so v njeni pristojnosti. Varuh nadzoruje tudi **odboje za sporazumno reševanje sporov** (*Epitropes Filikou Diakanonismou*) pri lokalnih svetih prefekture (*Nomarchiakes Aftodioikiseis*), ki lahko ukrepajo, če ne poteka vzporedni sodni postopek.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Postopek mediacije lahko zajema obstoječe ali prihodnje nacionalne ali čezmejne civilne in gospodarske spore, če so zadevne stranke pristojne za sporazumno rešitev v zvezi s predmetom spora v skladu z določbami materialnega prava.

Naslednji zasebni spori so prav tako predmet postopka mediacije, saj v nasprotnem primeru tožba ne bo obravnavana:

spori med etažnimi lastniki ali lastniki stanovanj, ki izhajajo iz razmerja etažnega lastništva, spori, ki izhajajo iz izvajanja preprostega ali kompleksnega vertikalnega lastništva, spori med etažnimi in vertikalnimi upravljavci nepremičnin ter etažnimi lastniki, lastniki stanovanj in vertikalnih nepremičnin ter spori, ki spadajo v regulativni okvir členov 1003 do 1031 civilnega zakonika;

spori v zvezi z odškodninskimi zahtevki za kakršno koli škodo na vozilu med upravičenci do odškodnine ali njihovimi dediči in odškodninsko odgovornimi osebami ali njihovimi dediči ter zahtevki na podlagi pogodb o zavarovanju vozila med zavarovalnicami in imetniki police ali njihovimi dediči, razen če je bila v škodnem dogodku povzročena smrt ali telesna poškodba;

spori v zvezi s tarifami iz člena 22A zakonika o civilnem postopku;

družinski spori, razen tistih iz člena 592(1)(a), (b) in (c) zakonika o civilnem postopku;

spori v zvezi z odškodninskimi zahtevki pacientov ali njihovih sorodnikov proti zdravniku, ki nastanejo med izvajanjem zdravnikove poklicne dejavnosti;

spori, ki izhajajo iz kršitev blagovnih znamk, patentov, industrijskih modelov ali modelov;

spori, ki izhajajo iz borznih pogodb.

na področju delovnega prava in za reševanje potrošniških sporov, kot je opisano zgoraj;

v primeru žrtv domačega nasilja (zakon 3500/2006) ter

za nekatera kazniva dejanja, kot so določena z zakonom 3094/2010.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

- Uporaba mediacije za spore iz zakona 4640/2019 je dovoljena v naslednjih primerih:

če se stranki po nastanku spora dogovorita za uporabo mediacije;

če se od strank zahteva uporaba mediacije in se s tem strinjata;

če uporabo mediacije odredi sodni organ druge države članice in ta uporaba ne vpliva na moralo in javni red;

če uporabo postopka mediacije zahteva zakon;

če je v pisnem sporazumu med strankama klavzula o mediaciji.

– Sodišče, pred katerim poteka zasebni spor, ki bi bil lahko predmet mediacije, lahko v kateri koli fazi postopka, če je primerno, po lastni presoji in ob upoštevanju vseh okoliščin zadeve pozove stranki, da uporabita postopek mediacije za rešitev spora. Če se stranki strinjata, se ustrezni pisni sporazum vključi v zapisnik sodišča. V tem primeru mora sodišče odložiti obravnavo zadeve na začetek sojenja po poteku treh mesecev in ne več kot šestih mesecev, pri čemer ne upošteva sodnih počitnic. Medtem ko poteka postopek sojenja v zadevi, je v drugih primerih uporabe mediacije rezultat enak. Če stranki ali eno od strank pred sodiščem zastopa odvetnik, pooblastilo zajema tudi sporazum o reševanju spora z mediacijo.

– Reševanje spora zasebnega prava s postopkom mediacije ne izključuje sprejetja začasne odredbe za ta spor v skladu z določbami zakonika o civilnem postopku. Sodnik, ki sprejme začasno odredbo, lahko na podlagi člena 693(1) zakonika o civilnem postopku določi obdobje, ki ni krajše od treh mesecev, za vložitev tožbe v glavni zadevi.

– Tožilec sodišča prve stopnje (*Eisangeleas Protodikon*) je v okviru svojih odgovornosti v skladu s členom 25(4)(a) zakona 1756/1988 (Uradni list, serija I, št. 35, 1988) upravičen, da strankama priporoči uporabo postopka mediacije, kjer je mogoče.

– Sporazum strank o uporabi postopka mediacije urejajo določbe materialnega pogodbenega prava, v njem pa mora biti opisan predmet takega postopka.

– Stranki v postopku mediacije nastopita skupaj s pravnima zastopnikoma, razen v potrošniških sporih in manjših sporih, pri katerih je dovoljena osebna navzočnost strank. V postopku lahko ob soglasju strank in mediatorja sodeluje tudi tretja stranka, če je to potrebno.

- Mediatorja imenujeta stranki ali tretja stranka, ki jo izbereta obe stranki, vključno z mediacijskimi središči. Mediator je eden, razen če se stranki pisno dogovorita, da jih bo več.
- Čas, kraj in druge podrobnosti postopka mediacije določi mediator ob soglasju strank. Če ni mogoče, da bi bili obe stranki in mediator fizično navzoči na istem kraj ob istem času, se mediacija lahko izvede s telekonferenco prek računalnika ali drugega telekonferenčnega sistema, do katerega imajo druge stranke v sporu dostop.
- Mediatorji lahko pri izvajanju svojih nalog komunicirajo z vsako od strank in se sestanejo z njima ločeno ali skupaj. Mediator informacij, ki jih je pridobil na srečanju z eno stranko, brez soglasja stranke, ki je zagotovila informacije, ne sme posredovati drugi stranki.
- Postopek mediacije je načeloma zaupen, brez vodenja zapisnika, potekati pa mora tako, da ni kršena njegova zaupnost, razen če se stranki dogovorita drugače. Pred začetkom postopka se morajo vse stranke pisno dogovoriti, da bo postopek mediacije zaupen. Enaka obveznost velja za vsako tretjo stranko, ki sodeluje v postopku. Če stranke želijo, se lahko pisno zavežejo, da vsebina sporazuma, ki ga bodo morda dosegle med mediacijo, ostane zaupna, razen če je sporočitev vsebine potrebna za izvršitev sporazuma v skladu s členom 8(4) ali če je potrebna zaradi javnega reda.
- Če je spor predložen sodišču ali postane predmet postopka arbitraže, mediator, stranki, njuna pravna zastopnika in tisti, ki so bili kakor koli udeleženi v postopku mediacije, ne bodo zaslišani kot pričë, ne smejo predstaviti informacij, ki izhajajo iz postopka mediacije ali se nanj nanašajo, in se zlasti ne smejo sklicevati na razprave, izjave ali predloge strank, niti na mnenja mediatorja, razen če je to potrebno zaradi javnega reda, v glavnem zato, da se zagotovi zaščita mladoletnikov ali da se prepreči nevarnost za telesno celovitost ali duševno zdravje osebe.
- Mediatorji so pri opravljanju svojih nalog civilno odgovorni le za namerno kršitev.

Alternativno reševanje sporov (ARS) v praksi

Edini mehanizem ARS, ki se redno izvaja v Grčiji, je arbitraža:

Na podlagi člena 99 in naslednjih grškega zakona o stečajju se mediator lahko imenuje za spravni postopek na zahtevo fizične ali pravne osebe pri stečajnem sodišču (*ptocheftiko dikastirio*).

Stečajno sodišče prouči veljavnost zahteve in lahko imenuje mediatorja, ki ga izbere s seznama izvedencev. Vloga mediatorja je, da uporabi vsa primerna sredstva za doseg sporazuma med dolžnikom in (pravno opredeljeno) večino upnikov, da se zagotovi preživetje dolžnikovega podjetja.

Mediator lahko kreditno ali finančno institucijo zaprosi za informacije o gospodarski dejavnosti dolžnika, ki bi lahko bile koristne za uspešen postopek mediacije.

Če sporazuma ni mogoče doseči, mediator o tem takoj obvesti predsednika sodišča, ki začne postopek pred stečajnim sodiščem. Vloga mediatorja se na tej stopnji konča.

Informacije in izobraževanje

Centralni odbor za mediacijo je odgovoren za obravnavanje vprašanj v zvezi z izvrševanjem instituta mediacije.

Po lastni presoji lahko ustanovi pododbore za hitro reševanje in proučitev vprašanj, ki izhajajo iz uporabe zakona 4640/2019. Navedene pododbore sestavljajo člani centralnega odbora za mediacijo, pri čemer članstvo ni omejeno samo na en pododbor. Centralni odbor za mediacijo izrecno pooblasti te pododbore, da zaključijo zadeve, ki jih obravnavajo, razen če je v zakonu 4640/2019 izrecno določeno, da jih mora zaključiti centralni odbor za mediacijo na plenarnem zasedanju.

Vsekakor mora imeti centralni odbor za mediacijo štiri pododbore, ki imajo dveletni mandat in naslednje pristojnosti:

«odbor za register mediatorjev», ki je pristojen za vodenje registrov mediatorjev, za vse upoštevne zadeve ali izdajo aktov, ki se nanašajo na registra, ki jih vodi, in za zbiranje letnih poročil o dejavnostih;

«etični in disciplinski odbor», ki je pristojen za to, da mediatorji spoštujejo obveznosti, ki izhajajo iz zakona 4640/2019, za uporabo disciplinskega prava in odreditev disciplinskih kazni;

«odbor za nadzor nad ponudniki izobraževanja», ki je pristojen za vse zadeve, ki se nanašajo na organe za izobraževanje mediatorjev;

«izpitni odbor», ki je pristojen za pisne in ustne izpite ter ocenjevanje mediatorjev, ki se izprašujejo za namen akreditacije.

Ponudnik izobraževanja («v nadaljnjem besedilu: ponudnik») za mediatorje, ki deluje z licenco, izdano na podlagi posebne obrazložene odločbe centralnega odbora za mediacijo, je:

Ponudnik izobraževanja («v nadaljnjem besedilu: ponudnik») za mediatorje, ki deluje z licenco, izdano na podlagi posebne obrazložene odločbe centralnega odbora za mediacijo, je:

A. pravna oseba zasebnega prava, ki jo lahko ustanovi:

ena odvetniška zbornica ali skupaj več odvetniških zbornic,

ena ali več odvetniških zbornic v sodelovanju z znanstvenimi, izobraževalnimi ali poklicnimi organi ali zbornicami.

V primerih (a) in (b) je mogoče sodelovanje z uglednim, mednarodno priznanim tujim ponudnikom izobraževanja z izkušnjami na področju zagotavljanja izobraževanja mediatorjev in, bolj splošno, na področju alternativnih metod reševanja sporov ali izvajanja mediacije;

B. center za izobraževanje in vseživljenjsko učenje (KEDIVIM) pri visokošolski instituciji, ki ima ustrezen učni načrt in katerega delovanje urejajo izključno trenutne določbe o delovanju visokošolskih institucij, če so vsi pogoji iz zakona 4640/2019 glede kvalifikacij vodij izobraževanja za izobraževanje na področju mediacije in najmanjšega števila vodij in udeležencev izobraževanja izpolnjeni;

C. fizična oseba ali pravni subjekt, ustanovljen v skladu z veljavnim grškim pravom ali pravom države članice, katerega glavni namen je zagotavljanje izobraževanja na področju mediacije in drugih alternativnih načinov reševanja sporov.

Kakšni so stroški mediacije?

Plačilo za delo mediatorja se prosto določi s pisnim sporazumom med mediatorjem in strankama.

Če pisnega sporazuma ni, se plačilo za delo mediatorja določi tako: (a) v primerih, ko je mediacija obvezna, stranka, ki zahteva mediacijo, mediatorju vnaprej plača znesek 50,00 EUR kot takso za obvezno začetno srečanje. Ta znesek krijeta stranki enakovredno. Če je spor predložen sodišču, bo stranki v sporu, ki se ni udeležila postopka mediacije, čeprav je bila pravno povabljen v ta namen, ali ki mediatorju ni plačala dolgovanega zneska za obvezno začetno srečanje, na podlagi člena 176 in naslednjih zakonika o civilnem postopku naloženo plačilo celotnega zneska, ki ga je za obvezno začetno srečanje plačala stranka, ki je zahtevala mediacijo. Ta znesek se šteje za sodne stroške, ne glede na izid sojenja; (b) za vsako uro mediacije po obveznem začetnem srečanju se najnižja taksa določi na 80,00 EUR in jo stranki krijeta enakovredno. Mediator mora strankama zagotoviti popolne informacije o tem, kako je plačan.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Po mediaciji mediator, stranki in njuna pravna zastopnika podpišejo zapisnik mediacije. Če mediacija ni uspešna, lahko zapisnik mediacije podpiše le mediator. Katera koli stranka lahko sodnemu tajništvu sodišča, ki je stvarno in krajevno pristojno ter pred katerim poteka sojenje v zadevi ali mu bo zadeva predložena, kadar koli predloži zapis sporazuma. Ko se zapisnik mediacije shrani pri sodišču, je tožba v zvezi z istim sporom nedopustna, ker je predmet spora zajet v sporazumu med strankama, vsako sojenje, ki poteka, pa bo zaključeno.

Ko se zapisnik mediacije shrani v sodnem tajništvu pristojnega sodišča, se lahko v skladu s členom 904(2)(c) zakonika o civilnem postopku uporabi kot nalog za izvršbo, če je sporazum morda izvršljiv. Uradno kopijo brezplačno izda sodnik ali predsednik pristojnega sodišča.

Če sporazum iz zapisnika mediacije vsebuje tudi določbe v zvezi s pravnimi akti, ki so po zakonu predmet notarske listine, bodo potrebne notarske listine, kot je ustrezno. V tem primeru se uporabljajo predpisi, ki urejajo pripravo teh notarskih dokumentov in njihovih prepisov.

Ko se zapisnik mediacije shrani v sodnem tajništvu pristojnega sodišča, se lahko v skladu s členom 293(1)(c) zakonika o civilnem postopku uporabi kot pravni dokument za ustanovitev ali izbris hipoteke.

S pisnim obvestilom mediatorja strankama o obveznem začetnem srečanju ali sporazumom o prostovoljni uporabi postopka mediacije iz člena 5 se rok zastaranja zahtev in pravic, če je tak rok že začel teči v skladu z določbami materialnega prava, ter procesni roki iz členov 237 in 238 zakonika o civilnem postopku začasno ustavijo, dokler traja postopek mediacije.

Brez poseganja v določbe členov 261, 262 in 263 civilnega zakonika se začasno ustavljeni roki zastaranja zahtev in pravic v skladu z materialnim pravom nadaljujejo dan po pripravi zapisnika o neuspešnem poskusu sporazuma ali dan po tem, ko je izjava o odstopu ene od strank od postopka mediacije vročena drugi stranki in mediatorju, ali dan po tem, ko je bil postopek mediacije končan ali kakor koli zaključen.

Sorodne povezave

[Odvetniška zbornica v Atenah](#)

[Ministrstvo za delo in socialne zadeve](#)

[Varuh potrošnikov](#)

[Ministrstvo za pravosodje](#)

[Grški center za mediacijo in arbitražo](#)

Zadnja posodobitev: 12/03/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [es](#).

Mediacija v državah EU - Španija

Eden od dejavnikov, ki vplivajo na delovanje pravosodja v Španiji v zadnjih letih, je povečanje števila pravnih sporov, kar vpliva na njegovo nemoteno delovanje.

Zato se iščejo alternativni načini reševanja sporov, ki bodo učinkovitejši od tistih v okviru sedanjega modela.

Mediacija je skupaj z arbitražo in spravo eden od takih načinov.

Na koga se obrniti

Glej informacije, kako najti mediatorja v Španiji.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Zakon št. 5/2012 z dne 6. julija 2012 o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah prenaša Direktivo 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 v špansko pravo. Ta zakon določa minimalni okvir za izvajanje mediacije, ne da bi to posegalo v določbe, ki so jih sprejele avtonomne skupnosti.

Mediacija na delovno-socialnem področju

Mediacija se zelo pogosto uporablja v sporih na delovno-socialnem področju. Včasih je treba pred predložitvijo zadeve sodišču obvezno uporabiti mediacijo. Mediacija se običajno uporablja za kolektivne spore, pri individualnih sporih pa se uporablja v nekaterih avtonomnih skupnostih.

Avtonomne skupnosti imajo organe za mediacijo na področju zaposlovanja, ki so posebej usposobljeni za tovrstne zadeve. Medvezna služba za mediacijo in arbitražo (*Servicio Interconfederal de Mediación y Arbitraje – SIMA*) na nacionalni ravni ponuja brezplačne mediacijske storitve v sporih, za reševanje katerih organi [avtonomnih skupnosti](#) niso pristojni.

Zakon št. 36/2011, ki ureja delovna sodišča, uvaja resnično novost, in sicer vzpostavlja splošno pravilo, da je treba k vsaki vlogi priložiti potrdilo o predhodnem poskusu sprave ali mediacije pred ustreznimi upravnimi službami, Službo za mediacijo, arbitražo in spravo (SMAC) ali pred organi, ki te funkcije opravljajo na podlagi kolektivne pogodbe, pri čemer je v členu, ki sledi tej določbi, naveden seznam postopkov, za katere navedena zahteva ne velja.

Zakon št. 36/2011 uvaja izrecno sklicevanje na mediacijo ne le v fazi pred sodnega pravnega postopka, ampak tudi v fazi sodnega postopka.

Mediacija na civilnem in družinskem področju

Zakon št. 5/2012 o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah omogoča, da se stranki na pripravljalnem naroku obvestita o možnosti uporabe mediacije kot poskusu rešitve spora, poleg tega pa lahko sodišče, ob upoštevanju namena sodnega postopka, stranki pozove, naj poskusita doseči dogovor, s katerim bi se postopek končal ali ki bi jima omogočil, da zahtevata prekinitvev postopka zaradi uporabe mediacije ali arbitraže.

Zakon št. 5/2012 vnaša veliko spremembo na to področje prava, saj v zakon o civilnem postopku uvaja izrecno sklicevanje na mediacijo kot eno izvensodnih metod za končanje postopka.

Kar zadeva španski sistem, je postopek mediacije najbolj strukturiran in dovršen na področju družinskega prava.

Na državni ravni prinaša zakon št. 5/2012 precejšen napredek, saj šteje mediacijo kot prostovoljno alternativno sredstvo za reševanje družinskih sporov in razglaša svobodo za eno najvišjih vrednot španskega pravnega sistema; določa, da lahko stranki kadar koli zaprosita sodišče za prekinitvev postopka zaradi uporabe družinske mediacije in poskusita doseči sporazumno rešitev vprašanj, ki so predmet spora.

Poleg tega zakon o civilnem postopku določa možnost, da lahko stranki v medsebojnem soglasju zahtevata prekinitvev postopka zaradi uporabe mediacije, vendar od sodišča ne zahteva, da postopek že na začetku začasno prekine, da bi stranki napolnilo na informativni sestanek, niti takšnega ukrepa ne priporoča. Storitve, ponujene v okviru družinske mediacije, se zelo razlikujejo med avtonomnimi skupnostmi in celo med enotami na območju ene takšne skupnosti. V nekaterih avtonomnih skupnostih storitve družinske mediacije ponuja sama skupnost (na primer v Kataloniji), v drugih pa takšne storitve ponujajo lokalni organi (*Ayuntamientos*).

Splošni sodni svet (*Consejo General del Poder Judicial*) podpira in nadzira pobude za storitve mediacije, ki se izvajajo na različnih sodiščih v Španiji, ob podpori avtonomnih skupnosti, univerz, lokalnih organov ali združenj.

Mediacija na kazenskem področju

Cilj mediacije na kazenskem področju je po eni strani ponovna vključitev storilcev kaznivega dejanja v družbo, po drugi strani pa zagotovitev odškodnine žrtvam.

V mladoletniškem sodstvu (mladoletniki so osebe, stare od 14 do 18 let) je mediacija izrecno določena kot sredstvo za prevzgojo mladoletnika. Na tem področju mediacijo opravljajo podporne skupine, ki so del tožilstva za mladoletnike (*Fiscalía de Menores*), čeprav jo lahko opravljajo tudi organizacije iz avtonomnih skupnosti in drugi organi, kot so združenja.

Na področju sodstva, ki je pristojno za obravnavo kaznivih dejanj odraslih, mediacija ni urejena, čeprav se v praksi izvaja v nekaterih provincah na podlagi predpisov kazenskega materialnega in procesnega prava (ki omogočajo sklenitev sporazuma o priznanju krivde in znižanje kazni s povračilom škode) ter ustreznih mednarodnih pravil.

Mediacija se običajno izvaja v zvezi z manj hudimi kaznivimi dejanji (ki se kaznujejo z globo ali krajšo zaporno kaznijo), čeprav jo je mogoče uporabljati tudi pri hudih kaznivih dejanjih, če to zahtevajo okoliščine.

Kar zadeva nasilje v družini, sistemski zakon št. 1/2004 o celovitih zaščitnih ukrepih zoper seksistično nasilje izrecno prepoveduje mediacijo v zadevah, ki vključujejo nasilje na podlagi spola. Vendar je vse več zagovornikov mediacije tudi v tej veji pravnega sistema, saj je smiselno obravnavati posamezne primere in nato odločiti, ali bi bila mediacija primerno sredstvo ali ne. Glede tega je splošni sodni svet v svojem poročilu o nasilju v družini zaradi spola iz leta 2001 poudaril, da bi morala biti za zadeve v zvezi s kaznivimi dejanji, ki vključujejo nasilje v družini, pristojna civilna sodišča.

Splošni sodni svet podpira in nadzira pobude za mediacijo, ki se izvajajo na preiskovalnih sodiščih (*Juzgados de Instrucción*), kazenskih sodiščih (*Juzgados de lo Penal*) in deželnih sodiščih (*Audiencias Provinciales*) v Španiji. Do zdaj imata na tem področju največ izkušenj Katalonija in Baskija.

Mediacija na področju upravnih sporov

Zakon o upravnem sporu ne določa izrecno možnosti uporabe alternativnih sredstev za reševanje sporov s pomočjo tretje osebe, čeprav tovrstnih sredstev tudi ne prepoveduje.

Navedeni zakon določa možnost, da se lahko zakonitost upravnih dejanj presodi z drugimi sredstvi, ki dopolnjujejo sodna sredstva, da se prepreči večje število nepotrebnih postopkov pred sodišči ter se zagotovijo poceni in hitre metode za reševanje številnih sporov.

 Pravosodni portal vsebuje informacije o pravosodnih organih na področju civilnega, gospodarskega, kazenskega, družinskega ter delovnega in socialnega prava, ki zagotavljajo storitve mediacije na sodiščih, pa tudi različne storitve izvensodne mediacije, in sicer pogosto prek poklicnih združenj.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Mediacijo na splošno opravlja nepristranska tretja oseba, ki jo zavezuje obveznost varovanja zaupnosti.

Stranki se lahko s pomočjo odvetnikov odločita, da bosta uporabila mediacijo, in o tem uradno obvestita sodišče, lahko pa jima to predlaga sodišče, če meni, da je zadeva primerna za mediacijo.

Na kazenskem področju se običajno najprej vzpostavi stik s storilcem kaznivega dejanja in šele po njegovem soglasju se vzpostavi stik z žrtvijo, da se poskusi izvesti mediacija.

Informacije in usposabljanje

Zakon št. 5/2012 o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah določa, da mora imeti mediator uradno univerzitetno izobrazbo ali končano napredno poklicno usposabljanje ter specifično usposabljanje za izvajanje mediacije, ki ga pridobi z obiskovanjem enega ali več specifičnih tečajev, ki jih ponujajo ustrezno akreditirani zavodi. To usposabljanje je veljavna podlaga za izvajanje dejavnosti mediacije kjer koli v državi.

Le določeni predpisi v nekaterih avtonomnih skupnostih se nanašajo na usposabljanje, ki je potrebno za opravljanje funkcije družinskega mediatorja. Na splošno mora imeti mediator vsaj univerzitetno dodiplomsko izobrazbo in opravljeno posebno praktično usposabljanje za mediacijo, ki traja med 100 in 300 ur.

Posebno usposabljanje za mediacijo običajno izvajajo univerze in poklicna združenja, kot so združenja psihologov ali odvetnikov.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija, ki jo zagotavlja sodišče, je na splošno brezplačna.

Na področju zaposlovanja so storitve avtonomnih skupnosti in Medzvezne službe za mediacijo in arbitražo brezplačne.

Na družinskem področju so storitve organov, ki sodelujejo s sodišči, na splošno brezplačne. V Kataloniji so stroški postopka mediacije pravno urejeni za osebe, ki niso upravičene do brezplačne pravne pomoči.

Na kazenskem področju je mediacija, ki jo ponujajo javni organi, brezplačna.

Ne glede na mediacijo, ki jo zagotavlja sodišče, lahko stranki uporabita izbranega mediatorja in plačata stroške, o katerih sta se dogovorili. Kar zadeva stroške mediacije, zakon št. 5/2012 izrecno določa, da se stroški (ne glede na to, ali se mediacija zaključi s sporazumom ali ne) razdelijo enakovredno med obe stranki, če se stranki ne dogovorita drugače.

Z namenom spodbujanja izvensodnih poravnjav sporov zakon št. 10/2012, ki ureja nekatere takse na področju pravosodja in Nacionalnega inštituta za toksikologijo in forenziko, določa povračilo zneska takse, če izvensodna poravnava prihrani nekatere stroške ponujenih storitev.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Zakon št. 5/2012 določa, da lahko stranki v primeru sklenitve sporazuma v postopku mediacije ta sporazum uradno evidentirata.

Če naj se mediacijski sporazum uporablja v drugi državi, bo poleg uradnega evidentiranja potrebno po potrebi izpolniti še zahteve iz mednarodnih konvencij, katerih podpisnica je Španija, in pravila Evropske unije.

V primeru sklenitve sporazuma v postopku mediacije po začetku sodnega postopka morata stranki sodišče zaprositi, da sporazum potrdi v skladu z določbami zakona o civilnem postopku.

Možnost izvršitve mediacijskega sporazuma je odvisna od svobode delovanja strank v zvezi z vsebino sporazuma.

Sorodne povezave

 ŠPANSKA MEDZVEZNA SLUŽBA ZA MEDIACIJO IN ARBITRAŽO (SERVICIO INTERCONFEDERAL DE MEDIACIÓN Y ARBITRAJE DE ESPAÑA)

Zadnja posodobitev: 17/01/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Francija

Zakaj ne bi sporov namesto pred sodiščem rešili z mediacijo? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (ARS), pri katerem mediator vpletenim v spor pomaga skleniti dogovor. V Franciji se vlada in pravni strokovnjaki zavedajo prednosti mediacije, zato zakonodajna oblast močno spodbuja njeno uporabo.

Na koga se obrniti?

V Franciji ni osrednjega ali vladnega organa, pristojnega za urejanje poklica mediatorja.

Ne obstaja nobeno uradno nacionalno spletišče o mediaciji. Na naslovu www.justice.fr in na spletišču javne službe gospodarskega mediatorja pa je **razdelek o mediaciji** oziroma na spletišču service-public.fr za **mediacijo v upravnem postopku**.

Vsako pritožbeno sodišče objavlja sezname mediatorjev v civilnih, socialnih in gospodarskih zadevah. Ti sezname se pripravljajo na podlagi člena 8 zakona št. 2016-1547 z dne 18. novembra 2016 o posodobitvi pravosodnega sistema za 21. stoletje. Čeprav je njihov primarni namen obveščanje sodnikov, pa jih je vsekakor mogoče deliti tudi s strankami v postopku. Na voljo so na spletiščih zadevnih pritožbenih sodišč.

Na katerih področjih je mediacija dopustna oziroma se najpogosteje uporablja?

Stranke v postopku lahko zadevo kadar koli predložijo v postopek mediacije, in sicer na katerem koli pravnem področju, razen na tistih, za katera veljajo «pravila javnega reda». Mediacije na primer ni mogoče uporabiti, da se zaobidejo zavezujoči predpisi o zakonski zvezi ali razvezi.

Mediacija se uporablja na različnih področjih, na primer v:

- sosedskih sporih,
- sporih med najemodajalci in najemniki,
- družinskih sporih,
- delovnih sporih z delodajalci,
- sporih med družbami glede izvrševanja pogodbe ali kakršnih koli drugih sporih,
- sporih med družbami in bančnim sistemom,
- sporih o javnem naročanju ali sporih z državno upravo, javnimi podjetji ali lokalnimi organi.

Katera pravila je treba upoštevati?

Uporaba mediacije

Civilna mediacija je bila v francosko zakonodajo uvedena z zakonom št. 95-125 z dne 8. februarja 1995 o organizaciji sodišč ter o civilnem, kazenskem in upravnem postopku.

Z odlokom št. 2011-1540 z dne 16. novembra 2011 je bila v francosko zakonodajo prenesena Direktiva 2008/52/ES. Direktiva določa pravni okvir za spodbujanje sporazumnega reševanja sporov med strankami, in sicer s pomočjo tretje osebe – mediatorja. Odlok je razširil področje uporabe določb iz direktive tako, da se ne nanašajo le na čezmejno mediacijo, ampak tudi na notranje postopke mediacije, z izjemo sporov, ki se nanašajo na pogodbe o zaposlitvi, ali sporov na področju državnih zadev upravnega prava.

Z odlokom z dne 16. novembra 2011 je bil spremenjen tudi zakon z dne 8. februarja 1995, da bi se določil splošen okvir mediacije. Določil je pojem mediacije in opredelil pogoje, ki jih mora izpolnjevati mediator, ter poudaril načelo zaupnosti, ki je bistveno za uspeh mediatorskega postopka.

Gospodarski mediator, ki ga z odlokom imenuje predsednik republike in spada pod ministrstvo za gospodarstvo, finance in okrevanje, od leta 2010 ponuja brezplačne in zaupne storitve mediacije javnim in zasebnim deležnikom. Na ta način prispeva k doseganju cilja javnega interesa razviti alternativne metode reševanja sporov. Na mediatorja se je mogoče obrniti v sporih med družbami glede izvrševanja pogodb ali v drugih sporih, ali v sporih glede javnega naročanja oziroma sporih z državno upravo, javnimi podjetji ali lokalnimi organi.

Nazadnje, zakonik o upravnem pravosodju vključuje oddelek, namenjen mediaciji v upravnem postopku, ki jo zahtevajo stranke ali sodišče (glej člen L. 213-1 in naslednje).

Sporazumna mediacija:

Stranke se lahko same odločijo za pomoč mediatorja. Za to jim ni treba pred sodišče.

Vendar pa imajo tudi stranke, ki so svoj spor že predložile sodišču, možnost uporabiti obliko alternativnega reševanja sporov, kot je mediacija, če se o tem dogovorijo.

Mediacija na podlagi odredbe sodišča:

Če je tožba že vložena pri sodišču: „lahko sodišče, ki odloča o sporu, s soglasjem strank imenuje tretjo osebo, ki prouči in primerja njihova stališča ter jim pomaga poiskati rešitev spora“ (člen 131-1 zakonika o civilnem postopku).

Na področju družinskega prava lahko sodišče v zvezi z izvajanjem starševske odgovornosti ali začasnih ukrepov v zvezi z razvezo zakonske zveze strankama odredi, naj se udeležita informativnega sestanka o mediaciji, ki je brezplačen in v zvezi s katerim ni predvidena nobena kazen (člen 255 in člen 373-2-10 civilnega zakonika).

Zakon št. 2019-222 z dne 23. marca 2019 o načrtovanju dela za obdobje 2018–2022 in o reformi pravosodnega sistema je uvedel mediacijo po izdani odločbi, in sicer v členu 373-2-10 civilnega zakonika:

„Če se stranki ne strinjata, si sodišče prizadeva, da dosežeta dogovor.

Sodišče lahko staršema, ki se ne strinjata glede izvrševanja starševske odgovornosti, predlaga mediacijo, razen če obstajajo očitki, da se je eden od staršev nasilno vedel do drugega starša ali do otroka. Če se starša strinjata z mediacijo, lahko sodišče v ta namen imenuje družinskega mediatorja, tudi v končni odločbi o izvrševanju starševske odgovornosti.

Razen če obstajajo očitki, da se je eden od staršev nasilno vedel do drugega starša ali do otroka, lahko sodišče celo odredi staršema, naj se sestaneta z družinskim mediatorjem, ki jima predstavi namen in potek mediacije.“

Sodišče lahko predlaga mediacijo tudi v upravnih zadevah: „kadar spor obravnava upravno sodišče ali pritožbeno upravno sodišče, lahko predsednik senata s soglasjem strank odredi mediacijo, na kateri se poskuša doseči sporazumna rešitev“ (člen L. 213-1 zakonika o upravnem pravosodju). Ista pravila se uporabljajo pred Državnim svetom, ki je najvišje sodišče upravne veje sodišč (člen L. 114-1 zakonika o upravnem pravosodju).

Odredba o napotitvi na mediacijo:

če je pri sodišču vložena tožba in se stranke ne strinjajo z mediacijo, „jim lahko sodišče odredi, naj se sestanejo z mediatorjem, ki jim v roku, ki ga postavi sodišče, pojasni namen in potek mediacije [...]“ (člen 127-1 zakonika o civilnem postopku).

Obvezna mediacija

Na podlagi nedavnega razvoja francoskega prava je mediacija v nekaterih okoliščinah obvezna.

Člen 7 zakona št. 2016-1547 z dne 18. novembra 2016 o posodobitvi pravosodnega sistema za 21. stoletje je pri 11 sodiščih poskusno uvedel zahtevo, da se pred obravnavo zadeve pri sodišču poskusi z družinsko mediacijo. Najprej je bilo predvideno, da se bo poskus zaključil ob koncu leta 2019, vendar je bil podaljšan do 31. decembra 2020, nato pa do 31. decembra 2022.

Kdor želi spremeniti odločbo s področja družinskega prava ali določbo dogovora, ki ga je potrdilo sodišče, mora pred ponovno predložitvijo zadeve sodišču poskusiti z mediacijo. Nasprotno se vloga za spremembo šteje za nedopustno.

To se nanaša na vloge v zvezi s:

- krajem običajnega prebivališča otroka;
- pravico do obiskov in pravico, da otrok prespi pri staršu;
- prispevkom starša k izobraževanju in preživljanju mladoletnega otroka, ter odločbo o izvrševanju starševske odgovornosti.

Družinska mediacija pred ponovno obravnavo pri sodišču pa ni obvezna, če:

se je eden od staršev nasilno vedel do drugega starša ali do otroka; je predmet vloge prošnja, naj sodišče odobri že dosežen dogovor med strankama, ali če sodišče oceni, da obstaja drug upravičen razlog, da od strank ne zahteva mediacije pred ponovno obravnavo pri sodišču.

Zakon št. 2019-222 z dne 23. marca 2019 o načrtovanju dela za obdobje 2018–2022 in o reformi pravosodnega sistema določa, da je pri zahtevkih za plačilo zneska, ki ne presega 5 000 EUR, ki se nanašajo na sosedski spor ali na neobičajno motenje sosedov, obvezna uporaba postopka alternativnega reševanja sporov, kot je mediacija. Pred vložitvijo take vloge pri sodišču morajo stranke po svoji izbiri poskusiti s conciliacijo, ki jo vodi pravni conciliator, mediacijo ali participativnim postopkom. Če tega ne storijo lahko sodišče na svojo pobudo odloči, da je vloga nedopustna. Zakon pa pri tem določa pet izjem:

če vsaj ena od strank zahteva, da sodišče odobri sporazum;

če je treba pred predložitvijo zadeve sodišču pritožbo predložiti organu, ki je izdal odločbo;

če eden od načinov alternativnega reševanja sporov iz prvega pododstavka iz upravičenega razloga ni na voljo, zlasti če pravni conciliatorji niso na voljo v razumnem času;

če obstaja posebna določba, na podlagi katere mora sodišče ali upravni organ predhodno poskusiti s conciliacijo; ali

če je upnik neuspešno zahteval uvedbo poenostavljenega postopka v sporih majhne vrednosti.

Za spore pred upravnim sodiščem lahko velja obvezna predhodna mediacija, ki je brezplačna, mediator pa se imenuje glede na vrsto spora. Trenutno se obvezna predhodna mediacija zagotavlja glede sporov v zvezi z odločbami *Pôle emploi* ter v zvezi z nekaterimi odločbami o nekaterih javnih uslužbencih (glej odlok št. 2022-433 z dne 25. marca 2022 o postopku vezne predhodne mediacije, ki se uporablja za nekatere spore v okviru javnih služb in nekatere socialne spore).

Mediacija v kazenskem postopku

Člen 41-1 zakonika o kazenskem postopku določa, da lahko državni tožilec pred izdajo odločbe o javnem postopku, neposredno ali prek svojega mediatorja, uredi mediacijo med storilcem in žrtvijo, če se zdi, da bi se s takim ukrepom lahko zagotovila odškodnina za škodo, ki jo je utrpela žrtev, odpravila škoda, povzročena s kaznivim dejanjem, ali če bi to lahko prispevalo k rehabilitaciji storilca, in sicer na zahtevo žrtve ali z njenim soglasjem.

Mediacija v kazenskem postopku omogoča žrtvi in storilcu kaznivega dejanja aktivno sodelovanje pri obravnavi posledic kaznivega dejanja ter pri prizadevanjih za nadomestilo kakršne koli škode, povzročene s kaznivim dejanjem. Postopek vodi kazenski mediator, ki ga imenuje državni tožilec; žrtvi mora omogočiti, da se prosto izrazi ter navede dejstva in svoja pričakovanja glede škode, ki jo je utrpela, in nadomestila, ki ga zahteva. Ob neposrednem soočenju z žrtvijo storilec ozavešča svoja dejanja in njihove posledice, da se prepreči ponovitev kaznivih dejanj.

Če se mediacija v kazenskem postopku ne more izvesti zaradi vedenja storilca, lahko državni tožilec začne postopek, razen če se pojavijo novi dokazi.

Mediacija v kazenskem postopku ni dovoljena v primerih nasilja med partnerjema na podlagi člena 132-80 kazenskega zakonika, saj zakon št. 2020-936 z dne 30. julija 2020 ščiti žrtve nasilja v družini.

Predpisi o mediaciji

Nacionalni etični kodeksi, ki se uporabljajo za mediatorje, je tisti, ki ga je sprejela EU.

Gospodarski mediatorji prav tako utemeljujejo svoje posredovanje na podlagi javnih načel delovanja.

Akreditirane službe za družinsko mediacijo, torej tiste, ki prejemajo javna sredstva iz sklada za družinsko nadomestilo, vzajemnega kmetijskega sklada ali ministrstva za pravosodje, se zavežejo upoštevati nekatere standarde, ki se nanašajo na zagotavljanje navedenih storitev in njihovo kakovost; ti standardi so določeni v nacionalnem referenčnem okviru.

Za področje mediacije v upravnem postopku je bila leta 2017 sprejeta [etična listina za mediatorje](#) v upravnih sporih.

Nazadnje, odlok št. 2017-1457 z dne 9. oktobra 2017 o seznamu mediatorjev pri pritožbenih sodiščih določa pogoje za vključitev na tak seznam. Na podlagi tega morajo mediatorji izpolnjevati naslednje pogoje:

v drugem listu kazenske evidence ne smejo imeti navedenih nobenih obsodb, razglasitev nesposobnosti ali prepovedi opravljanja dela;

ne smejo storiti nobenega dejanja zoper čast, poštenost in moralo, katerega posledica bi bila disciplinska ali upravna sankcija v obliki odvzema, začasnega odvzema, prenehanja ali umika dovoljenja ali umika pooblastila;

predložiti morajo dokazilo o opravljenem usposabljanju ali izkušnjah, ki dokazujejo njihovo sposobnost izvajanja mediacije; ta zahteva se nanaša na fizične in pravne osebe – vsaka fizična oseba, ki ponuja storitve mediacije v okviru pravne osebe, mora izpolnjevati pogoje, ki se nanašajo na fizične osebe.

Informacije in usposabljanje

Francoska zakonodaja trenutno ne določa nobenega posebnega usposabljanja na področju mediacije.

Obstaja državna diploma za družinske mediatorje (DEMF). Vendar pridobitev navedene diplome ni pogoj za izvajanje družinske mediacije. Se pa zahteva za delo v okviru akreditirane službe za družinsko mediacijo.

V kazenskih zadevah lahko mediacijo izvajajo fizične osebe in ustrezno prijavljena združenja, pooblaščenca za izvajanje mediacije pri sodiščih in pritožbenih sodiščih, v skladu s postopki iz členov R. 15-33-30 zakonika o kazenskem postopku. Mediatorji so deležni vsaj 35 ur uvodnega usposabljanja ter rednega usposabljanja do konca svoje delovne dobe.

Kakšni so stroški mediacije?

Če se stranke odločijo za mediacijo kot alternativno obliko reševanja sporov, in sicer v okviru sodnega postopka ali zunaj njega, je treba te stroške plačati.

Mediacija je brezplačna, če se uporabi ena od številnih oblik mediacije kot javne službe ali če je odredena v kazenskem postopku. Enako velja, kadar je mediacija obvezen predpogoj za vložitev pritožbe pri upravnem sodišču.

Nagrado mediatorja lahko krije pravna pomoč, kot to določajo členi 118-9 in naslednji odloka št. 91-1266 z dne 19. decembra 1991. Vendar taka nagrada ne sme presežati 256 EUR za eno stranko ali 512 EUR za vse stranke.

Če mediacijo odredi sodišče, višino nagrade določi sodnik, ko po zaključku mediacije odloča o stroških postopka, in sicer na podlagi poročila oziroma stroškovnika (člen 119 odloka št. 91-1266 z dne 19. decembra 1991). Sodnik, ki odloča o stroških postopka, določi znesek pologa in plačila (člena 131-6 in 131-13 zakonika o civilnem postopku). V predpisih ni natančno določena lestvica nadomestil, zato se lahko stroški na enoto storitev družinske mediacije razlikujejo.

Pri storitvah mediacije, ki se financirajo iz javnih sredstev, se uporablja nacionalna lestvica finančnega prispevka družin h kritju stroškov. Delež stroškov, ki ga vsaka stranka krije za posamezno mediatorsko srečanje, sega od 2 EUR do 131 EUR, odvisno od prihodkov stranke.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Če stranke dosežejo dogovor, jih ta zavezuje kot vsaka pogodba.

Če stranke to želijo, se lahko izvršljivost takega dogovora zagotovi tako, da se predloži pristojnemu sodišču v odobritev (glej člen 1565 zakonika o civilnem postopku; člen L. 213-4 zakonika o upravnem pravosodju), ali v skladu z zakonom z dne 22. decembra 2021 sodnemu tajništvu na podlagi vloge odvetnika.

Če pa se je sodni postopek že začel, člen 131-12 zakonika o civilnem postopku določa, da lahko sodišče, ki obravnava zadevo, na podlagi vloge strank odobri dogovor, ki ga stranke predložijo.

Člen L111-3 1 zakonika o civilnih izvršilnih postopkih določa, da so sporazumi, sklenjeni v okviru mediacije, ki jo odredi sodišče, ali zunajsodne mediacije, ki jim redna ali upravna sodišča potrjujejo izvršljivost, izvršilni naslovi.

Glede mediacije v kazenskih postopkih pa člen 41-1 5 zakonika o kazenskem postopku določa, da če se je storilec zavezal plačati odškodnino žrtvi, lahko slednja na podlagi takega poročila zahteva povračilo škode v postopku za izdajo plačilnega naloga, v skladu z določbami zakonika o civilnem postopku.

Zadnja posodobitev: 20/04/2023

Strani in jeziki držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Hrvaška

Vlada Republike Hrvaške prek ministrstva za pravosodje zagotavlja močno podporo (zakonodajno, finančno, strokovno) razvoju in spodbujanju mediacije, ki je postala eden od pomembnih delov strategije reforme pravosodnega sistema.

Sodna in izvensodna mediacija

Postopek mediacije se lahko vodi pri vseh sodiščih splošne pristojnosti in specializiranih sodiščih prve in druge stopnje (občinska, županijska in gospodarska sodišča ter Visoko gospodarsko sodišče) v vseh fazah postopka, torej tudi med pritožbenim postopkom. Postopek mediacije vodijo izključno sodniki, ki so usposobljeni za mediacijo in vpisani na seznam sodnikov mediatorjev, ki ga določi predsednik sodišča z letnim razporedom dela. Sodnik mediator nikoli ne vodi mediacije v sporu, v katerem razsoja kot sodnik.

Izvensodno mediacijo že dolgo vrsto let zelo uspešno izvajajo centri za mediacijo pri Hrvaški gospodarski zbornici, Hrvaški obrtni zbornici in Hrvaškem združenju delodajalcev ter Hrvaško združenje za mediacijo, Hrvaška odvetniška zbornica, Hrvaški zavarovalni urad in Urad za socialno partnerstvo Vlade Republike Hrvaške. Izbrani mediatorji lahko mediacijo izvajajo tudi zunaj okvira navedenih centrov.

Ministrstvo za pravosodje na podlagi zakona o mediaciji (Narodne novine, št. 18/11) in pravilnika o registru mediatorjev ter standardih za akreditacijo institucij za mediacijo in mediatorjev (Narodne novine, št. 59/11) vodi register mediatorjev.

Komisija za alternativne načine reševanja sporov

Ministrstvo za pravosodje je ustanovilo in imenovalo Komisijo za alternativne načine reševanja sporov, ki jo sestavljajo predstavniki sodišč, državnega tožilstva, Urada za socialno partnerstvo Vlade Republike Hrvaške, Hrvaške gospodarske zbornice, Hrvaškega združenja delodajalcev, Hrvaške obrtne zbornice in ministrstva za pravosodje.

Naloga te komisije je spremljanje razvoja alternativnih načinov reševanja sporov, spremljanje izvajanja obstoječih programov in predlaganje ukrepov za spodbujanje razvoja alternativnih načinov reševanja sporov. Njena naloga je tudi priprava mnenj in odgovorov na vprašanja, ki so v njeni pristojnosti.

Komisija za alternativne načine reševanja sporov je na seji 26. novembra 2009 sprejela etični kodeks mediatorjev.

Zakonodajni okvir

Mediacija kot način reševanja sporov je bila s posebnim predpisom prvič urejena z zakonom o mediaciji (Narodne novine, št. 163/03; velja od 24. oktobra 2003), ki vključuje nekatere osnovne smernice iz Priporočil Sveta Evrope o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah ter iz zelene knjige o alternativnem reševanju sporov v civilnem in gospodarskem pravu Evropske unije. Zakon je bil spremenjen leta 2009, na začetku leta 2011 pa je bil sprejet novi zakon o mediaciji (Narodne novine, št. 18/11), ki je v celoti začel veljati na dan pristopa Republike Hrvaške k Evropski uniji.

Poleg zakona o mediaciji, ki je za to področje najpomembnejši, obstajajo še drugi zakoni, ki deloma urejajo to področje, pa tudi podzakonski akti za zagotovitev izvajanja zakonov.

Postopek mediacije

Postopek mediacije se začne na predlog ene stranke v sporu, ki ga nasprotna stranka sprejme, na skupni predlog obeh strank za mirno rešitev spora oziroma na predlog tretje osebe (npr. sodnika v sodnem postopku).

Mediatorji so osebe ali več oseb, ki na podlagi sporazuma med strankami vodijo mediacijo. Mediatorji morajo biti strokovno usposobljeni (strokovno znanje in usposobljenost mediatorjev je ena bistvenih sestavin uspešne mediacije) ter se morajo stalno izpopolnjevati. Pravosodna akademija ima izredno pomembno vlogo pri organizaciji in izvedbi usposabljanja za mediatorje.

Mediacija poteka na način, o katerem so se stranke sporazumele. Mediator pri vodenju postopka zagotavlja pošteno in enako obravnavo strank. Mediator se v postopku mediacije lahko srečuje z vsako stranko posebej, informacije in podatke, ki jih prejme od ene stranke, pa lahko razkrije drugim strankam samo z njenim soglasjem, razen če so se stranke sporazumele drugače. Mediator lahko sodeluje pri oblikovanju sporazuma o rešitvi spora in predlaga njegovo vsebino.

Sporazum o rešitvi spora, dosežen v postopku mediacije, zavezuje stranke, ki so ga sklenile. Če stranke s sporazumom prevzamejo določene obveznosti, jih morajo pravočasno izpolniti. Sporazum o rešitvi spora, dosežen v postopku mediacije, je izvršilni naslov, če vsebuje obveznost izpolnitve, o kateri se stranke lahko sporazumejo, in izjavo o neposredni dopustitvi izvršbe (klavzulo o izvršljivosti).

Če se stranke niso sporazumele drugače, vsaka nosi svoje stroške, skupne stroške mediacije pa nosijo po enakih delih oziroma v skladu s posebnim zakonom ali pravili institucij za mediacijo.

Po mnenju večine strokovnjakov s področja mediacije je vsak spor v zvezi s pravicami, s katerimi lahko stranke prosto razpolagajo, primeren za mediacijo, sprte strani pa je treba skoraj vedno spodbujati k mirni rešitvi spora. Mediacija je zlasti primerna za spore v gospodarstvu (t. i. gospodarske spore) ter za čezmejne spore (ena od strank ima stalno ali običajno prebivališče v državi članici Evropske unije) v civilnih in gospodarskih zadevah. Opozoriti je treba, da med zadevne čezmejne spore ne spadajo davčni, carinski in upravni spori ali spori v zvezi z odgovornostjo države za dejanja ali opustitve pri izvrševanju oblasti.

Druge povezave

[Najti mediatorja](#)

[Več informacij](#)

Zadnja posodobitev: 20/07/2016

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Italija

Spor je mogoče namesto pred sodiščem rešiti tudi z mediacijo. To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Javni organi in delavci v pravni stroki menijo, da je mediacija zelo učinkovito orodje.

1. Na koga naj se obrnem?

Sistem mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah, katere namen je reševanje sporov v zvezi s katero koli pravico, ki se ji stranke lahko odpovejo ali jo prenesejo (*diritti disponibili*), je bil v Italiji uveden z [zakonodajnim odlokom št. 28/2010](#).

Storitve mediacije zagotavljajo medijski organi, ki so lahko javni ali zasebni in so vpisani v register medijskih organov (*registro degli organismi di mediazione*), ki ga vodi ministrstvo za pravosodje.

Vse informacij v zvezi z mediacijo so na voljo na spletišču [ministrstva za pravosodje](#).

Register [akreditiranih medijskih organov](#) je objavljen na spletišču ministrstva za pravosodje.

Register bi vam moral omogočati, da vzpostavite stik z medijskim organom po svoji izbiri in pridobite storitve mediatorjev, ki so člani tega organa. Dodatne informacije lahko dobite neposredno pri zadevnem organu.

2. Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacijski organi lahko pomagajo strankam, da dosežejo zunaj sodno poravnavo v vseh civilnih ali gospodarskih sporih, ki se nanašajo na pravice, ki se jim stranke lahko odpovejo oziroma jih prenesejo. V Italiji je mediacija pogoj za uvedbo postopka v sporih, povezanih s solastništvom, stvarnimi pravicami, delitvijo, dedovanjem, družinskimi pogodbami, zakupom, posojilom za uporabo, najemom poslovnih prostorov, odškodninskimi zahtevki iz naslova zdravniške in zdravstvene odgovornosti, obrekovanjem v tisku ali z drugimi oglaševalskimi sredstvi ter zavarovalnimi, bančnimi in finančnimi pogodbami. V takih primerih mora stranki pomagati odvetnik. Mediacija je lahko tudi neobvezna, lahko se izvede na predlog sodišča ali na podlagi obveznosti, določene v pogodbi strank.

3. Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Pravila, ki urejajo mediacijo v civilnih in gospodarskih zadevah, so trenutno določena v zakonodajnem odloku št. 28/2010 (kakor je bil spremenjen z zakonskim odlokom št. 69 z dne 21. junija 2013, ki je bil preoblikovan v zakon št. 98 z dne 9. avgusta 2013, in nato z [zakonskim odlokom št. 132 z dne 12. septembra 2014](#), ki je bil s spremembami preoblikovan z [zakonom št. 162 z dne 10. novembra 2014](#) in [zakonodajnim odlokom št. 130 z dne 6. avgusta 2015](#)) in ministrskem odloku št. 180/2010.

4. Usposabljanje

Oseba, ki želi postati mediator, mora izpolnjevati pogoje iz člena 4(3)(b) ministrskega odloka št. 180/2010:

zlasti mora imeti izobrazbo ali diplomu, ki je vsaj enakovredna univerzitetni diplomu po treh letih študija, ali pa biti član poklicnega združenja ali organizacije in končati najmanj dveletni osvežitveni tečaj z izvajalcem usposabljanja, ki ga akreditira ministrstvo za pravosodje, ter v času tega dveletnega preusposabljanja kot asistirani pripravnik sodelovati pri najmanj dvajsetih primerih mediacije.

Izvajalci usposabljanja, ki izdajajo potrdila o končanem potrebnem usposabljanju za mediatorje, so javni ali zasebni organi, ki jih akreditira ministrstvo za pravosodje pod pogojem, da ti izpolnjujejo določene zahteve.

5. Kakšni so stroški mediacije?

Merila za določitev mediacijske tarife (*indennità di mediazione*), ki vključuje pristojbino za začetek postopka in pristojbino za samo mediacijo, so določena v členu 16 ministrskega odloka št. 180/2010.

Zneski so navedeni v tabeli A, ki je priložena odloku. Zneski se razlikujejo glede na vrednost predmeta spora.

6. Ali je mogoče doseči izvršljivost sporazuma o mediaciji?

Člen 12 zakonodajnega odloka št. 28/2010 določa, da če vsem strankam v mediaciji pomaga odvetnik, je sporazum, ki so ga podpisali stranke in odvetniki, izvršilni naslov za prisilno razlastitev (*espropriazione forzata*), obveznost prenosa določenega premoženja (*esecuzione per consegna e rilascio*), izpolnitev pozitivne ali negativne obveznosti (*esecuzione degli obblighi di fare e non fare*) ter vpis sodne hipoteke (*ipoteca giudiziale*). Odvetniki potrjujejo, da je sporazum v skladu z obveznimi pravili in javnim redom. V vseh drugih primerih sporazum, priložen zapisniku, na zahtevo stranke z odločbo potrdi predsednik sodišča, po tem ko je bilo ugotovljeno, da je sporazum formalno pravilen ter da so bili upoštevani obvezna pravila in zahteve javnega reda. V primeru čezmejnega spora v smislu člena 2 Direktive 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 mora zapisnik potrditi predsednik sodišča, na območju katerega se izvrši sporazum.

7. Ali je dostop do podatkovne zbirke mediatorjev brezplačen?

Ministrstvo za pravosodje na svojem spletišču trenutno redno objavlja seznam mediacijskih organov in mediatorjev, ki so vpisani pri vsakem mediacijskem organu.

[Tu najdete povezavo](#) iz oddelka 1, dostop do spletišča pa je neomejen in brezplačen.

Zadnja posodobitev: 17/05/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Ciper

Na koga se obrniti?

Za informacije o mediaciji na Cipru se obrnite na ministrstvo za pravosodje in javni red (*Ypourgeoio Dikaiosýnis kai Dimosías Táxeos*), ciprsko odvetniško zbornico (*Pankýprios Dikigorikós Sýllogos*), ciprsko gospodarsko zbornico (*Kypriako Emporikó kai Viomichanikó Epimelitírio*) ali ciprsko znanstveno-tehnično zbornico (*Epistimonikó Technikó Epimelitírio Kýprou*).

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Če se vpleteni stranki strinjata, je mogoče mediacijo uporabiti pri reševanju vseh civilnih sporov, nacionalnih ali čezmejnih, vključno z gospodarskimi spori. Zakon se ne uporablja za družinske spore ali delovne spore, ki niso čezmejni.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

V skladu z zakonom o nekaterih vidikih mediacije v civilnih sporih (zakon št. 159(I)/2012) stranki sporazumno imenujeta mediatorja. Postopek je neformalen.

V posvetovanju z mediatorjem se stranki dogovorita o poteku postopka, njegovem trajanju, obveznosti varovanja zaupnosti, plačilu mediatorja in pogojih plačila ter vseh drugih potrebnih zadevah.

Kakšni so stroški mediacije?

V skladu z zakonom se stranki pred začetkom mediacijskega postopka v posvetovanju z mediatorjem dogovorita o določenih točkah, med drugim o določitvi plačila mediatorja in pogojih za plačilo mediatorja ter vseh drugih stroškov postopka. Zato ni fiksnih stroškov mediacije; dejansko so odvisni od zapletenosti primera.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Če stranki dosežeta sporazum o poravnavi, mediator pripravi zapis o tem, stranki pa lahko pri sodišču skupaj ali samo ena od njiju z izrecnim soglasjem druge stranke vložita zahtevo za izvršitev sporazuma o poravnavi. V tem primeru se izvrši enako kot sodna odločba.

Zadnja posodobitev: 11/03/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani je bila pred kratkim spremenjena. To

jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah EU - Latvija

Zakaj ne bi namesto pred sodiščem svojega spora rešili s pomočjo mediacije? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (ARS), v katerem mediator pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta. V Latviji se kabinet ministrov in pravosodni delavci zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Uporaba mediacije za reševanje civilnih sporov je v Latviji trenutno v začetni fazi. Za regulacijo poklica mediatorja ni pristojen noben nacionalni organ.

Svet za mediacijo

☞ **Svet za mediacijo** (*Mediācijas padome*) je združenje, ki je bilo ustanovljeno 25. julija 2011 in povezuje številna v Latviji registrirana združenja, ki so dejavna na področju mediacije. Cilji združenja so oblikovanje skupnih standardov za izobraževanje mediatorjev in uvedba potrjevanja programov izobraževanja, priprava in sprejetje kodeksa ravnanja za pooblaščen mediatorje ter tudi predstavljanje pooblaščenih mediatorjev in njihovih stališč nacionalnim in lokalnim ter drugim organom in uradnikom, poleg tega pa tudi podajanje mnenj o zakonodajnih zadevah in pravni praksi v zvezi z mediacijo. Svet za mediacijo so ustanovila naslednja združenja:

Mediacija in ARS (*Mediācija un ADR*),

Celostna mediacija v Latviji (*Integrētā mediācija Latvijā*),

Vključevanje v družbo (Center za pomoč žrtvam) (*Integrācija sabiedrībai (Cietušo atbalsta centrs)*),

Združenje mediatorjev za gospodarske spore (*Komercmediatoru asociācija*).

Mediacija in ARS

Združenje ☞ **Mediacija in ARS** (*Mediācija un ADR*) je bilo ustanovljeno 7. aprila 2005. Njegovi cilji so:

spodbujanje postopnega uvajanja in uporabe metod alternativnega reševanja sporov (mediacija, pravni postopek, nepristransko ugotavljanje dejstev, strokovna poročila, arbitražna itd.) v Latviji,

sodelovanje v postopkih oblikovanja politike, npr. v delovnih skupinah, ki jih ustanovijo javni organi,

spodbujanje izboljšanja standardov strokovne usposobljenosti članov združenja ter zagotavljanje najvišjih možnih standardov mediacije in storitev ARS, povezovanje strokovnjakov za ARS z namenom doseganja skupnih ciljev,

sodelovanje z mednarodnimi organizacijami ter drugimi fizičnimi in pravnimi osebami.

Organizacija svetuje strankam v sporu in njihovim zastopnikom glede izbire strokovnjaka, izvaja pa tudi predavanja in seminarje o mediaciji in ARS. Nekaj članov te organizacije opravlja poklic mediatorja ter je specializiranih za civilne in kazenske zadeve. Člani so pridobili znanja s področja pogajanj in mediacije tako na usposabljanjih v Latviji kot tudi v tujini, in sicer z izkušenimi mediatorji in reševalci sporov iz Združenih držav, Združenega kraljestva, Nemčije in drugih držav.

Celostna mediacija v Latviji

Združenje ☞ **Celostna mediacija v Latviji** (*Integrētā mediācija Latvijā — IMLV*) je bilo ustanovljeno 10. avgusta 2007. Njegova vizija je družba, ki je uspešna pri reševanju sporov, kjer so interesi vseh strani predstavljeni enakovredno in je postopek reševanja spora human, nepristranski in temelji na sodelovanju.

Združenje IMLV je bilo ustanovljeno v tesnem sodelovanju z nemškim združenjem *Integrierte Mediation*. Načrtujejo sodelovanje na področju izobraževanja, dodatnega usposabljanja, nadzora, uvedbe storitev mediacije in sprejetja dobre prakse.

Cilj združenja IMLV je spodbujati razvoj mediacije na regionalni, državni in mednarodni ravni z vključevanjem mediacije v postopek reševanja sporov institucij in organizacij ter v delo strokovnjakov in družbo na splošno.

Za doseg tega cilja si je združenje IMLV zastavilo naslednje naloge:

spodbujati in razvijati idejo celostne mediacije v Latviji kot sodobne visoko kakovostne oblike reševanja sporov,

spodbujati sodelovanje med strokovnjaki, organizacijami in institucijami,

opredeliti in zagovarjati načela ter prednosti celostne mediacije,

obveščati in poučevati javnost o načelih in možnostih celostne mediacije,

povečati ozvaščenost o uspehih celostne mediacije,

organizirati usposabljanje o mediaciji in možnostih za njeno uporabo na različnih področjih,

izvajati študije in raziskave.

Združenje IMLV združuje različne strokovnjake, tudi poklicne mediatorje, ki si prizadevajo za vključevanje mediacijskih veščin v svoje delovanje in povečanje ozaveščenosti javnosti o mediaciji kot ustrezni možnosti za reševanje sporov.

Vključevanje v družbo (Center za pomoč žrtvam)

☞ **Center za pomoč žrtvam** združenja Vključevanje v družbo je začel delovati leta 2003. Njegov glavni cilj je podpora žrtvam kaznivih dejanj. Od leta 2004 njegovo osebje vključuje 20 mediatorjev, ki dobro poznajo postopke mediacije ter so jih sposobni uporabljati za reševanje civilnih in upravnih sporov.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna na mnogih področjih. Področje, na katerem bi jo bilo mogoče največ uporabljati, je področje civilnih sporov v okviru družinskega in gospodarskega prava.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je povsem prostovoljna.

Mediacija ni predpogoj za začetek določenih vrst sodnih postopkov ali nadaljevanje sodnih postopkov.

Mediacija v Latviji ni urejena z zunanjimi zakoni in predpisi.

Informacije in usposabljanje

Spletišče o mediaciji: ☞ <http://www.mediacija.lv>.

Vodje usposabljanj iz združenj Mediacija in ARS ter Vključevanje v družbo nudijo osnovno usposabljanje na področju mediacije, namenjeno bodočim mediatorjem, ter tečaj o veščinah reševanja sporov za uporabo v poklicnem in zasebnem okolju.

Kakšni so stroški mediacije?

Reševanje civilnih sporov z mediacijo ni na voljo brezplačno. Na stroške mediacije vpliva več dejavnikov: mediatorjeva usposobljenost in izkušnost, zapletenost spora, število potrebnih mediacijskih srečanj in drugi dejavniki.

Toda za zadeve, ki se nanašajo na koristi in pravice otrok, senat za zunanje zadeve in spravo družinskega sodišča v Rigi (*Rīgas Bāriņtiesas Ārlietu un samierināšanas pārvalde*) te storitve za prebivalce Rige zagotavlja brezplačno. Spori zadevajo predvsem ureditev preživnine, dogovor o prebivališču otroka, pravico do obiskov, skrbništvo ter varstvo in vzgojo otroka.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

☞ **Direktiva 2008/52/ES** omogoča strankam v sporu, da zahtevajo razglasitev izvršljivosti pisnega dogovora, doseženega v mediaciji. Države članice obvestijo Komisijo o sodiščih in drugih organih, ki so pristojni za takšne zahteve.

Latvija teh informacij še ni sporočila.

Povezave

☞ [Mediācija.lv](http://www.mediacija.lv)

Zadnja posodobitev: 05/04/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Litva

Zakaj ne bi namesto pred sodiščem svojega spora rešili s pomočjo mediacije? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (ARS), v katerem mediator pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta. V Republiki Litvi se vlada in pravosodni delavci zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

V Litvi ni centraliziranega ali vladnega organa, ki bi se ukvarjal z mediacijo (tarpininkavimas), Litva ustanovitve takega telesa tudi ne načrtuje.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Spravna mediacija (taikinamasis tarpininkavimas) se lahko uporabi v civilnih sporih (t.j. sporih, ki jih sodišče splošne pristojnosti obravnava v civilnih postopkih).

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Mediacijo ureja **Zakon o spravi mediaciji v civilnih sporih** (Civilinių ginčių taikinamojo tarpininkavimo įstatymas). Znotraj tega okvirja je možna prostovoljna mediacija. Posebnih pravil, kot so kodeksi ravnanja mediatorjev, ni.

Informacije in usposabljanje

Trenutno ni nikakršnega nacionalnega programa usposabljanja. Usposabljanje ponujajo center za usposabljanje **ministrstva za pravosodje** (Teisingumo ministerija) in zasebne institucije, ki niso zakonsko urejene.

Kakšni so stroški mediacije?

V skladu z Zakonom o spravi mediaciji v civilnih sporih je pravna mediacija možna proti plačilu nagrade ali brezplačno. V primeru plačljive mediacije se postopek lahko začne šele, ko se mediator z obema strankama v sporu pisno dogovori o znesku in načinu plačila.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

☑ **Direktiva 2008/52/ES** omogoča strankama v sporu, da zahtevata razglasitev izvršljivosti z mediacijo doseženega sporazuma. Države članice to sporočijo sodiščem in drugim organom, pristojnim za reševanje takih zahtev.

V skladu z Zakonom o spravi mediaciji v civilnih sporih pristojno sodišče izbereta stranki v sporu. To je lahko okrožno sodišče, pristojno na območju stalnega prebivališča ali sedeža ene izmed strank v sporu.

Zadnja posodobitev: 07/04/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Luksemburg

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in pravosodni delavci v Velikem vojvodstvu Luksemburg se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Luksemburg nima osrednjega organa, pristojnega za urejanje dejavnosti mediatorjev.

Poleg mediacije v posamičnih sektorjih (bančnem, zavarovalniškem itd.) in poleg ☑ **Ombudsmana**, ki je pristojen za mediacijo na upravnem področju, ter ☑ **Ombudskomitee fir t'Rechter vun de Kanner** (Odbor za varovanje pravic otrok), se z mediacijo ukvarjajo še naslednja pravna združenja:

☑ **Luksemburško združenje za mediacijo in akreditirane mediatorje** (*Association luxembourgeoise de la médiation et des médiateurs agréés – ALMA asbl*);

☑ **Center za civilno in gospodarsko mediacijo** (*Centre de médiation civile et commerciale – CMCC*);

☑ **Center za mediacijo** (*Centre de médiation*) (asbl);

☑ **Center za socialno-družinsko mediacijo** (*Centre de médiation SocioFamiliale*, ki jo upravlja fundacija Pro Familia).

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna pretežno v:

upravnih zadevah,

kazenskih zadevah,

družinskih zadevah,

gospodarskih zadevah in

sosedskopravnih sporih.

Civilna in gospodarska mediacija je soglasen in zaupen postopek, ki ga vodi neodvisen, nepristranski in usposobljen mediator. Mediacija se lahko nanaša na celoten spor ali zgolj na del spora. Govorimo o običajni (konvencionalni) mediaciji in mediaciji na sodišču, posebno mesto pa je namenjeno družinski mediaciji.

V okviru **običajne mediacije** (*médiation conventionnelle*) lahko vsaka stranka v kateri koli fazi sodnega postopka predlaga drugi oziroma drugim strankam, neodvisno od vsakega sodnega ali arbitražnega postopka, da uporabijo postopek mediacije, vendar le dokler v zadevi ni odločeno.

V okviru **mediacije na sodišču** oziroma „sodne mediacije“ (*médiation en justice* ali *médiation judiciaire*) o sporu v civilnih, gospodarskih ali družinskih zadevah že odloča sodišče in lahko kadar koli tekom postopka predlaga mediacijo, dokler v zadevi ni bilo odločeno, razen pred kasacijskim sodiščem in glede začasnih odredb. Sodišče lahko na svojo pobudo ali na skupni predlog strank stranke pozove k mediaciji, vendar se morajo stranke v vsakem primeru strinjati. Če sodišče odloča o sporu na področju družinskega prava, lahko v točno določenih primerih strankam predlaga ukrep mediacije in določi brezplačni informativni sestanek, na katerem pojasni načela, postopek in učinke mediacije.

V **kazenskih zadevah** lahko državni tožilec pod določenimi pogoji in pred vložitvijo obtožnice odloči o uporabi mediacije, če:

je verjetno, da bo z mediacijo mogoče zagotoviti povrnitev škode, ki je nastala žrtvi kaznivega dejanja, ali

da se bodo s tem rešile težave, ki izhajajo iz tega kaznivega dejanja ali

da se s tem prispeva k rehabilitaciji storilca kaznivega dejanja.

Uporaba mediacije ne preprečuje naknadne odločitve za uporabo sodnega postopka, zlasti če niso bili upoštevani pogoji mediacije.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Mediacija je popolnoma prostovoljna.

Mediacijo na upravnem in kazenskem področju ter t. i. „sektorske“ mediacije urejajo posebni predpisi.

Informacije in usposabljanje

Mediator v kazenskih zadevah

Z [Zakonom z dne 6. maja 1999](#) in [Uredbo Velikega vojvode z dne 31. maja 1999](#) je bil uveden sistem ureditev mediacije v kazenskih zadevah. Državni tožilec se lahko pred vložitvijo obtožnice odloči za uporabo mediacije, če meni, da bi tak ukrep lahko zagotovil povrnitev škode, povzročene žrtvi, ali bi bile s tem odpravljene težave, nastale zaradi kaznivega dejanja, oziroma bi to prispevalo k rehabilitaciji storilca kaznivega dejanja. Če se državni tožilec odloči za uporabo mediacije v kazenski zadevi, lahko določi kot mediatorja vsako osebo, ki je akreditirana v ta namen.

Akreditacija:

Oseba, ki želi biti akreditirana kot mediator v kazenskih zadevah, vloži prošnjo pri Ministru za pravosodje, ki na podlagi mnenja vrhovnega državnega tožilca odloči o ugoditvi tej prošnji.

Mediator v civilnih in gospodarskih zadevah

Z [Zakonom z dne 24. februarja 2012](#) je bil določen nacionalni zakonodajni okvir za mediacijo v civilnih in kazenskih zadevah, in sicer tako, da so novemu zakoniku o civilnem postopku dodali nov naslov. Luksemburg je s tem zakonom prenesel Direktivo 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah, pri čemer je povzel v njej navedena načela za reševanje čezmejnih in nacionalnih sporov. Zakon je dopolnjen z [Uredbo Velikega vojvode z dne 25. junija 2012, ki določa postopek akreditacije za opravljanje funkcij akreditiranega sodnega in družinskega mediatorja, zahtevan program posebnega usposabljanja na področju mediacije ter izvedbo brezplačnega informativnega sestanka](#).

Mediator je tretja oseba, katere naloga je, da zasliši obe strani hkrati oziroma posebej, zato da bi stranki prišli do rešitve za svoj spor. Mediator ne vsiljuje rešitve strankam, ampak jih pozove k soglasju glede izpogajane in mirne rešitve.

Sodno in družinsko mediacijo lahko izvaja akreditiran ali neakreditiran mediator. Akreditiran mediator je fizična oseba, ki jo minister za pravosodje pooblasti v ta namen.

V primeru običajne mediacije in v primeru čezmejnega spora lahko stranke uporabijo neakreditiranega mediatorja.

Akreditacija:

Za akreditacijo mediatorjev je pristojen minister za pravosodje. Za običajno mediacijo na civilnem in gospodarskem področju ni nujno, da je mediator akreditiran.

Za akreditacijo lahko zaprosi vsaka fizična oseba, če izpolnjuje pogoje iz Zakona z dne 24. februarja 2012 o uvedbi mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah v novi zakonik o civilnem postopku, ter pogoje iz Uredbe Velikega vojvode z dne 25. junija 2012, ki določa postopek akreditacije za opravljanje funkcij akreditiranega sodnega in družinskega mediatorja, zahtevan program posebnega usposabljanja na področju mediacije ter izvedbo brezplačnega informativnega sestanka.

V skladu z zgoraj navedeno Direktivo 2008/52/ES in člena 1251-3(1), pododstavek 3, Zakona z dne 24. februarja 2012 o mediaciji, izvajalec storitev mediacije, ki izpolnjuje podobne ali primerljive akreditacijske zahteve v drugi državi članici Evropske unije, je izvzet iz obveznosti akreditacije v Velikem vojvodstvu Luksemburg.

Akreditacija se podeli za nedoločen čas.

V členu 1251-3 (2) novega zakonika o civilnem postopku in zgoraj navedeni Uredbi Velikega vojvode z dne 25. junija 2012 so določeni kumulativni pogoji, ki jih mora za akreditacijo izpolnjevati fizična oseba:

mora biti ugledna, kompetentna, usposobljena, neodvisna in nepristranska;

predložiti mora izpisek iz luksemburškega sodnega registra ali podobno listino, ki jo izdajo pristojni organi države, v kateri je stalno prebivala zadnjih pet let;

mora biti nosilec državljanstvih in političnih pravic;

mora biti ustrezno usposobljena o mediaciji, z ustreznimi dokazili:

bodisi diplomu o magistrskem študiju iz mediacije, ki jo je izdala Univerza v Luksemburgu, ali univerza, višješolska izobraževalna ustanova ali druga izobraževalna ustanova enake stopnje, določena z zakoni, predpisi ali upravnimi določbami države članice Evropske unije;

bodisi ustrezne triletno delovne izkušnje, ki jih dopolnjuje „posebno usposabljanje na področju mediacije“, kot je določeno v členu 2 zgoraj navedene Uredbe Velikega vojvode z dne 25. junija 2012;

bodisi z izobrazbo o mediaciji, ki je priznana v državi članici Evropske unije.

Univerza v Luksemburgu zagotavlja [program posebnega usposabljanja \(magisterij\) na področju mediacije](#).

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija je pogosto brezplačen postopek. Če je plačljiva, mora biti to jasno navedeno.

Za **običajne mediacije** se honorarji mediatorjev prosto določijo. Stroške in honorarje nosijo stranke v enakih delih, razen če se odločijo drugače.

Za **sodne in družinske mediacije** honorarje določa Uredba Velikega vojvode.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Treba je opozoriti, da imajo sporazumi na podlagi **civilne in gospodarske mediacije** enako dokazno moč kot sodna odločba. Na podlagi zgoraj navedene Direktive 2008/52/ES so ti mediacijski sporazumi izvršljivi v Evropski uniji ne glede na to, ali so sklenjeni v drugi državi Evropske unije ali na nacionalni ravni. Ko pristojno sodišče prizna mediacijski sporazum ali del sporazuma, ta postane izvršljiv.

Navedena direktiva je bila v nacionalno pravo prenesena z Zakonom z dne 24. februarja 2012.

Sorodne povezave

[Ministrstvo za pravosodje](#)

[Luksemburško združenje za mediacijo in akreditirane mediatorje \(ALMA asbl\)](#)

[Center za civilno in gospodarsko mediacijo \(CMCC\)](#)

[Center za civilno in gospodarsko mediacijo \(CMCC asbl\)](#)

[Center za mediacijo \(asbl\)](#)

[Center za socialno-družinsko mediacijo](#)

Zadnja posodobitev: 14/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [hu](#).

Mediacija v državah EU - Madžarska

Zakaj ne bi namesto pred sodiščem svojega spora rešili s pomočjo mediacije? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (alternatív vitarendezés) (ARS) (ADR), v katerem mediator(közvetítő) pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta. Na Madžarskem se vlada in pravosodni delavci zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

V skladu z Zakonom LV o mediaciji iz leta 2002 (a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény) je **ministrstvo za javno upravo in pravosodje** odgovorno za registracijo mediatorjev in pravnih oseb, ki zaposlujejo mediatorje.

Register mediatorjev in pravnih oseb, ki zaposlujejo mediatorje, je na voljo na [spletni strani ministrstva za javno upravo in pravosodje](#).

Na njej lahko uporabniki najdejo splošne informacije ter iščejo po registru mediatorjev po imenu, izvedenskem področju, znanju jezikov in okrožju sedeža. Pravne osebe se iščejo po imenu, okrožju in skrajšanem imenu.

Na isti [spletni strani](#) so na voljo tudi obrazci za registracijo za mediatorje in pravne osebe, ki zaposlujejo mediatorje.

Nevladne organizacije, ki delujejo na področju mediacije, vključujejo:

nacionalno združenje za mediacijo ([Országos Mediációs Egyesület](#)) ter

oddelek za mediacijo in pravno usklajevanje gospodarske zbornice v Budimpešti (Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Mediációs és Jogi Koordinációs Osztálya).

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Zakon LV o mediaciji iz leta 2002 zajema civilne spore, izključuje pa mediacijo v postopkih zaradi obrekovanja, upravnih postopkih, postopkih v zvezi s skrbništvom, postopkih v zvezi s prenehanjem starševske odgovornosti, postopkih izvršbe, postopkih za ugotavljanje očetovstva ali sorodstvenega razmerja in ustavnih pritožbah.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je prostovoljna, ima pa nekatere prednosti glede na **zakon o dolžnostih** (az illetékekről szóló törvény) in **zakonik o civilnem postopku** (polgári perrendtartás).

Če stranki sodelujeta v mediaciji po prvem zaslišanju in dosežen sporazum potrdi predsednik senata, se plača le polovica sodnih taks. Celo znesek, ki se plača mediatorju z DDV-jem (HÉA) (toda ne več kot 50 000 HUF), se lahko odšteje od tega že znižanega zneska. Edina omejitev je, da končni znesek sodne takse ne sme biti nižji od 30 % začetnega zneska. Znižanja ni, če v določeni zadevi mediacija po zakonu ni dovoljena.

Če stranki sodelujeta v mediaciji pred začetkom civilnega postopka, se znesek sodne takse, ki jo je treba plačati, zmanjša za mediatorjev honorar z DDV, toda za največ 50 000 HUF, pri čemer plačana sodna taksa ne sme biti manjša od 50 % prvotnega zneska. Zmanjšanje se ne uporabi, če v konkretni zadevi mediacija z zakonom ni dovoljena ali če se stranki obrneta na sodišče kljub sporazumu, doseženemu z mediacijo (razen z namenom izvršitve sporazuma, če te ni mogoče doseči prostovoljno).

Nacionalnega kodeksa ravnanja mediatorjev ni, toda večina mediacijskih združenj upošteva evropski kodeks ravnanja mediatorjev (közvetítői európai magatartási kódexet).

Obstaja posebni kodeks ravnanja v delovnih sporih, ki ga je pripravila služba za spravo in mediacijo v delovnih sporih (Munkaügyi Közvetítői és Döntőbírói Szolgálat).

Nekatera sodišča strankam omogočajo brezplačno mediacijo za tekoče postopke. Podrobna pravila in seznam sodišč so na voljo na glavni spletni strani madžarskih sodišč (http://birosag.hu/engine.aspx?page=Birosag_showcontent&content=Birosagi_kozvetites).

Informacije in usposabljanje

Posebne spletne strani z informacijami v angleščini o mediaciji ali organih za nacionalno usposabljanje mediatorjev ni.

[Spletna stran o mediaciji](#) je na voljo samo v madžarščini.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija je plačljiva. **Plačilo** se določi z dogovorom med mediatorjem in zadevnima strankama.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

V skladu z [Direktivo 2008/52/ES](#) lahko stranki zahtevata razglasitev izvršljivosti vsebine pisnega sporazuma, doseženega z mediacijo. Države članice Komisiji sporočijo imena sodišč ali drugih organov, ki so pristojni za obravnavo takih zahtev.

Stranki lahko dosežeta, da se vsebina sporazuma, doseženega z mediacijo, razglasi za izvršljivo. Od sodišča ali notarja lahko zahtevata, naj sporazum vključi v rešitev, ki jo potrdi sodišče, ali overjeno listino, ki se lahko nato izvrši.

Sorodne povezave

[Spletna stran registra madžarskih mediatorjev](#)

Zadnja posodobitev: 06/04/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Malta

Zakaj ne bi spora namesto pred sodiščem rešili z mediacijo? Mediacija je oblika alternativnega reševanja sporov, pri kateri mediator strankam pomaga doseči dogovor. Vlada in pravni strokovnjaki na Malti se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Vladni organ, pristojen za mediacijo na Malti, je Center za mediacijo Malte, ki je bil ustanovljen v skladu s poglavjem 474 [zakona o mediaciji iz leta 2004](#).

Center za mediacijo zagotavlja forum, na katerega se lahko obrnejo ali napotijo stranke v sporu, da bi ob pomoči mediatorja rešile spor.

S centrom lahko navežete stik prek sodnega tajnika Centra za mediacijo Malte, 158 Triq il-Merkanti, Valletta VLT 1176.

Lahko tudi pokličete na telefonsko številko +356 23279220 ali pišete na e-naslov info@mediation.mt.

Center strankam posreduje seznam mediatorjev, ki jih je ustrezno pooblastil, in jih zaprosi, da s seznama izberejo mediatorja, ki je sprejemljiv za vse stranke.

Če se stranke ne sporazumejo glede mediatorja, ki bi bil sprejemljiv za vse, center za mediatorja imenuje osebo, ki je naslednja na seznamu pooblaščenih mediatorjev.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna v sporih, ki zadevajo civilne, družinske, socialne in gospodarske zadeve ter zadeve v zvezi z delovnimi razmerji. Opozoriti je treba, da se družinska mediacija nanaša na nekatere družinske spore, kot so zapuščinski spori ali spori, ki izhajajo iz družinskih podjetij. Ne vključuje prenehanja življenjske skupnosti ali razveljavitve zakonske zveze, ki spadata v pristojnost civilnega sodišča (oddelek za družinske zadeve) in ju ureja posebna zakonodaja.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Mediacija je prostovoljen postopek. Vendar lahko stranke v katerem koli postopku skupaj zaprosijo sodišče, da začasno ustavi postopek, medtem ko poskušajo rešiti spor z mediacijo. Poleg tega lahko sodišče na lastno pobudo začasno ustavi postopek za toliko časa, dokler traja postopek mediacije, in strankam odredi, naj spor poskusijo rešiti z mediacijo. Poudariti pa je treba, da je mediacija obvezna v družinskih zadevah, predvsem v zadevah, povezanih z ločitvijo, stiki z otroki, varstvom in vzgojo otrok ter preživnino za otroke in/ali zakonskega partnerja.

Center za mediacijo Malte ima svoj **kodeks ravnanja**, ki ga morajo mediatorji upoštevati med mediacijskimi postopki.

Kodeks vsebuje tudi zavezujoče ukrepe. **Svet guvernerjev** centra je tako na primer pooblaščen za sprejetje disciplinskih ukrepov zoper mediatorja, ki ne ravnava v skladu z načeli kodeksa ali jih ne izpolnjuje. Ime mediatorja, za katerega se ugotovi, da je kršil določbe kodeksa ali neprimerno ravnal, se umakne s seznama mediatorjev za tako dolgo, kot se svetu guvernerjev zdi primerno.

Informacije in usposabljanje

V skladu s kodeksom ravnanja za mediatorje bi morali ti dejavno spremljati in izkoriščati priložnosti za izobraževanje in usposabljanje, namenjene izpolnjevanju mediacijskih veščin, saj se lahko take priložnosti občasno pojavijo. Center za mediacijo Malte organizira občasne tečaje usposabljanja za mediatorje. Prvi tečaj na področju mediacijskih veščin je potekal julija 2008. Drugi tečaj, namenjen usposabljanju na področju mediacijskih veščin s poudarkom na psiholoških, socialnih in pravnih vidikih ločitve, je potekal od 16. do 18. aprila 2009.

Kakšni so stroški mediacije?

Taksa je določena v predpisih 2 in 4 okrožnice št. 309 iz leta 2008, kakor je bila spremenjena z okrožnico št. 365 iz leta 2020 (glej [☞ subsidiarno zakonodajo 474.01](#)).

Pri **mediaciji na družinskem sodišču** lahko stranke sporazumno izberejo mediatorja s seznama oseb, ki jih je za ta namen imenoval minister za pravosodje (v tem primeru stranke same krijejo stroške mediacije), oziroma mediatorja po načelu rotacije določi sodišče, in sicer s seznama oseb, ki jih imenuje minister za pravosodje, da delujejo kot mediatorji, imenovani s strani sodišča (v tem primeru nagrade mediatorjev poravnava sodno tajništvo civilnih in upravnih sodišč).

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

V skladu z [☞ Direktivo 2008/52/ES](#) je treba zagotoviti, da se lahko zahteva izvršljivost vsebine pisnega dogovora, doseženega v mediaciji. Zakon o mediaciji iz leta 2004 je bil spremenjen z zakonom št. IX iz leta 2010 predvsem za prenos določb direktive, ki ureja čezmejne spore, in sicer z razširitvijo teh določb, tako da veljajo tudi za domače zadeve.

Sorodne povezave

[☞ Center za mediacijo Malte](#)

[☞ Malteški zakon o mediaciji iz leta 2004](#)

[☞ Direktiva 2008/52/ES](#)

Zadnja posodobitev: 19/05/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [\[nl\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah EU - Nizozemska

V mediaciji stranki skupaj rešita spor pod vodstvom neodvisnega mediatorja. Tovrstno izvensodno reševanje sporov ima številne prednosti. Pogosto je za mediacijo potreben le kratek čas, zato se je mogoče izogniti dolgim in dragim sodnim postopkom. Mediacija prispeva tudi k ohranjanju odnosov med strankami, saj sodelujejo pri iskanju rešitve.

Na koga se obrniti?

Na Nizozemskem obstajajo različni registri mediatorjev. [☞ Nizozemska zveza mediatorjev](#) (*Mediatorsfederatie Nederland*, MfN) upravlja [☞ register mediatorjev](#) (prej imenovan register NMI). MfN je zveza, ki zastopa največja združenja mediatorjev na Nizozemskem. V njen register so vpisani samo mediatorji, ki izpolnjujejo skrbno preiščene standarde kakovosti. Nizozemska vlada standarde MfN uporablja kot podlago za register mediatorjev, ki delujejo v okviru sistema pravne pomoči ([☞ register odbora za pravno pomoč](#), *Raad voor Rechtsbijstand*). Obstaja tudi [☞ mednarodni register ARS](#).

Naslov Nizozemske zveze mediatorjev:

Westblaak 140

3012 KM Rotterdam

Poštni naslov:

PO Box 21499

3001 AL Rotterdam

Telefonska številka: 010 2012344

E-naslov: [☞ info@mediatorsfederatienl.nl](mailto:info@mediatorsfederatienl.nl)

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je vedno dovoljena, najpogosteje pa se uporablja v civilnem in javnem pravu. Mediacija v kazenskih zadevah je prav tako mogoča že več let.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je popolnoma prostovoljna. Zakon od udeleženih strank ne zahteva podpisa sporazuma o mediaciji, torej dogovora z določbami o vprašanih, kot sta zaupnost in zastopanje strank. Sporazum o mediaciji morajo vseeno v skladu [☞ z uredbo o mediaciji MfN iz leta 2017](#) (*Mediationreglement 2017*) podpisati stranke, ki uporabljajo storitve mediatorja MfN.

Mediatorji MfN morajo spoštovati kodeks ravnanja MfN in spoštovati uredbo o mediaciji MfN. Kdor se želi pritožiti na mediatorjevo delo, lahko pritožbo vložijo pri fundaciji za kakovost mediatorjev (*Stichting Kwaliteit Mediators*, SKM).

Informacije in usposabljanje

Za vpis v register mediatorjev morajo mediatorji opraviti priznano osnovno usposabljanje na področju mediacije, opraviti teoretični izpit in ocenjevanje ter predložiti potrdilo o nekaznovanosti (*Verklaring Omtrent het Gedrag*, VOG).

Prav tako morajo vsaka tri leta posodobiti svoje znanje in izpolniti nekatere zahteve. Natančneje, obravnavati morajo vsaj devet primerov mediacije in imeti skupaj v treh letih vsaj 36 kontaktnih ur ter v vsakem letu zaključiti najmanj dva primera mediacije in imeti vsaj 8 kontaktnih ur. Od devetih primerov

mediacije, ki jih morajo obravnavati v vsakem triletnem obdobju, se morajo vsaj trije končati s pisnim dogovorom. Štejejo se lahko največ trije primeri, obravnavani v vlogi somediatorja. Poleg tega morajo mediatorji v vsakem triletnem obdobju pridobiti še 48 točk za strokovno izpopolnjevanje. Nekatere od teh točk morajo pridobiti s sodelovanjem v medsebojnih razpravah. Mediatorji morajo vsaka tri leta sodelovati tudi pri medsebojnem strokovnem pregledu. Medsebojni strokovni pregled je ukrep kakovosti, ki vključuje neodvisno, nepristransko medsebojno ocenjevanje, ali storitve mediatorja dosegajo povprečni standard, ki ga je mogoče pričakovati od strokovnjaka. Z drugimi besedami za mediatorje, vključene v nizozemski register mediatorjev, veljajo stroge zahteve glede kakovosti.

Kakšni so stroški mediacije?

Različni mediatorji lahko zaračunajo različne urne postavke. Nanje vplivajo dejavniki, kot so njihove izkušnje, izobrazba in področje specializacije. Zato je treba mediatorje pred začetkom mediacije vprašati, kakšna je njihova urna postavka in morebitni dodatni stroški. Mediatorji morajo vedno navesti svoje stroške. Stroški mediacije so odvisni tudi od trajanja postopka mediacije in števila posvetovanj z mediatorjem. Mediatorjevo delo v povprečju stane 150 EUR na uro (brez DDV).

Če si mediatorja ne morete privoščiti, ste morda upravičeni do pravne pomoči, če izpolnjujete določena merila. Če ste upravičeni do pravne pomoči, boste plačali samo prispevek na podlagi svojega premoženjskega stanja.

Za več informacij o stroških mediacije kliknite [tukaj](#).

Ali je dogovor, dosežen v mediaciji, izvršljiv?

Zakon določa, da lahko stranke v sporu zahtevajo razglasitev izvršljivosti pisnega dogovora, doseženega v mediaciji.

Sorodne povezave

[Nizozemska zveza mediatorjev](#)

[Stroški mediacije](#)

[Uredba o mediaciji MfN iz leta 2017](#)

Zadnja posodobitev: 14/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Avstrija

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? Mediacija je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu pri rešitvi spora.

Na katere organe se je mogoče obrniti?

Zvezno ministrstvo za pravosodje vodi [seznam registriranih mediatorjev in mediatork](#). Na tem seznamu so samo mediatorji in mediatorke, ki so opravili ustrezno usposabljanje.

Ni osrednjega organa, ki bi bil pristojen za storitve mediacije.

Obstajajo poklicna in nepoklicna združenja, ki nudijo storitve mediacije, ter nekatere nevladne organizacije, ki podpirajo mediatorje.

Kdaj bi bilo treba uporabiti mediacijo?

Mediacija v civilnopравnih zadevah služi reševanju sporov, za reševanje katerih so pristojna redna sodišča. Sodelovanje v postopku mediacije je prostovoljno in strankam v sporu omogoča, da najdejo lastno rešitev.

V nekaterih sporih med sosedi je pred vložitvijo tožbe potreben poskus izvensodnega reševanja sporov pred spravnim odborom, pred sodiščem (postopek se imenuje „prätörischer Vergleichsversuch“ ali z mediacijo).

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Ni nobenega posebnega predpisa ali kodeksa ravnanja za mediatorje in mediatorke. Posebne pravice in obveznosti veljajo samo za osebe, ki so na seznamu mediatorjev.

Mediatorji in mediatorke niso registrirani po področjih, na primer kot mediatorji in mediatorke na področju družinskega, medicinskega ali gradbenega prava; področja delovanja registriranih mediatorjev se posebej navedejo.

Vsakdo, ki je opravil ustrezno usposabljanje, se lahko v skladu z veljavnimi [predpisi](#) vnese na seznam „registriranih mediatorjev in mediatork“. „Mediator“ oziroma „mediatorka“ ni zaščiten poklicni naziv, vendar se naziv „registrirani mediator“ oziroma „registrirana in mediatorka“ ne sme uporabljati brez dovoljenja.

Informacije in usposabljanje

Dodatne informacije o usposabljanju in pogojih za registracijo mediatorja ali mediatorke v Avstriji so dostopne [tukaj](#). Informacije so na voljo samo v nemškem jeziku.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija praviloma ni brezplačna.

O plačilu za mediacijo se dogovorijo zasebni mediator oziroma mediatorka in stranki v sporu.

Ali je dogovor, dosežen v mediaciji, izvršljiv?

[Direktiva 2008/52/ES](#) omogoča strankam v sporu, da zahtevajo razglasitev izvršljivosti pisnega dogovora, doseženega v mediaciji. Države članice sporočijo imena sodišč ali drugih organov, ki so pristojni za sprejemanje takih zahtev.

Dogovor, dosežen v mediaciji, je izvršljiv samo, če je sklenjen s poravnavo pred sodiščem ali v obliki notarske listine pred notarjem.

Zadnja posodobitev: 28/03/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [pl](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah EU - Poljska

Spore je bolj kot na sodišču smiselno reševati prek mediacije. Gre za obliko alternativnega reševanja sporov (v nadaljevanju: ARS), s katero mediator pomaga sprtim stranem doseči sporazum. Tako vlada kot pravni strokovnjaki na Poljskem se zavedajo prednosti, ki jih prinaša mediacija.

Na koga se je potrebno obrniti?

Leta 2010 je bila v okviru ministrstva za pravosodje ustanovljena sekcija za mediacijo, ki trenutno deluje znotraj **oddelka za žrtve kaznivih dejanj in spodbujanja mediacije (Wydział ds. Pokrzywdzonych Przystępstwem i ds. Promocji Mediacji)** v sklopu oddelka za mednarodno sodelovanje in človekove pravice. Osnovne informacije o dejavnostih mediacije so dosegljive na [spletni strani ministrstva za pravosodje \(Ministerstwo Sprawiedliwości\)](#).

V zadnjih letih je ministrstvo za pravosodje posvečalo posebno pozornost vprašanjem, ki so povezana z razvojem in spodbujanjem mediacije in drugih oblik ARS na Poljskem, ter povečanju učinkovitosti pravosodnega sistema in njegove dostopnosti za državljane.

Leta 2010 je bila na pobudo ministrstva imenovana **mreža koordinatorjev za mediacijo**.

Trenutno deluje 120 koordinatorjev (sodnikov, varstvenih nadzornikov in mediatorjev) na osmih pritožbenih sodiščih, vseh regionalnih sodiščih in na šestih območjih okrajnih sodišč.

Ministrstvo za pravosodje na podlagi spoštovanja mnenj in predlogov sodeluje s **socialnim svetom za alternativno reševanje sporov in konfliktov (Społeczna Rada ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów)** („Svet ARS“ – elektronski naslov: adr_rada@ms.gov.pl), ki igra pomembno vlogo pri spodbujanju mediacije in sodelovanju med vlado, pravosodnim sistemom in okoljskimi mediatorji.

Svet je bil prvič imenovan z odlokom ministra z dne 1. avgusta 2005 kot organ, ki ministru svetuje glede vprašanj o alternativnem reševanju sporov in konfliktov v najširšem smislu. Dosežki prvega mandata sveta vključujejo naslednje dokumente:

[Kodeks etike poljskih mediatorjev \(Kodeks Etyczny Mediatorów Polskich\)](#) (maj 2008).

[Standardi poklicnega usposabljanja mediatorjev \(Standardy Szkolenia Mediatorów\)](#) (oktober 2007).

[Standardi vodenja mediacije in postopkov mediacije \(Standardy Prowadzenia Mediacji i Postępowania Mediacyjnego\)](#) (junij 2006).

Svet ARS je bil za svoj drugi mandat imenovan z odlokom ministra za pravosodje z dne 3. aprila 2009 (spremenjen z odlokom ministra za pravosodje z dne 1. julija 2011). Najpomembnejši dokument, ki ga je Svet sprejel v tem mandatu, je [Vzpostavitev sistemskih sprememb \(Założenia do zmian systemowych\)](#) (marec 2012).

Svet trenutno sestavlja 23 predstavnikov s področja stroke in izkušenih strokovnjakov mediatorjev ter predstavnikov nevladnih organizacij, akademskih ustanov in vladnih oddelkov.

V pristojnosti sveta je predvsem priprava priporočil glede pravil o delovanju nacionalnega sistema alternativnega reševanja sporov in:

prilagajanje sistema ARS zahtevam zakonodaje EU;

razvoj enotnega modela mediacije v poljskem pravosodnem sistemu;

spodbujanje standardov pri postopkih mediacije;

spodbujanje mehanizmov ARS kot metode reševanja konfliktov med sodniki in zaposlenimi na sodišču, službami kazenskega pregona in državljani;

ustvarjanje institucionalnega okolja, v katerem se lahko razvijejo posebne oblike ARS;

priprava drugih projektov, namenjenih razvoju mediacije na Poljskem.

Obstaja tudi veliko število nevladnih organizacij in podjetij, ki igrajo pomembno vlogo pri spodbujanju mediacije in določanju notranjih standardov. Te organizacije določijo svoje standarde glede usposabljanja, zahtev za kandidate, ki želijo postati mediatorji, metod mediacije, etičnih standardov in dobre strokovne prakse. Ta pravila so notranje narave in veljajo le za mediatorje, ki so člani teh organizacij.

Največja združenja so:

[Poljski center za mediacijo \(Polskie Centrum Mediacji\);](#)

[Združenje družinskih mediatorjev \(Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych\);](#)

[Poljsko združenje mediatorjev \(Krajowe Stowarzyszenie Mediatorów\);](#)

[Center za mediacijo med partnerji Poljska \(Centrum Mediacji Partners Polska\);](#)

[Poljsko združenje za arbitražo \(Polskie Stowarzyszenie Sądownictwa Polubownego\);](#)

Center za mediacijo spodnje Šlezije (Dolnośląski Ośrodek Mediacji).

Poleg tega strokovni organi opravljajo institucionalizirane dejavnosti za spodbujanje mediacije. Te vključujejo:

[Center za mediacijo pri odvetniški zbornici \(Centrum Mediacyjne przy Naczelnej Radzie Adwokackiej\);](#)

[Center za gospodarsko mediacijo nacionalnega združenja odvetnikov \(Centrum Mediacji Gospodarczej przy Krajowej Izbie Radców Prawnych\);](#)

Centri za mediacijo nekaterih regionalnih združenj odvetnikov (Okręgowa Izba Radców Prawnych;

Centri za mediacijo nekaterih regionalnih svetov notarjev (Okręgowa Rada Notarialna).

Nevladne organizacije v okviru svojih zakonskih obveznosti in univerze imajo lahko sezname stalnih mediatorjev (*stały mediator*). Informacije glede seznamov in centrov imajo predsedniki okrajnih sodišč. Sezname mediatorjev v kazenskih zadevah in zadevah, ki vključujejo mladoletne osebe, posredujejo predsedniki okrajnih sodišč.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Spori se lahko rešujejo s pomočjo mediacije na številnih področjih. V skladu s poljsko zakonodajo se mediacija lahko uporablja za naslednje zadeve:

civilne;

gospodarske;

zaposlovanja;

družinske;

mladoletniške;

kazenske;

sodno-upravne.

Podrobne informacije o mediaciji so na voljo v [brošurah in letakih, ki jih pripravlja in deli ministrstvo za pravosodje](#).

Mediacija se danes najbolj pogosto uporablja v kazenskih in civilnih zadevah. V obdobju 2011–2012 je najhitrejšo rast zabeležila mediacija pri družinskih in gospodarskih zadevah.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Mediacija je prostovoljen način reševanja sporov in konfliktov ter se vodi na podlagi:

sporazuma o mediaciji (**mediacija izven sodišča**);

odločitve sodišča za napotitev na mediacijo (**sodišču pridružena mediacija**).

Če stranke ne izberejo mediatorja, ima sodišče pravico imenovati mediatorja s seznama oseb, ki imajo ustrezne kvalifikacije. V kazenskih zadevah in zadevah, ki vključujejo mladoletne osebe, sodišče določi mediatorja.

Mediacijo med drugim urejajo zakon o kazenskem in civilnem postopku, zakon o postopku v zadevah, ki vključujejo mladoletne osebe, ter zakon o stroških in civilnih zadevah. Uzakonjeni so bili prav tako instrumenti sekundarne zakonodaje, ki podrobno urejajo postopek mediacije v zvezi s posebnimi vrstami zadev. V zvezi z **mladoletniki** predpisi urejajo:

pogoje, ki jih morajo izpolnjevati institucije in osebe, pooblaščenice za vodenje postopkov mediacije;

prijava institucij in oseb, ki so pooblaščenec za vodenje postopkov mediacije;

usposabljanje mediatorjev;

obseg in pogoje o dostopu mediatorjev do spisov;

obliko in obseg poročila o napredku in izidu postopkov mediacije.

Predpisi o **kazenskih zadevah** določajo:

pogoje, ki jih morajo izpolnjevati institucije in osebe, pooblaščenec za vodenje postopkov mediacije.

Imenovanje in odpoklic institucij in oseb, pooblaščenec za vodenje postopkov mediacije.

Obseg in pogoji o dostopu do spisov institucij in oseb, pooblaščenec za vodenje postopkov mediacije.

Načini in postopki, ki se uporabljajo v postopkih mediacije.

V **družinskih zadevah** veljajo dodatne zahteve za mediatorje v zvezi z njihovo izobrazbo in izkušnjami (psihologija, usposabljanje za učitelje, sociologija in pravo ter praktične spretnosti pri vodenju mediacije v družinskih zadevah).

Izvedbeni predpisi določajo višino honorarja in povračljivih stroškov mediatorjev v civilnih postopkih (glej spodaj – Kolikšni so stroški mediacije?).

Informacije in usposabljanje

Na Poljskem je osnovne informacije o mediaciji mogoče najti na spletni strani [Ministrstva za pravosodje](#), vključno z odlomki iz pravnih instrumentov glede mediacije in mednarodne mediacije ter [dokumenti in priporočila, ki jih je sestavil svet ARS](#), kot tudi elektronskimi različicami posterjev, ki spodbujajo uporabo mediacije. [Objavljajo se prav tako najnovejše informacije o dejavnostih, namenjenih za spodbujanje mediacije](#), ter o dejavnostih na nacionalni in regionalni ravni v povezavi z mednarodnim dnevom reševanja konfliktov. Spletna stran prav tako združuje [informacije, prevode pravnih instrumentov in primere dobrih praks iz drugih držav](#).

Vprašanja o mediaciji se obravnavajo v okviru splošnega pravnega usposabljanja in usposabljanja tožilcev in sodnikov ter so prav tako vključena v programe usposabljanja sodnikov in tožilcev na [Nacionalni šoli za sodnike in tožilce \(Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury\)](#).

Pooblaščenec usposabljanje ministrstva za pravosodje za koordinatorje mediacije je bilo izvedeno na naslednjih področjih: komunikacija, vodenje ekipe in delo z mediatorji.

Mediatorji sami izberejo tečaje, ki jih ponujajo centri za mediacijo, univerze in drugi subjekti.

Ministrstvo za pravosodje vodi statistiko o mediaciji, vključno s:

številom napotitev na mediacijo s strani sodišča;

številom doseženih poravnav;

pogoji poravnave (za mediacijo v kazenskih zadevah in zadevah, ki vključujejo mladoletne osebe);

številom postopkov mediacije izven sodišča (za mediacijo v civilnih zadevah).

V sklopu projektnih dejavnosti so se v letih 2010–2011 razdelili vodniki, letaki in brošure z informacijami o različnih vrstah mediacije in njene praktične uporabe na sodiščih, policijskih uradah in centrih za mediacijo. Splošno javnost se je o mediaciji obveščalo prek televizije, radia in reklamnih panojev.

Ministrstvo za pravosodje redno posodablja in deli brošure, letake in opozorila, ki so priloženi postopkovnim dokumentom, ter plakate, ki so brezplačno na voljo tudi na spletni strani ministrstva.

Poljska praznuje mednarodni dan reševanja konfliktov že peto leto zapored in minister za pravosodje organizira nacionalno konferenco na to temo. Poleg tega poteka na desetine manjših konferenc, prireditev, seminarjev in razprav v številnih mestih na regionalni in lokalni ravni, s katerimi se obeležuje ta dogodek.

Kolikšni so stroški mediacije?

Informacije o mediaciji brezplačno posreduje ministrstvo za pravosodje. [Raziskava](#) je pokazala, da je mediacija stroškovno ugodnejša kot sodni postopki.

V kazenskih zadevah in zadevah, ki vključujejo mladoletne osebe, **stranke ne plačajo stroškov mediacije** – ti se krijejo z državnimi sredstvi. V drugih vrstah zadev velja **splošno pravilo**, da je **plačilo** predmet dogovora med mediatorjem in strankami. Mediator se lahko dogovori, da bo brezplačno vodil postopke mediacije.

V civilnih zadevah stroške krijejo stranke. Vsaka od strank ponavadi plača polovico stroškov, razen če se stranki ne dogovorita drugače. Glede postopkov mediacije, sproženih na podlagi odločitve sodišča, znaša honorar mediatorja v nepremoženjskih sporih za prvo mediacijsko srečanje 60 PLN (približno 15 EUR) in 25 PLN (približno 6 EUR) za vsako naslednje srečanje. Če se postopek nanaša na nepremičnine, znaša honorar mediatorja v višini 1 % vrednosti predmeta spora (ne manj kot 30 PLN (približno 7,5 EUR) in ne več kot 1 000 PLN (približno 250 EUR)). Posrednik je upravičen tudi do povračila stroškov (ki zajemajo na primer stroške korespondence in telefona ter najema sobe). Stroškom se doda tudi DDV.

Če se doseže poravnava, ki je rezultat mediacije, se 75 % sodnih taks povrne osebi, ki je vložila zadevo na sodišče. V primeru razveze in ločitve se povrne 100 % sodnih taks.

V primeru izvensodne poravnave honorar in povračilo stroškov mediatorja obračuna center za mediacijo ali pa se stranke o tem dogovorijo z mediatorjem pred samim začetkom mediacije. Stranke ne morejo biti oproščene stroškov mediatorja, čeprav so oproščene plačila sodnih taks. Mediator se lahko pri obeh vrstah mediacije (sodišču pridružena mediacija in mediacija izven sodišča) odpove honorarju.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Če v **civilnih zadevah** stranke dosežejo poravnavo, je ta priložena k zapisniku. Mediator stranke obvesti, da s podpisom soglašajo, da se dogovor predloži sodišču v potrditev. Mediator zapisnik s poravnavo posreduje sodišču in kopijo zapisnika pošlje strankam. Sodišče nemudoma odobri oziroma potrdi izvršljivost poravnave z mediacijo. Sodišče v celoti ali deloma zavrne poravnavo ali njeno izvršljivost, če je poravnava v nasprotju z zakonom, proti dobrim navadam, se z njo želi zaobiti zakon, je nejasna ali vsebuje protislovja, ki so v nasprotju z legitimnimi interesi zaposlenega. Poravnava z mediacijo, ki je odobrena s strani sodišča in razglašena za izvršljivo, ima pravno veljavnost sodne poravnave in je izvršljiva.

Družinske zadeve, ki jih vključuje poravnava, se lahko nanašajo na poravnavo zakoncev, določitev pogojev ločitve, vprašanja glede starševske avtoritete, stike z otroki, preživnino, skrbništvo otrok, vprašanja glede lastnine in prebivališča. Po ločitvi staršev ali zakoncev se lahko dogovarja tudi o zadevah, kot so izdaja potnega lista, izbira šolanja otrok, stiki z drugimi družinskimi člani in upravljanje premoženja otrok.

V civilnih zadevah začetek postopkov mediacije prekine zastaralni rok.

V **kazenskih zadevah in zadevah, ki vključujejo mladoletne osebe, poravnava, dosežena v času mediacije, ne nadomešča sodne odločbe in za sodišče ni obvezujoča, vseeno** pa sodišče mora spoštovati vsebino odločitve po koncu postopka. Pogoji poravnave lahko zajemajo naslednje: formalno opravičilo, odškodnino za materialno in nematerialno škodo, delo v korist skupnosti, obveznosti do stranke, ki je utrpela izgubo, obveznosti do družbe kot celote in tako naprej.

Zadnja posodobitev: 26/09/2014

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Portugalska

Mediacija je poleg arbitražnih sodišč in sodišč za spore majhne vrednosti (*Julgados de paz* – mirovna sodišča) eden od mehanizmov alternativnega reševanja sporov (ARS) na Portugalskem. Zakon št.º 29/2013 z dne 19. aprila 2013 (v nadaljnjem besedilu: zakon o mediaciji) določa nacionalni okvir za mediacijo kot enega od mehanizmov alternativnega reševanja sporov. Zakon določa splošna načela, ki se uporabljajo za mediacijo na Portugalskem ne glede na naravo spora, ki je predmet mediacije, ter pravna pravila o civilni in gospodarski mediaciji, mediatorjih in javni mediaciji. Zakon o mediaciji vsebuje naslednje opredelitve:

„Mediacija“ je oblika alternativnega reševanja sporov, ki jo izvajajo javni ali zasebni subjekti, s katero poskušata dve ali več strank v sporu s pomočjo mediatorja prostovoljno doseči dogovor.

„Mediator“ je nepristranska in neodvisna tretja oseba, ki je brez pooblastil, da strankam v mediaciji nalaga določeno ravnanje, in ki strankam pomaga doseči končni dogovor o sporni zadevi.

Narava mediacije in mediacijski dogovori

Uporaba mediacije je popolnoma **prostovoljna**. Postopek mediacije je **zaupen**. Ta zaupnost se lahko opusti le zaradi javne politike – zlasti za zaščito otrokovih koristi – ali kadar gre za telesno ali duševno celovitost posameznika ali kadar je to potrebno za uporabo ali izvršitev dogovora, doseženega z mediacijo, in le v obsegu, v praksi potrebnem za zaščito zainteresiranih strani. Vsebine mediacijskih srečanj sodišče **ne sme uporabiti kot dokaz**.

Dogovor, dosežen z mediacijo, je **izvršljiv**, če:

je povezan s sporom, ki je lahko predmet mediacije, zakon pa ne zahteva, da ga potrdi sodišče;

sta stranki spodobni skleniti tak dogovor;

če je bil dosežen z mediacijo, ki je potekala v okviru pogojev, ki jih določa zakon;

njegova vsebina ne krši javne politike;

če vključuje sodelovanje mediatorja, vpisanega na seznam mediatorjev, ki se hrani pri ministrstvu za pravosodje. Ta seznam je na voljo [tukaj](#).

Mediacijski dogovor, dosežen z mediacijo v drugi državi članici EU, ki je v skladu z odstavkoma a) in d) zgoraj, je izvršljiv, če je izvršljiv tudi v skladu s pravnim sistemom navedene države.

Področja, na katerih je mediacija dopustna in se najpogosteje uporablja

Mediacija je dopustna v civilnih, gospodarskih, družinskih, delovnopravnih in kazenskih zadevah. Na teh zadnjih treh področjih obstaja sistem javne mediacije, pri čemer ima vsako področje svoja posebna pravila.

Julgados de paz imajo mediacijsko službo, pristojno za posredovanje v vseh sporih, ki so lahko predmet mediacije, čeprav ne spadajo v pristojnost *Julgados de paz*.

Status mediatorjev

Zakon o mediaciji vsebuje posebno poglavje, ki določa pravice in obveznosti mediatorjev (členi 23 do 29). Mediatorji morajo delovati tudi v skladu z [Evropskim kodeksom ravnanja mediatorjev](#).

Za usposabljanje mediatorjev ni pristojen javni organ; usposabljuje jih osebe zasebnega prava, ki jih potrjuje direktorat za politiko pravosodja (*Direção-Geral da Política de Justiça*) v skladu z ministrskim izvedbenim odlokom (*Portaria*) št. 345/2013 z dne 27. novembra 2013.

Stroški mediacije

Za uporabo **javne storitve družinske mediacije** se vsaki stranki v postopku zaračunajo stroški v višini 50 EUR, razen v naslednjih primerih:

kadar je bila odobrena pravna pomoč;

kadar je bila zadeva odstopljena v reševanje z mediacijo z odločbo pravosodnega organa na podlagi člena 24 pravnega okvira postopka skrbništva (*Regime Geral do Processo Tutelar Cível*);

kadar sta bili stranki na svojo zahtevo ali s svojim soglasjem napoteni na mediacijo z odločbo pravosodnega organa ali s strani komisije za varstvo otrok in mladih v okviru tekočih postopkov za varstvo otrok.

Uporaba **javne storitve kazenske mediacije** je brezplačna.

Za uporabo **javne storitve kazenske mediacije** mora vsaka stranka v postopku plačati pristojbino v višini 50 EUR, kar pa ne vpliva na odobritev pravne pomoči.

Poleg teh pristojbin za uporabo javnih storitev mediacije **tudi mediatorji, registrirani za opravljanje navedenih storitev, zaračunavajo pristojbine**; zneski so fiksni, vendar so odvisni od tega, ali je dosežen dogovor, in od ukrepov, sprejetih za dosego dogovora.

V primeru mediacije **pred Julgados de paz** se vsaki stranki zaračunajo stroški v višini 25 EUR, če je dosežen dogovor.

Stroške zasebne mediacije določi mediator po izbiri strank.

Druge uporabne informacije

Vladni organ, pristojen za urejanje javne mediacije, je direktorat za politiko pravosodja prek svojega urada za alternativno reševanje sporov (*Gabinete de Resolução Alternativa de Litígios – GRAL*). [Direktorat za politiko pravosodja](#). Direktorat za politiko pravosodja ne zagotavlja informacij o tem, kako poiskati mediatorja, temveč hrani [seznam mediatorjev, ki opravljajo javne storitve mediacije](#). V skladu z zakonodajo o javni mediaciji je mediator po sprejetju odločitve o napotitvi na mediacijo izbran samodejno.

Zadnja posodobitev: 07/08/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Romunija

Zakaj ne bi spora rešili preko mediacije namesto na sodišču? To je ukrep alternativne razrešitve spora (ARS), s pomočjo katerega mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in sodni delavci Romunije se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

[Odbor za mediacijo](#), ki je bil ustanovljen z Zakonom 192/2006 o mediaciji, je odgovoren za nadzor nad mediacije v Romuniji. Je avtonomen pravni subjekt, ki deluje v javnem interesu in ima sedež v Bukarešti.

Zakon 192/2006 je določil pravni okvir za uvedbo mediacije, znotraj katerega deluje stroka za mediacijo.

Člane Odbora za mediacijo izvolijo mediatorji, odobri pa jih [Ministrstvo za pravosodje Romunije](#).

Glavne odgovornosti **Odbora za mediacijo** so sprejeti odločitve na naslednjih področjih:

postaviti **standarde poklicnega usposabljanja** na področju mediacije na podlagi najboljše mednarodne prakse in s strokovnjaki nadzorovati njihovo oprijemljivost,

pooblastiti mediatorje in voditi ter posodobiti seznam mediatorjev,

odobriti izobraževalne programe za mediatorje,

sprejeti Etični in deontološki kodeks za pooblaščen mediatorje, kot tudi predpise o njihovi disciplinski odgovornosti,

sprejeti **predpis** o organizaciji in delovanju Odbora za mediacijo,

sprožiti **predloge** za spremembo ali povezati zakonodajo o mediaciji.

Kontaktne podatke [Odbora za mediacijo](#) so:

Naslov: Cesta Cuza Vodă, 64, sektor 4, Bukarešta

Telefon: 004 021 315 25 28; 004 021 330 25 60; 004 021 330 25 61

Telefaks: 004 021 330 25 28

E-poštna naslova: secretariat@cmediere.ro, Consiliul_de_mediere@yahoo.com

Državni register Poklicnih združenj mediatorjev

[Odbor za mediacijo](#) je ustanovil [Državni register poklicnih združenj mediatorjev](#). Ta register navaja nevladne organizacije, ki spodbujajo mediacijo in predstavljajo poklicne interese mediatorjev.

Spodaj je seznam poklicnih združenj, ki so dejavna pri storitvah mediacije:

[Združenje mediatorjev Bukarešte](#) (*Asociația Mediatorilor București*),

Center za mediacijo Turda (*Asociația Centrul de Mediere Turda*),

Združenje zbornic mediatorjev Vaslui (*Asociația Camera Mediatorilor Vaslui*),

[Center za mediacijo Vaslui](#) (*Centrul de Mediere Vaslui*),

Združenje mediatorjev Galați (*Asociația Mediatorilor Galați*),

Združenje zbornic mediatorjev Iasi (*Asociația Camera Mediatorilor Iași*),

Center za mediacijo in varnost skupnosti Iasi (*Centrul de Mediere și Securitate Comunitară Iasi*),

[Center za mediacijo Craiova](#) (*Centrul de Mediere Craiova*),

[Združenje centra za mediacijo Cluj](#) (*Asociația Centrul de Mediere Cluj*),

[Center za mediacijo Neamț](#) (*Centrul de Mediere Neamț*),

Center za mediacijo Sibiu (*Centrul de Mediere Sibiu*),

[Center za mediacijo Constanta](#) (*Centrul de Mediere Constanta*),

Center za mediacijo Alba (*Centrul de Mediere Alba*),

[Center za mediacijo Timisoara](#) (*Centrul de Mediere Timisoara*),

Center za mediacijo in arbitražo Maramures (*Centrul de Mediere și Arbitraj Maramures*),

[Center za mediacijo Bacău](#) (*Centrul de Mediere Bacău*),

[Center za mediacijo Călărași](#) (*Centrul de Mediere Calarasi*),

[Center za mediacijo Ialomița](#) (*Centrul de Mediere Ialomița*).

Zbor mediatorjev

Skladno s členom 12 Zakona 192/2006 so **pooblaščen mediatorji registrirani v „Zboru mediatorjev“**, ki ga ureja [Odbor za mediacijo](#) in je objavljen v Uradnem listu Romunije, Delu I.

Zbor mediatorjev je prav tako dostopen na uradnih spletnih straneh [Odbora za mediacijo](#) in [Ministrstva za pravosodje](#).

Seznam **pooblaščenih mediatorjev** vsebuje informacije o:

njihovem članstvu v poklicnih združenjih,

instituciji, kjer so diplomirali,

programu izobraževanja za mediacijo, ki so se ga udeležili,

tujih jezikih, v katerih lahko opravljajo storitve mediacije,

njihovih kontaktnih podatkih.

Osebe, ki se zanimajo rešitev spora preko mediacije, lahko stopijo v kontakt z mediatorjem v enem mesecu od datuma objave „Zbora (seznama) mediatorjev“, v poslovnih prostorih sodišča in na spletni strani Ministrstva za pravosodje.

Odbor za mediacijo je zakonsko zavezan, da redno posodablja – vsaj enkrat na leto – **Zbor (seznam) mediatorjev** in dopolnitve sporoča sodiščem, krajevnim vladnim organom in Ministrstvu za pravosodje.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Člen 2 Zakona 192/2006 določa strankam, da si prizadevajo za mediacijo **v sporih v zvezi s civilnimi ali kazenskimi zadevami, družinskimi zadevami** in drugimi področji zakona ob upoštevanju pravnih določb. **Spori med potrošniki** in **drugi spori na podlagi prekljanih pravic** se rešijo z uporabo mediacije.

Vendar zadeve povezane z osebnimi pravicami in nepreklicnimi pravicami ne morejo biti predmet mediacije.

Ali je potrebno upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je **prostovoljna**. Stranke niso dolžne poiskati storitve mediacije in se lahko na kateri koli stopnji odločijo za prekinitve mediacije. Z drugimi besedami, stranke si lahko svobodno poiščejo druga sredstva za rešitev sporov kadar koli: sodni postopki, arbitraža. Zainteresirane stranke lahko stopijo v kontakt z mediatorjem preden pridejo na sodišče in prav tako med samim sodnim postopkom.

Vendar različni državni pravni predpisi na področju mediacije narekujejo sodnikom, da v določenih zadevah **obvestijo stranke o možnosti za mediacijo in o prednostih te odločitve**. V drugih zadevah so strankam, ki izberejo mediacijo ali druge alternativne postopke za reševanje sporov, ponujene številne **finančne spodbude**.

Dne 17. februarja 2007 je [Odbor za mediacijo](#) odobril **Etični in deontološki kodeks** za mediatorje. Kodeks je zavezujoč za vse mediatorje vključene v Seznam mediatorjev.

Informacije in usposabljanje

Spletna stran [Odbora za mediacijo](#) je glavni vir informacij o mediaciji v Romuniji.

Usposabljanje za mediacijo nudi le zasebni sektor, toda [Odbor za mediacijo](#) je odgovoren za pooblastitev ponudnikov tečajev usposabljanja z namenom, da zagotovi, da vsi tečaji nudijo enake standarde.

Seznam **ponudnikov programa usposabljanja** je prav tako naveden na uradni spletni strani [Odbora za mediacijo](#).

Tečaj usposabljanja potekajo redno. Trenutno poteka en izobraževalni program, ki se smatra kot **začetni tečaj usposabljanja za mediatorje** (80 ur). Program postavlja učne smotre, spretnosti, ki jih bodo razvili do konca programa in metode ocenjevanja. 8 ponudnikov, ki jih je pooblastil Odbor za mediacijo, je odgovornih za pripravo pomožnega materiala in vaj ob upoštevanju okvirja, ki ga je postavil državni program usposabljanja.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija ni brezplačna; **višina plačila** je predmet dogovora med zasebnim mediatorjem in strankami.

Trenutno ni dostopna nobena pravna ali finančna pomoč za zagotavljanje mediacije s strani krajevnih ali državnih organov.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

 Direktiva 2008/52/ES dovoljuje možnost zahtevati, da je pisni sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv. Države članice Komisijo obvestijo o sodiščih ali drugih organih, ki so pristojni za sprejetje takšnih zahtev.

Romunija teh podatkov še ni posredovala.

Zadnja posodobitev: 10/06/2013

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Slovenija

Zakaj ne bi namesto pred sodiščem svojega spora rešili s pomočjo mediacije? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov (ARS), v katerem mediator pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta. Slovenska vlada in pravosodni delavci se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov (ZARSS, Uradni list RS, št. 97/09 in 40/12 - ZUJF), ki je bil sprejet 19. novembra 2009, uporabljati pa se je začel 15. junija 2010, nalaga prvostopenjskim in drugostopenjskim sodiščem obveznost, da v sporih iz gospodarskih, delovnih, družinskih in drugih civilnopравnih razmerij strankam omogočijo uporabo alternativnega reševanja sporov s tem, da sprejmejo in uveljavijo program alternativnega reševanja sporov. V okviru tega programa so sodišča dolžna strankam omogočiti uporabo mediacije, lahko pa tudi uporabo drugih oblik alternativnega reševanja sporov.

Ministrstvo za pravosodje vodi **centralno evidenco mediatorjev**, ki delujejo v programih alternativnega reševanja sporov na sodiščih.

Z mediacijo se ukvarja tudi več nevladnih organizacij:

 Društvo mediatorjev Slovenije (seznam mediatorjev),

 Združenje mediacijskih organizacij Slovenije – MEDIOS (seznam mediatorjev).

Pod okriljem Ministrstva za pravosodje deluje Svet za alternativno reševanje sporov, ki je bil ustanovljen marca 2009. Svet za ARS predstavlja osrednje, neodvisno, strokovno, usklajevalno in posvetovalno telo ministra.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna v civilnih, družinskih, gospodarskih, delovnih in drugih premoženjskih zadevah, povezanih z zahtevki, s katerimi lahko stranke prosto razpolagajo ter se glede njih tudi poravnajo. Dopustna je tudi v drugih zadevah, če je zakon ne izključuje.

Mediacija je najpogostejša v civilnih, družinskih in gospodarskih zadevah.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je prostovoljna. Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah (ZMCGZ, Uradni list RS, št. 56/08) se nanaša na mediacijo na splošno - torej tako na mediacijo, ki je pridružena sodnim postopkom, kot tudi na izvensodno mediacijo. Opredeljuje zgolj temeljna pravila postopkov mediacije, ostalo pa prepušča samoregulativnim mehanizmom. Ureja npr. vprašanje kdaj se mediacija prične in kdaj se konča, kdo imenuje mediatorja, katera so temeljna pravila nastopanja mediatorja, kako se oblikuje sporazum o rešitvi spora in kako mu je mogoče zagotoviti izvršljivost itd. Zakonske določbe so dispozitivne, razen določb, ki urejajo načelo nepristranskosti mediatorja in učinek mediacije na prekluzivne in zastaralne roke.

Društvo mediatorjev Slovenije je sprejelo **Kodeks mediatorjev**, ki pa velja le za njegove člane.

Informacije in usposabljanje

Pomembne informacije o mediaciji in o tem, kako stopiti v stik z mediatorjem, so na različnih spletnih straneh nevladnih organizacij, med drugim:

 Društva mediatorjev Slovenije,

 Združenja mediacijskih organizacij Slovenije – MEDIOS.

Usposabljanje za mediatorje zagotavljajo različne nevladne organizacije, kakor tudi **Center za izobraževanje v pravosodju** pri Ministrstvu za pravosodje.

Kakšni so stroški mediacije?

Sodišču pridružena mediacija, ki se izvede po ZARSS, je v sporih iz razmerji med starši in otroki ter v delovnopравnih sporih zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi za stranke za zdaj brezplačna; stranke plačajo le stroške svojih odvetnikov. V vseh ostalih sporih, razen v gospodarskih sporih, pa sodišče krije nagrado mediatorja za prve tri ure mediacije.

Pravne osebe zasebnega prava zaračunajo različne pristojbine za mediacijo.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Sporazum, dosežen z mediacijo, sam po sebi ni neposredno izvršljiv. Se pa stranke lahko dogovorijo, da bo sporazum o rešitvi spora sklenjen v obliki neposredno izvršljivega notarskega zapisa, poravnave pred sodiščem ali arbitražne odločbe na podlagi poravnave.

Sorodne povezave

Zadnja posodobitev: 30/03/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Slovaška

Zakaj ne bi sporov namesto pred sodiščem rešili z mediacijo? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in delavci v pravni stroki na Slovaškem se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Na spletišču **slovaškega ministrstva za pravosodje** je **oddelek o mediaciji**, ki je na voljo le v slovaščini.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mehanizmi mediacije so opisani v zakonu št. 420/2004 o mediaciji in spremembah več zakonov, kakor je bil spremenjen, ki določa:

potek mediacije,

temeljna načela mediacije ter

organizacijo in učinke mediacije.

Ta zakon se uporablja za spore v razmerjih na podlagi civilnega prava, družinskega prava, gospodarskega pogodbenega prava in delovnega prava. Mediacija je zunaj sodni postopek, v katerem zadevne stranke s pomočjo mediatorja rešujejo spore, ki izhajajo iz njihovega pogodbenega ali drugega pravnega razmerja. To je postopek, v katerem dve ali več strank v sporu spor rešijo s pomočjo mediatorja.

Člen 170(2) zakona št. 160/2015 zakonika o civilnem pravdnem postopku, kakor je bil spremenjen, določa: „Kadar je to mogoče in primerno, sodišče poskuša spor rešiti sporazumno ali strankam priporoči, naj sporazumno rešitev spora poskušajo doseči z mediacijo.“

Informacije in usposabljanje

Oddelek [o mediaciji](#) na spletišču slovaškega ministrstva za pravosodje zagotavlja informacije o mediaciji v slovaščini. Za več informacij obiščite spletišče [Evropske pravosodne mreže](#).

Kakšni so stroški mediacije?

Storitev mediacije je plačljiva. Plačilo za delo mediatorja se določi posamično in običajno temelji na urni postavki ali pavšalnem znesku. Mediacija je poslovna dejavnost, za katero ni fiksnih stroškov.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

[Direktiva 2008/52/ES](#) strankam pisnega dogovora, doseženega v mediaciji, omogoča, da zahtevajo izvršljivost vsebine dogovora. Države članice bodo to sporočile sodiščem in drugim organom, ki so pristojni za sprejemanje takih zahtev.

Mediacija je neformalen, prostovoljen in zaupen postopek zunaj sodnega reševanja sporov ob pomoči mediatorja. Cilj mediacije je doseči dogovor, ki je sprejemljiv za obe stranki.

Dogovor, dosežen v postopku mediacije, mora biti v pisni obliki. Velja predvsem za stranki, ki sta sklenili dogovor, in je zanju zavezujoč. Upravičena stranka lahko na podlagi navedenega dogovora vloži zahtevek za izvršitev odločbe ali rubež, če je:

dogovor sestavljen v obliki notarskega zapisa,

dogovor kot poravnavo spora potrdilo sodišče ali arbitražni organ.

Če stranki v postopku mediacije ne dosežeta dogovora, se lahko reševanje zadeve nadaljuje pred sodiščem.

Sorodne povezave

[Ministrstvo za pravosodje Slovaške republike](#)

Zadnja posodobitev: 19/05/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Mediacija v državah EU - Finska

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in pravosodni delavci na Finskem se zavedajo prednosti mediacije.

Na koga se obrniti?

Splošno upravljanje, vodenje in nadzor mediacije v kazenskih in določenih civilnih zadevah je v pristojnosti Ministrstva za socialne zadeve. Državni okrožni uradi za zdravje morajo zagotoviti, da so storitve mediacije na voljo in da se pravilno opravljajo v vseh delih države.

Informacije o mediaciji lahko najdete na spletni strani [Nacionalnega inštituta za zdravje in socialno skrbstvo](#) (THL).

Storitve mediacije, ki so povezane s sodiščem, upravljajo okrožna sodišča. Okrožna sodišča lahko odločijo o začetku mediacije v civilnih sporih. Namen mediacije je pomagati strankam v sporu, da najdejo rešitev, sprejemljivo za obe stranki. Rezultati, doseženi v mediaciji, so ponavadi osnovani bolj na tem, kaj je razumno v določenih okoliščinah, kot pa na strogi uporabi prava. Več informacij o okrožnih sodiščih najdete na spletni strani [Ministrstva za pravosodje](#). Na razpolago je tudi [knjižica o sodni mediaciji](#).

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija se uporablja v civilnih in kazenskih zadevah.

Mediacija se najpogosteje uporablja v civilnih sporih, zlasti v manjših civilnih zadevah. Toda za nekatere civilne spore ni potrebno, da se uporabi mediacija, povezana s sodiščem. Potrošniške spore lahko na primer obravnava svetovalec za potrošnike in **odbor za pritožbe potrošnikov**. Za kazenske zadeve pa je za mediacijo predviden poseben postopek.

Za civilne zadeve in spore, ki so predloženi splošnim sodiščem, se lahko uporabi mediacija, kot je navedeno v Zakonu o sodni mediaciji (zakon 663/2005).

Cilj sodne mediacije je prijateljsko reševanje sporov. Predpogoj za sodno mediacijo je ta, da se za zadevo mediacija lahko uporabi in da je mediacija ustrezna glede na zahteve strank. Ena ali obe stranki spora lahko vložita pisno vlogo, preden gresta na sodišče. Vlogo je treba izpolniti pisno in navesti predmet spora ter kako se stališča strank razlikujejo. Poleg tega je treba navesti razloge, zakaj se mediacija lahko uporabi.

Poravnava (mediacija) se lahko uporabi tudi v civilnih zadevah, v katerih je vsaj ena stranka fizična oseba. Civilne zadeve (razen tistih, ki vključujejo zahtevke za povrnitev škode, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja) se lahko rešujejo s poravnavo le, če gre za manjši spor ter ob upoštevanju predmeta in zahtevka, ki se uveljavlja v zadevi. Kar je v zakonu določeno za poravnavo v kazenskih zadevah, se primerno uporablja tudi za poravnavo v civilnih zadevah. Poravnavo je mogoče izvesti s strankami, ki so osebno in prostovoljno izrazile svoje strinjanje z uporabo poravnave. Razumeti morajo njen pomen in rešitve, dosežene v postopku poravnave. Preden se stranke strinjajo z uporabo poravnave, jim je treba razložiti njihove pravice v zvezi s poravnavo in njihovo mesto v postopku poravnave. Vsaka stran ima pravico odstopiti od sporazuma kadar koli med postopkom poravnave.

Mladoletne osebe morajo osebno privoliti v poravnavo. Poleg tega se za sodelovanje mladoletne osebe v poravnavi zahteva dovoljenje njenega skrbnika ali drugega pravnega zastopnika. Poslovno nesposobne odrasle osebe lahko sodelujejo v poravnavi, če razumejo pomen zadeve in osebno privolijo v postopek. Poravnava se lahko uporabi za kazniva dejanja, ki se ocenijo kot sprejemljiva za poravnavo, in sicer ob upoštevanju narave in načina storitve kaznivega dejanja, razmerja med osumljencem in žrtvijo ter drugih vprašanj v zvezi s kaznivim dejanjem kot celoto. Za kazniva dejanja, ki zadevajo mladoletne žrtve, se poravnava ne sme uporabiti, če žrtev potrebuje posebno zaščito zaradi narave kaznivega dejanja ali zaradi starosti.

Uradi za mediacijo sprejmejo vlogo za mediacijo in med postopkom mediacije sodelujejo z različnimi organi. Vsak primer za mediacijo se dodeli prostovoljnemu mediatorju, ki ga izberejo strokovnjaki, zaposleni v uradu za mediacijo. Mediatorji prevzamejo primere za mediacijo in kar je z njimi povezano v sodelovanju z uradom za mediacijo. Osebe urada vodi in nadzira mediatorje pri njihovem delu.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

V kazenskih zadevah se lahko poravnava opravi med strankami, ki so osebno in prostovoljno izrazile strinjanje s poravnavo ter so sposobne razumeti njen pomen in rešitve, dosežene v postopku poravnave. V civilnih zadevah (sodna mediacija) se mediacija lahko začne s privolitvijo vseh strank.

Na Finskem obstaja nacionalni kodeks ravnanja za mediatorje, s sektorskimi kodeksi ravnanja za mediatorje (npr. po področjih specializacije, kot so mediatorji za družinsko pravo, medicinsko pravo, gradbeno pravo).

Informacije in usposabljanje

Na spletni strani [Ministrstva za pravosodje](#) je na voljo knjižica o sodni mediaciji.

Nacionalni inštitut za zdravje in socialno skrbstvo organizira usposabljanja za mediatorje.

Inštitut tudi zbira statistične podatke o mediaciji v kazenskih in civilnih zadevah, spremlja in opravlja raziskave glede dejavnosti mediacije ter usklajuje razvojna prizadevanja na tem področju. Delo podpira **Svetovalni odbor za mediacijo v kazenskih in civilnih zadevah**.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija v kazenskih zadevah je brezplačna. Žrtvi kaznivega dejanja in storilcu omogoča, da se srečata s posredovanjem nepristranskega mediatorja ter se pogovorita o nematerialni in materialni škodi, ki je bila povzročena žrtvi, ter se sporazumeta o ukrepih za odpravo škode (Zakon 1016/2005).

Mediacija pomeni za zadevne stranke nižje stroške kot pa sojenje. Vsaka stranka plača svoje stroške in ji ni treba plačati še stroškov nasprotne stranke. Če stranki želita, si lahko najmeta pravnega svetovalca. Stranki lahko tudi vložita vlogo za pravno pomoč pri uradu za pravno pomoč.

Pri sodni mediaciji ima sodnik okrožnega sodišča vlogo mediatorja. Mediacija v sporih je ena od običajnih nalog sodnika. Če je za zadevo potrebno posebno znanje na določenem področju, lahko mediator s privolitvijo strank najame pomočnika, katerega honorar plačata stranki.

Za sodno mediacijo se plača taksa, tako kot za vse druge zadeve, ki jih obravnava sodišče.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

[Direktiva 2008/52/ES](#) omogoča strankam v sporu, da zahtevajo razglasitev izvršljivosti pisnega dogovora, doseženega v mediaciji. Države članice bodo Komisijo obvestile, katera sodišča ali drugi organi so pristojni za sprejemanje takih zahtev.

Finska te informacije še ni poslala.

Sorodne povezave

[knjižica o sodni mediaciji](#), [spletna stran o mediaciji \(Nacionalni inštitut za zdravje in socialno skrbstvo\)](#)

Zadnja posodobitev: 19/05/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [SV](#).

Mediacija v državah EU - Švedska

Zakaj ne bi civilnopravnega spora poskušali rešiti z mediacijo, namesto da greste na sodišče? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankama v sporu, da dosežeta sporazum. Vlada in pravosodni delavci na Švedskem se zavedajo prednosti mediacije. V kazenskih zadevah pa se lahko uporabi poravnavanje, ki ni sankcija za kaznivo dejanje in ne more nikoli nadomestiti kazenskega postopka. Namen poravnavanja v kazenskih zadevah je omogočiti storilcu boljši vpogled v posledice kaznivega dejanja, oškodovancu pa dati priložnost za ustrezno ukrepanje na podlagi izkušenj.

Mediacija v civilnih zadevah

Na koga se obrniti?

Osrednjega organa, pristojnega za urejanje poklica mediatorja, ni. Vendar se je mogoče za informacije o mediaciji obrniti na švedsko upravo nacionalnih sodišč ([Domstolsverket](#)). Ta je pripravila tudi seznam oseb, ki so izrazile pripravljenost za izvajanje mediacije na sodiščih. Na voljo je na spletni strani <https://www.domstol.se>.

V gospodarskih zadevah na področju mediacije delujeta gospodarska zbornica Stockholma ([Stockholms handelskammare](#)) ter industrijska in gospodarska zbornica zahodne Švedske ([Västsvenska industri- och handelskammaren](#)).

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija je dopustna na številnih področjih, toda najpogosteje se uporablja v civilnopravnih zadevah.

Na mediatorja se je mogoče obrniti tudi v sodnem postopku.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Uporaba mediacije je popolnoma prostovoljna. Posebnih predpisov, kot so kodeksi ravnanja mediatorjev, ni.

Informacije in usposabljanje

Posebnih informacij o usposabljanju za mediacijo in nacionalnega organa za usposabljanje mediatorjev ni.

Kakšni so stroški mediacije?

Mediacija ni brezplačna; plačilo je odvisno od dogovora med zasebnim mediatorjem in strankama. Stranki si stroške mediacije delita.

Poravnavanje v kazenskih zadevah

Na koga se obrniti?

Od 1. januarja 2008 morajo vsi organi švedskih lokalnih skupnosti zagotavljati storitve poravnavanja, kadar kaznivo dejanje stori oseba, mlajša od 21 let.

Policija ali organ lokalne skupnosti lahko storilca vprašata, ali želi sodelovati v postopku poravnavanja.

Na katerih področjih je poravnavanje dopustno in/ali se najpogosteje uporablja?

Postopek poravnavanja se lahko uporabi za vse storilce, ne glede na starost in fazo sodnega postopka. Zakon o poravnavanju ne določa zgornje starostne meje, vsi organi švedskih lokalnih skupnosti pa morajo od 1. januarja 2008 zagotavljati storitve poravnavanja, kadar kaznivo dejanje stori oseba, mlajša od 21 let.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Poravnavanje ni del kazni. Izpolnjeni morajo biti naslednji pogoji:

- poravnavanje mora biti prostovoljno za obe stranki,
- kaznivo dejanje je bilo prijavljeno policiji in storilec je priznal krivdo,
- poravnavanje mora biti primerno glede na dane okoliščine.

Informacije in usposabljanje

Zakon določa, da morajo biti poravnalci usposobljeni, pošteni in nepristranski.

Za dodatne informacije o poravnavanju se lahko obrnete na organe lokalnih skupnosti ali nacionalni svet za preprečevanje kriminala (Brottsförebyggande rådet).

Kakšni so stroški poravnavanja?

Poravnavanje je za oškodovanca in storilca brezplačno.

Zadnja posodobitev: 09/11/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali

podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [en](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah EU - Anglija in Wales

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo namesto pred sodiščem? Mediacija je postopek alternativnega reševanja sporov, v katerem nepristranski mediator pomaga strankama v sporu, da se sporazumeta. Delavci v državni upravi in pravosodju na območju Anglije in Walesa se zavedajo prednosti mediacije ter si prizadevajo, da v ustreznih primerih obveščajo javnost o mediaciji in spodbujajo uporabo mediacije kot sredstva za alternativno reševanje sporov namesto uporabe sodnih postopkov. Lahko ste upravičeni, da za reševanje vaše zadeve prejmete pravno pomoč (če izpolnjujete običajna izbirna merila).

Na koga se obrniti?

Ministrstvo za pravosodje je pristojno za politiko mediacije v civilnih in družinskih zadevah, vključno z njeno promocijo, ki je vezana izključno na Anglijo in Wales.

Mediacija v civilnih zadevah

Da bi zagotovila kakovost mediacije v civilnih sporih, na katero napoti sodišče (razen v družinskih sporih v jurisdikciji Anglije in Walesa), sta ministrstvo za pravosodje in sodna služba njenega veličanstva (Her Majesty's Courts and Tribunals Service) uvedla dve možnosti procesa mediacije v civilnih zadevah (glede na vrednost zahtevka), na podlagi katerih lahko stranki rešita svoj spor. Storitev mediacije v sporih majhne vrednosti je interna storitev sodne službe njenega veličanstva, namenjena reševanju sporov majhne vrednosti (običajno so to spori, v katerih je vrednost zahtevka nižja od 10 000 GBP). V sporih večje vrednosti (sporih, v katerih je vrednost zahtevka višja od 10 000 GBP) je ministrstvo za pravosodje skupaj s [Svetom za mediacijo v civilnih zadevah](#) (Civil Mediation Council) uvedlo akreditacijsko shemo, na podlagi katere lahko ponudniki mediacije zaposlijo, da se jih vpiše v spletni imenik za mediacijo v civilnih zadevah in da sodišča v ustreznih zadevah napotijo stranke k njim. Svet za mediacijo v civilnih zadevah je organizacija, ki predstavlja ponudnike mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah.

Družinska mediacija

Področje mediacije v družinskih sporih urejajo organizacije, v katere so včlanjeni mediatorji, in akreditacijski organi, ki izdajajo akreditacije mediatorjem. Ti organi so se združili v [Svet za družinsko mediacijo](#) (Family Mediation Council), da bi uskladili standarde na področju družinske mediacije. Funkcija sveta za družinsko mediacijo je tudi zastopanje ustanovnih organizacij članic in delavcev v stroki družinske mediacije na splošno v postopkih v zvezi s poklicem pred organi državne uprave.

Svet za družinsko mediacijo je nevladna organizacija, ki ima osrednjo vlogo med svojimi organizacijami članicami, ki so vse nevladne organizacije oziroma združenja in ustanovni člani sveta za družinsko mediacijo. Njegovi najvidnejši člani so:

skupina za alternativno reševanje sporov (ADR Group),
združenje družinskih mediatorjev (Family Mediators Association),
nacionalna družinska mediacija (National Family Mediation),
kolegij družinskih mediatorjev (College of Family Mediators),
organizacija Resolution,
pravniška zbornica (Law Society).

Vlada trenutno ne namerava ustanoviti regulativnega organa na področju mediacije v civilnih ali družinskih zadevah.

Akreditiranega mediatorja v civilnih zadevah lahko najdete v spletnem imeniku za mediacijo v civilnih zadevah, ki je na voljo na [spletnem mestu justice](#). V spletnem imeniku lahko poiščete ponudnika mediacije v vaši bližini; stroški mediacije so fiksni, odvisni pa so od vrednosti spora. Strankam, ki so do mediacije upravičene, pa si stroškov zanjo ne morejo privoščiti, je na voljo brezplačna storitev mediacije, ki jo zagotavlja nevladna organizacija LawWorks. Z nevladno organizacijo LawWorks lahko stopite v stik prek telefona **01483 216815** ali prek [spletišča LawWorks](#).

Iskalnik po storitvah družinske mediacije je na voljo na spletišču GovUK (prej znanim pod imenom DirectGov): [Family Mediation Service Finder](#).

Opozarjamo vas, da spletna stran za pomoč pri družinski mediaciji (Family Mediation Helpline) ne deluje več.

Več informacij o pravni pomoči (vključno s tem, ali ste do nje upravičeni) je na voljo na novi spletni strani Legal Aid Information Service na spletišču Gov.UK

[check-legal-aid](#) <https://www.gov.uk/check-legal-aid>

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacijo je mogoče uporabiti za reševanje raznolikih vsakodnevnih sporov v civilnih in gospodarskih zadevah – tudi vprašan na področju stanovanjskega gospodarstva, poslovnih sporov, sporov na delovnem mestu, sporov majhne vrednosti, dolžniških sporov, mejnih sporov, sporov iz delovnih razmerij, pogodbениh sporov, zahtevkov zaradi osebnih poškodb in malomarnosti ter kršitev javnega reda (kot sta motenje javnega reda in miru ter nasilje).

Mediacijo je mogoče uporabiti tudi v zvezi z družinskimi spori, vključno z različnimi oblikami razveze zakonske zveze, prenehanjem civilnega partnerstva ter uporabo Zakona o otrocih (Children Act), tudi glede stikov z otroki in prebivališča otrok. Mediacija ni omejena na bivše partnerje ali zakonce. Na primer: stari starši lahko uporabijo družinsko mediacijo kot pomoč pri sklepanju dogovorov o svojih nadaljnjih stikih z vnuki.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Postopek mediacije v civilnih zadevah

Civilne mediacije zakonodaja ne ureja niti ni nujna v sodnih postopkih. Vendar morajo stranke v civilnih zadevah, preden začnejo postopek pred sodiščem, o mediaciji resno razmisliti.

Pravila civilnega postopka urejajo prakso in postopek, ki ju morajo upoštevati civilni oddelki pritožbenega sodišča, višjega sodišča in grofijskih sodišč. Pravila civilnega postopka vsebujejo procesna pravila, katerih bistveni cilj je pomagati sodiščem, da zadeve obravnavajo pravično. Del tega bistvenega cilja je zahteva, da sodišča aktivno upravljajo zadeve, kar vključuje spodbujanje strank v postopku, naj uporabijo postopek alternativnega reševanja sporov, če sodišče meni, da je to primerno, in omogoča uporabo takšnega postopka.

Mediacija je sicer popolnoma prostovoljna, vendar pravila civilnega postopka določajo merila, ki jih je treba upoštevati pri odločanju o višini stroškov. Sodišče mora upoštevati morebitna prizadevanja strank pred in med postopkom, da bi se spor razrešil. Tako lahko sodnik odloči, da stranki, ki v postopku ni uspela, ne bo treba plačati stroškov stranke, ki je v postopku uspela, če je slednja predhodno zavrnila razumno ponudbo mediacije.

Postopek družinske mediacije

Trenutno je družinska mediacija popolnoma prostovoljen postopek. Od aprila 2011 morajo vsi vložniki (ne le tisti, ki prejmejo javna sredstva) preučiti možnost uporabe mediacije tako, da se udeležijo informativnega srečanja o mediaciji in njenem vrednotenju (Mediation Information and Assessment Meeting), preden lahko vložijo vlogo pri sodišču v skladu s [protokolom predsednika sodišča o opraviilih pred vložitvijo vloge](#) (President's Pre Application Protocol).

Informativnega srečanje se morajo udeležiti tudi predvideni toženci, če so k temu pozvani. Če vložnik vloži vlogo pri sodišču, ji mora priložiti obrazec FM1, s katerim izkaže, da je oproščen udeležbe na informativnem srečanju o mediaciji in njenem vrednotenju, da se je srečanja udeležil in se mediacija ni štela za primeren način reševanja spora ali da je sodeloval v postopku mediacije in je bil ta bodisi neuspešen bodisi v njem ni bilo možno rešiti vseh spornih vprašanj.

Vlada se je odzvala na priporočilo pregleda na področju družinskega sodstva (Family Justice Review) tako, da je v zvezi s tem v predlog Zakona o otrocih in družinah (Children and Families Bill) februarja 2013 vnesla določbo o obvezni udeležbi na informativnem srečanju o mediaciji in njenem vrednotenju (in predvidela maloštevilne izjeme, npr. če obstajajo dokazi o nasilju v družini).

V predlogu zakona je določena tudi obveznost priložitve izpolnjenega obrazca FM1 vlogi, kot je navedeno zgoraj. Predlog zakona naj bi bil sprejet in njegove določbe uveljavljene spomladi 2014.

Tako kot **pravila civilnega postopka** tudi **pravila postopka v družinskih zadevah** (Family Procedure Rules – izčrpen niz pravil v zvezi s sodnim postopkom) spodbujajo uporabo metod alternativnega reševanja sporov.

Ohranjanje poklicnih standardov

Anglija in Wales nimata posebnega nacionalnega kodeksa ravnanja mediatorjev. Vendar morajo ponudniki mediacije v civilnih zadevah (če želijo, da jih svet za mediacijo v civilnih zadevah akreditira) ravnati v skladu s kodeksom ravnanja – kot model se uporablja [☞ kodeks ravnanja mediatorjev v EU](#). Poklic urejajo stanovske organizacije same in državna uprava nima nobene vloge pri spodbujanju upoštevanja kakršnega koli prostovoljnega kodeksa.

Vse ustanovne organizacije članice sveta za družinsko mediacijo morajo zagotavljati, da njihovi člani (delavci v stroki družinske mediacije) ravnajo v skladu s [☞ kodeksom ravnanja sveta za družinsko mediacijo](#).

Obveščanje in usposabljanje

Informacije o mediaciji v civilnih zadevah, storitvah in njihovih cenah so na voljo na vladnem spletišču, točneje na [☞ spletni strani ministrstva za pravosodje: mediacija v civilnih zadevah](#).

V spletnem imeniku za mediacijo v civilnih zadevah je na voljo iskalnik, s pomočjo katerega lahko stranki najdeta ponudnika mediacije v kraju, ki ustreza obema. Več informacij o mediaciji in storitvah mediacije je na voljo na spletišču sveta za mediacijo v civilnih zadevah in spletiščih organizacij ponudnic mediacije, ki so akreditirane pri svetu za mediacijo v civilnih zadevah.

Iskalnik po storitvah družinske mediacije ponuja orodje za iskanje mediatorja v bližini uporabnika. Več informacij o storitvah mediacije je na voljo na spletiščih organizacij članic sveta za družinsko mediacijo.

V Angliji in Walesu ni nacionalnega organa za usposabljanje mediatorjev v civilnih zadevah. Usposablja jih le zasebni sektor, ki ima svojo lastno ureditev na tem področju. Poklic urejajo stanovske organizacije same in organizirajo usposabljanje svojih članov.

Družinski mediatorji prihajajo iz različnih poklicev, tudi iz pravnih, terapevtskih in socialnih služb. Zakonodajca zanje ne določa obvezne specializacije. Vendar različne stanovske/akreditacijske organizacije vzdržujejo svoje lastne standarde usposabljanja in poklicne standarde, ki določajo obvezno raven usposobljenosti. Od mediatorjev, ki so pogodbeno zavezani k zagotavljanju mediacije in so za to financirani iz javnih sredstev, se pričakuje, da dosegajo še posebej visok standard akreditiranosti in usposobljenosti za izvajanje informativnih srečanj o mediaciji in njenem vrednotenju ter mediacije same.

Kakšni so stroški mediacije?

Stroški mediacije so odvisni od ponudnika in običajno niso urejeni z zakonodajo. V civilnih zadevah so stroški mediacije povezani z vrednostjo spornega zahtevka in časom, ki je potreben za postopek mediacije. Cene storitev mediacije, ki se zagotavljajo preko spletnega imenika za mediacijo v civilnih zadevah, so na voljo na spletni strani *justice*. Dobrodela organizacija LawWorks omogoča brezplačno mediacijo tistim posameznikom, ki si je ne morejo privoščiti. Z nevladno organizacijo LawWorks lahko stopite v stik prek telefona 01483 216815 ali prek [☞ spletišča LawWorks o mediaciji](#).

Ali je dogovor, dosežen v mediaciji, izvršljiv?

[☞ Direktiva 2008/52/ES](#) je bila prenesena v nacionalno zakonodajo Združenega kraljestva z uredbami o čezmejni mediaciji (The Cross-Border Mediation (EU Directive) Regulations 2011 (SI 2011 št. 1133)) in strankama v čezmejnem sporu omogoča, da v primeru, ko ima ena od njiju stalno prebivališče v državi članici v času spora, zahtevata razglasitev izvršljivosti pisnega dogovora, doseženega v mediaciji. Države članice obvestijo Komisijo, katera sodišča ali drugi organi so pristojni za sprejemanje vlog za razglasitev izvršljivosti.

Podatki o pristojnih sodiščih v Angliji in Walesu so na volji na spletišču [☞ sodne službe njenega veličanstva](#).

Stranki v civilnem sporu pred sodiščem, ki sta v mediaciji dosegli dogovor, lahko sodišče zaprosita, naj njun dogovor potrdi sodnik. Dogovor, ki ga potrdi sodnik, postane pravno zavezujoč izvršilni naslov (consent order), če sodišče meni, da je doseženi dogovor pravičen.

Stranke v družinskih sporih, ki so sklenile dogovor preko svojih pravnih svetovalcev ali v postopku mediacije, lahko pri sodišču vložijo vlogo za potrditev njihovega dogovora kot izvršilnega naslova (consent order), če sodišče meni, da je zadevni dogovor pravičen. Bolj verjetno je, da bo sodišče kot izvršilni naslov potrdilo finančni dogovor kot pa dogovor v zvezi z otroki.

Sorodne povezave

[☞ Svet za mediacijo v civilnih zadevah](#), [☞ svet za družinsko mediacijo](#), [☞ spletni imenik za mediacijo v civilnih zadevah](#), [☞ iskalnik po storitvah družinske mediacije](#), [☞ kodeks ravnanja mediatorjev v EU](#) [☞ kodeks ravnanja sveta za družinsko mediacijo](#), [☞ mediacija LawWorks](#)

Zadnja posodobitev: 07/10/2014

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [en](#).

Mediacija v državah EU - Severna Irska

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo namesto pred sodiščem? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in pravosodni delavci Severne Irske se zavedajo prednosti mediacije.

Na Severnem Irskem ni državnega organa, pristojnega za storitve mediacije. Vendar obstajajo organizacije, ki zagotavljajo mediacijo in programe svetovanja.

Na koga se obrniti?

[☞ Odvetniško združenje Severne Irske \(Law Society of Northern Ireland\)](#) je razvilo [☞ službo za reševanje sporov](#) na alternativne načine, ki zagotavlja storitve mediacije pri reševanju sporov. Ta služba ni omejena na spore, ki se predložijo sodišču, ampak se lahko uporablja v vseh fazah spora.

Služba za reševanje sporov deluje v obliki odbora odvetnikov (*solicitors in barristers*), ki so usposobljeni za mediacijo med strankami v sporu.

Poleg tega obstajajo dobrodelne organizacije, kot sta [☞ Relate](#) in [☞ Barnardos](#), ki zagotavljajo nekatere svetovalne storitve in storitve mediacije v družinskih sporih. [☞ Agencija za odnose med delodajalci in delojemalci](#) ponuja postopek poravnave v delovnih sporih.

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Glavna področja so civilni/gospodarski spori ter mediacija v družinskih in delovnih sporih ter v premoženjskih skupnostih.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

V pravnem sistemu Severne Irske ni sistema sodišču pridružene mediacije. Vendar bodo sodišča verjetno dovolila odlog zadev, kadar je možna rešitev spora z mediacijo – [☞ Sodna služba Severne Irske](#).

[☞ Odvetniško združenje Severne Irske \(Law Society of Northern Ireland\)](#) določa pravila in postopke za službe za reševanje sporov.

Informacije in usposabljanje

Odvetnike (*solicitors in barristers*), ki sestavljajo odbor za reševanje sporov, usposobi in pooblasti Odvetniško združenje Severne Irske.

Kakšni so stroški mediacije?

Stroški mediacije se razlikujejo glede na izvajalca in jih država ne regulira.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

Sporazum, ki je dosežen z mediacijo in ga podpišeta obe strani, sodišča obravnavajo kot sodno poravnavo. Če sodnega spora ni, je lahko izvršljiv tudi kot zavezujoča pogodba, sklenjena med strankama.

Sorodne povezave

[Odvetniško združenje Severne Irske \(Law Society of Northern Ireland\)](#)

[Služba za reševanje sporov](#)

[Relate](#)

[Barnardos](#)

[Agencija za odnose med delodajalci in delojemalci](#)

Zadnja posodobitev: 06/03/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [en](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Mediacija v državah EU - Škotska

Zakaj ne bi poskušali rešiti spora z mediacijo namesto pred sodiščem? To je način alternativnega reševanja sporov, pri katerem mediator pomaga strankam v sporu, da dosežejo dogovor. Vlada in pravosodni delavci na Škotskem se zavedajo potencialnih prednosti mediacije.

Znotraj Združenega kraljestva ima Škotska posebno organizacijo in določbe glede mediacije.

Na koga se obrniti?

Direktorat za ustavo, zakone in sodišča (*Constitution, Law and Courts Directorate*) Oddelka za pravni sistem (*Legal System Division*) škotske vlade je odgovoren za mediacijsko politiko na Škotskem.

Pomembni naslovi za mediacijo so:

Scottish mediation network (Škotska mreža za mediacijo), 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP

SACRO (Safeguarding Communities Reducing Offending – Več varnosti v skupnosti z zmanjšanjem kaznivih ravnanj), 29 Albany Street, Edinburgh EH1 3QN

Scottish community mediation network 21 (Škotska mreža za mediacijo v skupnosti) Abercromby Place, Edinburgh EH3 6QE. Relationships Scotland, 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP

Scottish community mediation centre (Škotsko središče za mediacijo v skupnosti): 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP

Na katerih področjih je mediacija dopustna in/ali se najpogosteje uporablja?

Mediacija se uporablja na vseh pravnih področjih. Najpogosteje se uporablja v družinskih in sosedskih sporih. Trgovinski in poslovni spori se vse pogosteje rešujejo z mediacijo. Mediacijo je treba ponuditi v sporih glede **potrebe po dodatni podpori**, poravnava pa mora biti na voljo pri **tožbah zaradi diskriminacije na podlagi invalidnosti**.

Ali je treba upoštevati posebna pravila?

Nastajajoč poklic mediatorja na Škotskem nima obveznega regulativnega okvira. Mediacija ni predpogoj za začetek določenih vrst sodnih postopkov. Mediacija je popolnoma prostovoljna.

Vendar na Škotskem obstaja **kodeks ravnanja** za mediacijo. Kodeks upošteva različna področja specializacije: na primer družinsko pravo, medicino in gradbeništvo. Škotska vlada je podprla delo Škotske mreže za mediacijo (*Scottish mediation network – SMN*) in razvoj [Škotskega registra mediatorjev](#) (*Scottish Mediation Register – SMR*). Vsi člani SMN morajo upoštevati kodeks ravnanja za mediacijo na Škotskem. Tisti mediatorji in mediacijske službe, ki so vpisani v SMR, lahko imajo tudi višje standarde. Dostop do spletnih strani obeh pobud je brezplačen in se pogosto uporablja, mediatorji pa morajo upoštevati kodeks ravnanja, če želijo biti navedeni na spletnih straneh.

Kako lahko dostopite do informacij o mediaciji

Informacije o mediaciji so na voljo na spletni strani [Škotske mreže za mediacijo \(Scottish mediation network\)](#) (SMN), spletna stran [Škotskega registra mediatorjev \(Scottish Mediation Register\)](#) (SMR) pa vsebuje informacije o tem, kako najti mediatorja na Škotskem. Obe spletni strani sta dostopni javnosti in zagotavljata brezplačen dostop do vseh informacij.

[Škotski register mediatorjev](#) je neodvisen register mediatorjev in storitev mediacije. Ta spletna stran zagotavlja brezplačen dostop do informacij o mediatorjih vseh vrst. Register upravlja [Škotska mreža za mediacijo](#) (SMN).

Mediatorji posodablajo podatke na tej strani vsaj enkrat letno.

Cilj Škotskega registra mediatorjev je strankam zagotoviti strokovno kvaliteto mediatorjev, ki jih izberejo, in sicer z zagotovitvijo, da mediatorji izpolnjujejo minimalne standarde. Te [standarde](#) določi neodvisni [Odbor za standarde \(Standards Board\)](#). Mediatorji, ki so vpisani v SMR, se lahko imenujejo [„Scottish Mediation Registered Mediator“](#) in poleg svojega imena uporabljajo logotip SMR.

Ko [regulativna organizacija](#) potrdi, da mediator izpolnjuje njene dodatne sektorske standarde, se lahko poleg mediatorjevega imena v registru doda „značka“ te organizacije.

Informacije in usposabljanje

Od leta 2004 je na spletni strani mreže SMN **„zemljevid mediacije“**. Predstavljene informacije so bile že večkrat posodobljene – delo, ki ga financira škotska vlada. Spletna povezava je navedena na številnih letakih in spletnih straneh. Na isti strani je tudi Škotski register mediatorjev, s čimer je zagotovljena ena točka za iskanje kvalificiranega mediatorja.

Urad SMN sprejema tudi telefonske poizvedbe, ki jih usmerja na ustrezne službe za mediacijo.

SMR navaja kvalifikacije mediatorjev, tako da imajo stranke pri izbiri mediatorja na voljo boljše informacije.

Na Škotskem obstajajo **programi usposabljanja** za različna področja mediacije. Vsi trajajo vsaj 30 ur in naj bi vključevali usposabljanje na naslednjih področjih:

načela in izvajanje mediacije,

faze postopka mediacije,

etika in vrednote mediacije,

pravni kontekst sporov (če obstaja),

sposobnosti komuniciranja, ki so uporabne v mediaciji,
pogajalske spretnosti in njihova uporaba,
učinki konflikta in načini njegovega obvladovanja,
raznolikost.

Kakšni so stroški mediacije?

Stroški mediacije se razlikujejo glede na izvajalca in jih država ne regulira.

Mediacija je praviloma **brezplačna** za posameznega uporabnika, kadar spor vključuje otroke ter kadar gre za spore med sosedi oziroma v skupnosti, potrebe po dodatni podpori in poravnavo zaradi diskriminacije na podlagi invalidnosti.

Honorarji zasebnih mediatorjev znašajo od 200 do 2 000 GBP ali več na dan.

Ali je sporazum, dosežen z mediacijo, izvršljiv?

 [Direktiva 2008/52/ES](#) omogoča strankam v sporu, da zahtevajo razglasitev izvršljivosti pisnega dogovora, doseženega v mediaciji. Države članice bodo sporočile imena sodišč ali drugih organov, ki so pristojni za sprejemanje takih zahtev.

Sorodne povezave

 [Škotska mreža za mediacijo](#), [Škotski register mediatorjev](#), [standardi](#), [škotska mediacija: registrirani mediatorji](#), [regulativne organizacije](#)

Zadnja posodobitev: 11/10/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.